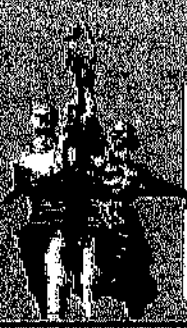

Dünden bugüne, geleceğe
yürüyoruz!

Proleter

DEVİRİMÇİ DURUŞ

Aylık siyasal dergi

Şubat 2006

Sayı: 38

Fiyatı: 1 YTL (KDV Dahil)

ABD emperyalizmi, Irak'ta düştüğü bataklıktan kurtulmak ve Ortadoğu'da tam hakimiyetini kurmak için savaşı büyütme çabalarını sürdürüyor. Bu ülkeleri başında İran ve Suriye'nin geldiği biliniyor. Her iki ülke üzerinde baskıyı arttırmak için bir çok görüşme ve toplantı düzenliyor. Fırtınaları büyütme, hedefte çakılan ülkeleri ise yatırmaya çalışıyor.

Hariri suikastı ile Suriye'yi Lübnan'dan çıkarmayı başarmıştı. O günden bu yana Suriye'de sular durulmuyor. Hükümetteki İttihat ve İstifalardan sonra Fransa'ya sığınan eski devlet başkanı yardımcısı Adulhalim Haddam, "sürgünde hükümet" kurduğunu açıkladı. Hatiz Esat döneminin ikinci adamı olarak bilinen Haddam, Esat ve ailesini "çete" olarak tanımlarken, Beşar Esad'ı, Hariri'ye suikast yapmakla suçluyor.

Emperyalistler, Suriye'nin içini karıştırmaya devam ediyor ve içten çokertme yöntemlerini devreye sokuyor.

Öte yandan İran'a karşı yürütülen kuşatma da devam ediyor. ABD, Irak'tan farklı olarak İran'a BM semsiyesi altında girmek istiyor. Bu yönde girişimlerini artırıyor. Bu kez, Fransa-Almanya blokunu elimine etmeyi başarsa da, Rusya ve Çin faktörü karşısında duruyor. BM Güvenlik Konseyi'ni oluşturan bu iki ülke, özellikle de Çin vetosu, ABD'nin önündeki en büyük engel.

**Emperyalistlerin savaşı
büyütme çabalarına karşı
EZİLEN HALKLARIN
BARİKATINI
GÜÇLENDİRELİM!**

Emperyalistlerin savaşı büyütme çabalarına karşı EZİLEN HALKLARIN BARİKATINI GÜÇLENDİRELİM!

Elbette sadece rakip emperyalistlerin engeli söz konusu değil. ABD, en büyük zorluğu, ezilen halkların direnişinde yaşıyor. Bunların başında Irak direnişinin geldiği muhakkak.

Aralık ayında yapılan seçimlerden sonra direnişin azalacağı, yeni kurulacak Irak hükümetinin otoriteyi sağlayacağı söylenmiş, bu yönde beklentiler yayılmıştı. Fakat seçim sonrası gelişmeler, hiç de öyle olmadığını gösterdi. Seçimler döneminde eylemlerini nispeten azaltan direnişçiler, sonrasında daha büyük eylemlerle, sokaktaki hakimiyetin kimde olduğunu gösterdiler.

Seçimlerin üzerinden bir ayı aşkın bir zaman geçmesine rağmen sonuçların açıklanmaması, ABD'nin yaşadığı açmazın göstergesiydi. Nihayet geçtiğimiz günlerde açıklanan seçim sonuçlarında, Şiilerin birinci, Kürtlerin ikinci, Sünnilerin ise üçüncü çıktığı anlaşıldı. Ardından ABD, Sünnileri de içine alan bir "ulusal birlik hükümeti" kurulması çağrısında bulundu. Böylece Irak'taki üç önemli grup, hükümette yer alacak ve direnişin etkisi azaltılacaktı. Fakat Irak'ta atılan hiçbir adım, işe yaramadı, direniş durdurulmaya yetmedi. Bu kez de öyle oldu. Sünniler, seçim sonuçlarına itiraz ettiler ve hükümette yer almayacaklarını duyurdular.

ABD, sadece Irak'ta değil, Filistin'de de zor durumda. Önce Şaron'un ani hastalığı ve siyasi yaşamının sona ermesi, ardından Filistin seçimlerinden Hamas'ın ezici bir çoğunlukla birinci parti olarak çıkması, hesaplarını alt-üst etti. Yıllardır süregelen 'barış görüşmeleri' ile Filistin halkını oyalama taktiği artık tıkandı. Filistin halkının yükselen mücadelesi, İsrail'i olduğu kadar ABD'yi de sıkıştırarak ve yeni politikalar belirlemek zorunda bırakacak.

Irak ve Filistin'deki gelişmeler, ABD'nin İslamı kullanarak yaratmak istediği 'yeşil kuşak' projesinin de iflası anlamına geliyor aynı zamanda. Başta Afganistan olmak üzere bir çok ülkede gelişmesine önayak olduğu dinci akımlar, bir bumerang gibi kendisine dönmüş durumda. Irak'ta çoğunluğu oluşturan Şiiler, İran'la ilişkileri geliştirirken, Filistin'de 'terörist örgütler' lisesine koyduğu Hamas, en büyük güç haline geldi. ABD, şimdi kaldırdığı taşları ayağına düşürmüş olmanın sıkıntısını yaşıyor.

Ortadoğu'da en yakın müttefiklerinden Türkiye'de ise, yeni bir 'tezkere şoku' yaşamamak için, işi sıkı tutuyor. Üst üste gerçekleşen görüşmelerde, İran ve Suriye konusunda kimi adımlar atıldığı anlaşıyor. Antakya'nın Amanos dağlarındaki ABD üssü ve İskenderun'da kurulan radar istasyonu ile Suriye üzerindeki kıskacı artıyor. Aynı şekilde İran'la ilgili de nükleer silahların Türkiye açısından da tehdit oluşturduğu yönü açıklamalar birbirini izliyor. Bunun Millî Güvenlik Siyaset Belgesi'nde de yer alması dikkat çekici. İran, geçtiğimiz aylarda, ABD'nin incirlik üssünden rahatsızlığını açıklamıştı. Son olarak Türkiye'ye gönderdiği doğal gazı sınırla-

ması ise, bir mesaj niteliğinde. Ocak ayı içinde MGK Sekreteri Yiğit Alpogan'ın ABD ziyaretinde de temel gündemin İran olduğu söyleniyor.

Türkiye, bir yandan ABD'nin istekleri doğrultusunda kimi adımlar atarken, bir yanda da her iki ülkeyle ilişkilerini iyi tutmaya çalışıyor. Savaşsız çözüm için arabuluculuk görevini üstlenebileceğini duyuruyor. İran Devlet Başkanı Ahmedinecad'ın önümüzdeki aylarda Türkiye'yi ziyareti gündemde. Geçtiğimiz ay İsrail'e giden Dışişleri Bakanı Abdullah Gül'e, İsrail, Türkiye'nin bu ziyarete izin vermemesini, böyle bir durumda ilişkilerinin bozulacağını bildirmişti. Kesin tarihi belli olmamakla birlikte Türkiye, ziyaretin iptali için bir girişimde bulunmuş değil.

Türkiye, Suriye ve İran ile Kürt sorunu gibi en temel konuda birlikte hareket etme kararı almıştı. Şimdi bu iki ülkenin ABD'nin ilk hedefi durumunda olması, onu fazlasıyla sıkıştırıyor. Kürt halkına dönük saldırılarını artırıyor, kontrgerilla faaliyetlerine hız veriyor. Her ne kadar başarsız da olsa Ağca'nın tahliyesi, Şemdinli davasının daha ilk duruşmasında uzman çavuşun serbest bırakılması, Dersim'de geniş çaplı operasyon, Öcalan'a hücre cezası vb. bunun göstergeleri.

Emperyalistlerin savaşı büyütme çabalarıyla, egemen sınıflar arasındaki çelişkiler at başı gidiyor. Erken seçim tartışmaları, seçim barajını aşmaya çekme çağrıları boşuna değil. En son Vatan gazetesinin yaptırdığı anket sonuçlarıyla, egemen klik partilerini meclise sokma, koalisyon hükümeti oluşturma arayışları hız kazanmış görünüyor. Bütün bunlar, -Ağca tahliyesinde ortaya çıkan farklılıklar dahil- çelişkilerin geldiği boyutu gösteriyor.

Son sözü söyleyecek olan işçi ve emekçiler ise, henüz güçlerini ortaya koyabilmiş değil. Şimdi bayrak, Tekel işçilerinin elinde. Seka, Seydişehir deneyimleriyle Tekel işçisi, daha ileriye zorluyor. Bize düşen, tüm güçlerimizle Tekel işçilerinin yanında olmaktır. Dayanışma ağını geliştirerek, işçi-emekçi hareketini büyütme, savaşa ve faşizme karşı birlik mücadeleleri örnek...

Ezilen halkların direnişine, işçi-emekçi hareketi de eklenirse, emperyalistlerin tüm planlarının tuzla buz olması işten değildir.

Okurlara...

Şubat ayı, koyu bir kışla birlikte geldi. Büyük illerde neredeyse hayat durdu. Koyu kış, emperyalistler ve işbirlikçileri için de geçerliydi. Irak ve Filistin'de sıkışan ABD, İran ve Suriye'ye saldırılabilmek için yeni hamleler gerçekleştirdi. Irak ve Filistin'de yaşanan işgal ve katliam görüntülerinin İran ve Suriye'de de yaşanması artık çok daha yakın ve somut bir tehlike olarak önümüzde durmaya başladı. Bu yüzden, "emperyalistlerin savaşı büyütme çabalarına karşı ezilen halkların barikatını güçlendirelim" çağrısı ile çıktı dergimiz.

Asya ülkelerinin ardından ülkemizde de insan ölümüne yol açan kuş gribi özellikle Kürt emekçi halkının üzerine bir karabaşan gibi çöktü. Tarihteki tüm salgın hastalıklarda olduğu gibi emperyalistler bunu da bir pazar alanı olarak gördüler ve insanların acılarından ne kadar kar çıkabileceklerini hesapladılar.

'70'li yıllarda yükselen halk hareketine karşı yetiştirilen katillerden M.Ali Ağca'ya, diğer katillere yapıldığı gibi tüm ayrıcalıklar gösterildi ve tahliye edildi. Fakat, yükselen tepkiler ve kendi iç çelişkileri ile tekrar cezaevine koymak zorunda kaldılar. Onlar, yetiştirdikleri katillerine ne kadar ayrıcalık tanırlarsa tanısınlar, biz onları Maraş katliamıyla, Beyazıt katliamıyla ve gerçekleştirdikleri bir dizi karanlık işle birlikte hiçbir zaman unutmayaacağız.

Şubat ayı, ihtilalci komünistler için, kara kışın ortasında yeniden doğmanın, "bu havalarda da direnenler var" dedirten umudun simgesidir. Bu yüzden, "Dünden bugüne, geçmişten geleceğe yürüyüşümüz sürüyor" dedik. Bu yürüyüş, şehitlerimizden, gurur verici tarihimizden, geleneklerimizden, ideolojimizden aldığımız güçle zafere kadar sürecektir.

Bir sonraki sayıda buluşmak dileği ile...

Düzeltilme

37. sayımızda yer alan "Arkadalkımların hikayesi BABAM ve OĞLUM" yazısının başlığı, "Aradalkımların hikayesi BABAM ve OĞLUM" olacaktı. Düzeltir, özür dileriz.

38. sayıda

3	Bir kontrgerilla operasyonu
	AĞCA TAHLİYESİ
5	12 Eylül tortuları
	Katiller hep ayrıcalıklıydı
6	Savaş önce katada kazanılır
	Tekel işçileri örgütlü, militan bir direniş ve sınıf dayanışmasıyla kazanacak
7	Tekel işçisi sokakları ısıtıyor
8	Migros işçileri anlatıyor
	Bir grev böyle satıldı
9	Kuş gribi
	Kapitalizm için bir pazar alanı
10	Öcalan'a 'hücre içinde hücre' cezası
11	İran kuşatmasına nükleer bahane
12	Üniversite gençliğinin örgütlenmesi
14	Şaron'un ölümcül hastalığı, Filistin seçimleri ve Bozulan emperyalist planlar
16	Dünden bugüne geçmişten geleceğe
	Yürüyüşümüz sürüyor!
18	Doğalgazın fiyatları
19	Avrupa burjuvazisinin yeni saldırısı
20	Uluslararası bir grev kazandı
	LİMAN İŞÇİLERİNİN GURURU
22	Aydınlarla yaklaşım üzerine
24	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
25	TIKB(B) 4. Konferans Belgelerinden...
	Yeni emperyalist kampaşma ve Uyanan dev Çin

Dergimizin 2006 takvimi çıktı.

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müd.: Devrim Düzgün Adres: Sofular mh. Ragıpbey sok. No. 39-5 Aksaray-Fatih İSTANBUL Tel. 0 212 531 55 77- Faks. 0 212 531 55 78
www.devrimecidurus.com e-mail: devrimcidurus@hotmail.com
Baskı: Gün MATBAACILIK Tel: (0212) 426 63 30
YEDİVEREN KÖKLERİ BASIM YAYIM KÜLTÜR SANAT MAT. SAN. DIŞ TİC. LTD. ŞTİ. SAYI: 38 - Şubat 2006 1 YTL. (KDV Dahildir)

Önce göz göre göre üstüste bindirilmiş hatalar dizisiyle cezaevinden tahliye ettiler eli kanlı katili; arkasından yeniden tutukladılar. Kontrgerilla örgütlenmesinin temel tetikçilerinden, sembol isimlerinden biriydi Ağca. 8 gün 'özgür' kaldı ve bu süre içinde kontrgerilla örgütlenmesinin derinlerdeki kökleri bir kere daha, gerçek yüzünü gözler önüne serdi.

Tahliye pervasızlığı

M. Ali Ağca, '70'li yıllarda NATO'nun gizli uzantısı olarak ABD'ye bağımlı ülkelerde kurulan ve asıl olarak devrimci hareketi, emekçi kitle direnişlerini bastırmayı hedef alan Gladjö örgütlenmesinin bir parçasıydı. Orat Çelik ile birlikte, o dönemlerde oldukça etkili olan ve 'Malatya Grubu' olarak bilinen çetenin üyesiydi. Milliyet gazetesinin başyazarı Abdi İpekçi'nin katili, İstan-

bul'da iki ayrı silahlı soygunun ve Vatikan'da Papa'ya düzenlenen suikast girişiminin failiydi. 25 Haziran 1979'da gözaltına alındığında doğru düzgün sorgulanmamıştı bile. Bu nedenle de, işlediği suçlarla ilgili sır perdesi hep örtülü kaldı.

Kontrgerilla'nın önemli tetikçilerinden biriydi Ağca. Zaten İpekçi'yi öldürmüş olması başlı başına büyük bir önem taşıyordu. Bu nedenle ödüllü gecikmedi, yakalandıktan sadece 5 ay sonra 25 Kasım 1979'da Maltepe Askeri Cezaevinden firar etti. Daha açık bir ifadeyle kaçındı. Ardından İtalya'da Papa'ya suikast yaparken ortaya çıktı. Uluslararası bir dizi gizli örgütlerle ilişkili bu saldırıdan dolayı 19 yıl İtalya'da yatıktan sonra Türkiye'ye getirildi ve İpekçi cinayetinden dolayı yargılandı. İpekçi cinayeti ve gasp suçlarından 5 yıl yatmıştı ki, 'ikinci kaçırılma' olayı yaşandı.

Geçtiğimiz günlerde 12 Ocak 2006 tarihinde gerçekleşen bu kaçırma, daha açıktan, daha bariz, daha pervasız oldu. Çok çeşitli ayak oyunları, karışık hesaplar, üstüste çıkan aflar ve indirimler, Ağca için bolca kullanılmıştı. Cezasında olağanüstü

indirimler yapıldı ve tahliyesi için gereken evraklar hazırlandı. Böylece çalınan minarenin yasal kılıfı hazırlandı, işler kitabına uyduruldu. Tahliye tarihinin 9 günlük bayram tatilinin tam ortasına getirilmesi bile önceden planlanmış bir hareketti. Böylece, tatil süresince her türlü hukuksal girişimin önü baştan kesilmiş oldu.

Yapılan yeni bir şey değildi; daha önce de Haluk Kırıcı, Alaattin Çakıcı gibi mafya-çete-tetikçi unsurlar için kullanılan yöntemler, bu defa da Ağca için harekete geçirilmişti. Devrimci tutsaklar için hiç devreye girmeyen yasalar, aflar, indirimler, faşist bir katil için tepe tepe kullanılmıştı. Adalet Bakanı'nın açıklamaları ise, yapılanın adeta tuzu biberi gibiydi. Açık bir biçimde "önce tahliye olsun, bir hukuksuzluk varsa tatil bittikten sonra üzerine gidilir" diyordu Bakan.

Bir taraftan da faşist sürüler siparişlendiler cezaevinin önüne. Ellerinde

mi devlet eliyle cezaevinden çıkarılmış, kitlelerin tepkisi hiçe sayılarak tahliye edilmiş, ortadan kaybolup gitmesi için tüm hazırlıklar tamamlanmıştı.

8 gün tatil, yeniden cezaevi

Ağca için altüst edilen hukuk kuralları ve hesaplamalar, başkalarına emsal oluşturmamasın, başkaları da bu durumdan faydalanarak tahliye olmasın diye, devletin uygun bir formül bulacağı açıktı. Zaten, bayramdan sonra Ağca'nın dosyasını yeniden inceleyeceklerini söylemeleri de bunun göstergesiydi. Ona kaçması için zaman tanıyacaktı, sonra da 'yanlış yapıldı' diye tutuklama kararı çıkartacaklardı. Bu nedenle tutuklama kararının çıkması şaşırtıcı olmadı. Şaşırtıcı olan, henüz kaçamadan yakalanmasıydı.

Ağca'nın tahliyesiyle ilgili olarak röportaj yapılan eski başbakanlardan Ecevit, "bu derin devletin işidir, derin devlet yeniden sahnededir, üstelik de daha başboş bir halde" diyordu. Ortada 'derin' olan bir durum yok aslında, her şey su üstünde ve devletin resmi kurumları aracılığıyla yapılıyor. Kontrgerilla faaliyeti bile Genelkurmay tarafından Özel Harp Dairesi olarak tanımlanarak resmi nitelik taşıyor.

Ancak Ecevit'in açıklamasında doğru olan şey, bu faaliyetlerin bugün gerçekten daha 'başboş' halde bulunmasıdır. Geçmişte burjuva klikleri arası çatışmalar daha geri plana itilmiş, belli bir klik diğerleri üzerinde büyük oranda hakimiyetini kurmuş durumdayken, kontrgerilla faaliyetleri de tek koldan yürütülebiliyordu. Ancak bugünkü koşullarda, kliklerarası çatışma bu kadar büyümüş ve şiddetlenmişken, farklı kesimlerin farklı tavırlar koymaları kaçınılmazdır. Bu keskin çatışma koşullarında birbirlerinin ayağına çelme takmaları, birbirlerinin atıkları adını boşa çıkarmak için manevralar yapmaları da zorunludur. Kontra faaliyetleri artık daha 'çokbaşı' olarak yürütülmekte, keskin çatışma, kimi zaman kitlelerin gözü önünde cereyan etmektedir. Ağca meselesinde yaşanan da budur.

Ağca'nın yeniden tutuklanması altında yatan ana neden, kliklerarası çatışmanın düzeyidir. Bir kesim, bu dönem Ağca'nın serbest bırakılması için çok uğraşmıştır. "Neden bugün" sorusu henüz netlik kazanmamıştır. Belki kendilerini daha güçlü ve daha etkili hissettiler ve diğer kesimlerin bu oldubittiye ses çıkarmayacağını düşündüler. Belki, yeni emperyalist savaşın sertleşen

Bir kontrgerilla operasyonu AĞCA TAHLİYESİ

bul'da iki ayrı silahlı soygunun ve Vatikan'da Papa'ya düzenlenen suikast girişiminin failiydi. 25 Haziran 1979'da gözaltına alındığında doğru düzgün sorgulanmamıştı bile. Bu nedenle de, işlediği suçlarla ilgili sır perdesi hep örtülü kaldı.

Kontrgerilla'nın önemli tetikçilerinden biriydi Ağca. Zaten İpekçi'yi öldürmüş olması başlı başına büyük bir önem taşıyordu. Bu nedenle ödüllü gecikmedi, yakalandıktan sadece 5 ay sonra 25 Kasım 1979'da Maltepe Askeri Cezaevinden firar etti. Daha açık bir ifadeyle kaçındı. Ardından İtalya'da Papa'ya suikast yaparken ortaya çıktı. Uluslararası bir dizi gizli örgütlerle ilişkili bu saldırıdan dolayı 19 yıl İtalya'da yatıktan sonra Türkiye'ye getirildi ve İpekçi cinayetinden dolayı yargılandı. İpekçi cinayeti ve gasp suçlarından 5 yıl yatmıştı ki, 'ikinci kaçırılma' olayı yaşandı.

Geçtiğimiz günlerde 12 Ocak 2006 tarihinde gerçekleşen bu kaçırma, daha açıktan, daha bariz, daha pervasız oldu. Çok çeşitli ayak oyunları, karışık hesaplar, üstüste çıkan aflar ve indirimler, Ağca için bolca kullanılmıştı. Cezasında olağanüstü

kitlelerin değil şovenizmin simgesi bayraklar, dillerinde "Türkiye seninle gurur duyuyor" sloganları, Ağca'yı karşılamaya gelmişlerdi. Basın ordusu da oradaydı; kapıdan çıkan Ağca'dan tek bir kelime duyabilmek için "Sayın Ağca, Sayın Ağca" diye bağırıyorlardı. Ağca'nın abisi kasılarak ağlıyordu binden fazla kişinin kendilerine para ve kalacak ev teklif ettiklerini. Zaten Ağca için hazırlanan siyah mercedes, bunun boş bir böbürlenme olmadığının, kontrgerilla ve faşist çetelerin onu rahat ettirmek için her türlü hazırlığı yaptıklarının somut bir göstergesiydi. Bu mercedesin sahibinin, Ağca tutuklandıktan sadece üç gün sonra çete operasyonunda gözaltına alınması, ilişkilerin ne kadar kirli ve karanlık olduğunu gösteren çarpıcı bir olaydı.

Bütün bunların üstüne GATA'dan askerlik yapmasına gerek olmadığına dair bir gün içinde (herhangi bir insan bu raporu ancak 15 günde alabiliyor) verilen rapor ve Emniyet'in "Ağca kaçarsa bu bizim hatamız olmayacak" açıklamaları, sergilenen oyunun tamamlayıcı parçalarını oluşturuyordu. Ağca, doğrudan res-

Yapılan yeni bir şey değildi; daha önce de Haluk Kırıcı, Alaattin Çakıcı gibi mafya-çete-tetikçi unsurlar için kullanılan yöntemler, bu defa da Ağca için harekete geçirilmişti. Devrimci tutsaklar için hiç devreye girmeyen yasalar, aflar, indirimler, faşist bir katil için tepe tepe kullanılmıştı.

koşullarını ve Türkiye'yi savaşa sokmaya dönük hazırlıkları dikkate alarak, herhangi bir çatışma başlamadan önce Ağca'yı çıkarmış olmak istediler. Belki eski ve sadık (öyle ya, 25 yıllık bir hapis-hücre yaşantısı içinde hiç falso vermedi, suçlarını itiraf etmedi) bir kontra elemanını ödüllendirmek ve onu yeniden kullanmak istediler. Belki de bunların hepsi birden. Sonuçta konjonktürü değerlendirip bir ayak oyunuyla Ağca'yı haptisten çekip almak istediler. Ancak belli ki sert kayaya çarptılar.

İç gelişmelerin en çarpıcı göstergelerinden birisi MHP Başkanı Bahçeli'nin Ağca ve onun gibileri asla partisine kabul etmeyeceği yönünde yaptığı ağır açıklamalar oldu. Asıl darbenin indiği nokta ise Yargıtay başkanı Nuri Ok'un hemen tutuklama kararı çıkartıran tutumuydu.

Zaten Papa'ya suikast düzenlenmesine kadar uzanan bir faaliyet zincirinde, emperyalistlerin de söyleyecek sözü vardı. Kontrgerilla faaliyetlerinin doğrudan ABD tarafından yönetildiği, hatta CIA'nın bu iş için özel ve doğrudan ödenek ayırdığı biliniyor. Yeni emperyalist savaş başladığından bu yana, dünya genelindeki kontra faaliyetleri de tıpkı Türkiye'dekiler gibi 'çokbaşlı' ve karmaşık bir hal almış durumda. Bu nedenle Ağca'nın tahliyesinde de, hem Papa'ya suikast düzenleyecek kadar ileri giden emperyalistler, hem de karşı cephenin bu işe karışmaması mümkün değildi.

Bu kararın çıkmasındaki etkenlerden biri de, bu olay üzerinden devletin çok hızlı biçimde yıpranmasıydı. Adalet Bakanlığı ve Ordu, bir anda 'milli katil'i koruyan kurumlar olarak teşhir oldular. Yapılan usulsüzlüklerin hiçbir kitaba sığmaması, savunulacak hiçbir yanının olmaması, zor duruma düşmelerine neden oldu. Emniyet Genel Müdürlüğü de "Ağca kaçarsa sorumlusu Emniyet olmayacaktır" açıklamasıyla bir yıpranma yaşadı. Özellikle ordunun yıpranması, devlet açısından daha fazla önem taşıyordu. Bu güne kadar her önemli olayda, orduyu dışında tutmaya, kitlelerin orduya karşı korku ve saygı duygularının yıpranmamasına özen gösteriyorlardı. Zaten Genelkurmay Başkanlığı da olayların hemen ardından "Özel Harp Dairesi" ile kontrgerilla arasında kurulan bağlardan rahatsızlık duyduğunu açıklamıştı. Fakat bu açıklama bile, ordunun usulsüzlükleri ve kontrgerilla bağlantılarını, onun yarattığı yıpranmayı ortadan kaldırmaya yetmedi. Yargıtay'ın karar alma sürecindeki çabukluğu ve İstanbul Emniyetinin hızlı hareket ederek Ağca'yı yakalaması, bu durumu 'temizleme' çabasıydı aynı zamanda.

Tepkiler cılız kaldı

12 Eylül öncesi kontra faaliyetlerinin yeniden gündeme geldiği böyle bir olayda, en sert tepkiyi göstermesi gereken kesim, devrimcilerdir; ancak ne yazık ki, devrimcilerin tepkisi son derece sınırlı ve zayıf kaldı. Olayı protesto etmek, yapılanların üzerine gitmek, asıl olarak aydın, hukukçu ve gazetecilerin işi oldu.

Ancak diğer taraftan, yaşanan olay kitlelerde belli bir etki yarattı. Kontrgerilla ve Gladyö kavramları ve faaliyetleri yeniden tartışılır oldu; CIA bağlantıları ve Amerika'nın kirdi elleri ortaya serildi; 12 Eylül öncesinin karşı devrimci-sivil faşist saldırıları gündeme geldi; faşist katillere duyulan tepkiler hatırlandı.

Ağca'nın bayraklarla karşılanması ve Susurluk çeteleriyle özdeşleşmiş "Türkiye seninle gurur duyuyor" sloganları, yandaşların amacının tersine, kitlelerin bilincinde farklı yankılar uyandırdı. Son aylarda şoven saldırganlık ve azgın milliyetçilik bombardımanı ile bilinçleri bulandırılmaya çalışılan kitleler, Ağca olayı ile birlikte gerçek katillerin kimler olduğunu yeniden hatırlamaya başladı. Yaşanan olay, kitlelerin politizasyonunda olumlu bir etki yarattı.

Ağca'ya karşı somut-maddi anlamda tepkiler cılız kalmakla birlikte, kitlelerde bir tepki birikimi ve sorgulama yaratması yönüyle olumlu bir etki oluşturdu. ■

Komünizm insanlığın şafağıdır

Emperyalist savaşa ve yoksulluğa karşı her geçen gün mücadele bayrağını daha fazla yükselten Avrupa halklarına karşı AB emperyalizmi komünizmi yargılamaya kalkıyor. Nazi faşizminden komünizmin irade gücü ile kurtulan Avrupa toprakları, "komünizmin suçlarını" mahkeme salonlarına taşımaya çalışıyor.

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Asamblesi'nin 24-27 Ocak'ta görüşeceği ve sosyalizm ile nazi faşizmini aynı suçlardan sorumlu gören anti-komünist tasarının oturumları başladı. Fakat Avrupa halkları, geleceğine; komünizme sahip çıkarak, tasarımı birçok ülkede sokaklarda protesto etti. "Anti-komünist hareketi durdurun" sloganıyla başlayan hareket, birçok Avrupa ülkesinde onbinlerce emekçiyi sokağa çağırdı.

Yunanistan tasarısı karşı 25 bin kişi ile yürüdü. Avrupa Birliği bürosuna ve Amerikan Konsoloslukuna yürüyen emekçiler, "Gelecek komünizmdir" diyerek yasayı protesto etti. Fransa'nın Strasbourg kentinde yapılan eylemde ise binlerce anti faşist Avrupa Parlamentosu binasına yürüdü. Belçika'nın başkenti Brüksel'de ise 15 kurumun katıldığı bir toplantı düzenlendi. Ayrıca Kıbrıs, Danimarka, Macaristan'da kitlesel gösteriler düzenlendi.

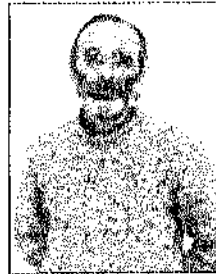
Komünist önderler alanlarda anıldı

İşçi sınıfının önderi Lenin ile Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht Almanya'da binlerce kişinin katıldığı gösterilerle anıldı.

Avrupa Parlamentosu'nun "komünizmin suçları"nı yargılamaya hazırlandığı günlerde, binlerce anti faşist, devrimci ve demokrat, devrimci önderlerini anmak için sokaklara çıktı. Sabah saatlerinde başlayan yürüyüşe Almanya'lı emekçilerin yanı sıra değişik uluslardan devrimci ve demokratlar da katıldı. Rosa ve Karl için düzenlenen anıt mezarı yürüyen kitleler, hep bir ağızdan Enternasyonal Marşını söyleyerek, geleceklerine, komünizme ve devrimin önderlerine sahip çıkacaklarını gösterdiler.

Serdar Demirel şehit düştü

Sincan 1 No'lu F Tipi hapisanesinde tutsak bulunan DHKP/C dava tutsağı Serdar Demirel zorla müdahale sonucu şehit düştü. 6 Mayıs 2005'te Ölüm Orucu'na başlayan Serdar Demirel, zorla müdahale için hastaneye kaldırıldı. Müdahale sonucu kalp krizi geçiren Demirel yaşamını kaybetti. Serdar Demirel, Ölüm Orucu ekibinde bulunan ve 19 Aralık operasyonu sırasında Çanakkale cezaevinde kendini yakarak şehit düşen Fidan Kaşen adına kurulan Ölüm Orucu ekibinde yer alıyordu.

İran halkı yalnız değildir

ABD emperyalizminin İran ve Suriye'yi hedef haline getirmesine karşı tepkiler yükseliyor. Irak'ta sürdürülen işgalin ardından İran halkına karşı gerçekleştirilecek olası bir saldırı protesto ediliyor. Irak'ta İşgale Hayır Koordinasyonu, 14 Ocak'ta Eminönü Mısır Çarşısı önünde bir basın açıklaması yaparak, bu saldırı tehditlerinin karşısında olduğunu duyurdu. Yaklaşık 200 kişinin katıldığı açıklamada, koordinasyon adına konuşan Yasemin Karadağ, Irak işgaline karşı nasıl direnilseyse İran işgaline karşı da öyle direnileceğini ve bu saldırıya izin verilmeyeceğini vurguladı.

12 Eylül tortuları...

Katiller hep ayrıcalıklıydı!

Abdullah Çatlı, M. Ali Ağca, İsa Armağan, Oral Çelik... Bu isimler, 12 Eylül askeri faşist darbesinin görünmeyen, "yasal" olmayan yanını oluşturdu. İşkencehanelerin, cezaevlerinin yetmediği yerlerde onlar devreye girdi. Kimi zaman Maraş'ta kimi zaman Beyazıt'ta devlet için kurşun sıktılar!

Abdullah Çatlı, M. Ali Ağca, İsa Armağan, Oral Çelik... Ve henüz bir kısmını bilmediğimiz katil isimler... Her biri '70'li yılların yükselen halk hareketine karşı yetiştirilmiş faşist katiller. Şimdi hemen hepsi işledikleri cinayetlere ve yaptıkları tüm kirliliğe rağmen hukuk tarafından bir biçimde "aklanmış", önemli şirketlerin başına getirilmiş isimler... Faşist devlet, onlara '70'li yıllarda duyduğu ihtiyacı duymuyor elbette. Her birinin ismi, emekçi halkların belleğinde yeterince teshir oldu. Ayrıca onların yerini başka isimler çoktan almıştır. Ancak bu isimler de bir zamanlar adına cinayet işledikleri devlet tarafından kahraman ilan edilerek, ihtiyaçları karşılanarak, kimi zaman da parlamento koltuklarına getirilerek ödüllendirildiler. Yer yer, burjuvazinin kendi iç çatışmalarına ve kitlelerin tepkisine paralel olarak "harekansalar" da gerçekte devlet tarafından her zaman korunuldular.

Mehmet Ali Ağca, 1979'da Maltepe Cezaevinden faşist bir çete tarafından kaçırıldı. Bugün de savcılık tarafından yanlış bir hesapla serbest bırakıldı. Saveri Doğan Özü öldüren ve 7 TİP'li öğrencinin katlinde yer alan İbrahim Çiftçi, askeri mahkeme tarafından 4 kez idama mahkum edildi. Ancak, Askeri Yargıtay, her seferinde mahkemeye müdahale ederek bu kararı durdurdu. 1986'da Fransa'da uyuşturucu kaçaklığından

tutuklanan, TÖBDER'li öğretmen Nevzat Yıldırım'ı katleden Oral Çelik, 1996'da Türkiye'ye iade edildiğinde, işlediği tüm suçlar "zamanaşımına" uğradı. Ve tahliye edildi. Susurluk'ta, bir emniyet müdürü ve bir milletvekili ile birlikte ölen tescilli katil Abdullah Çatlı, sahte kimlikleriyle defalarca yakalanmasına rağmen tutuklanmadı. 1978'de Ankara'da bir kahveyi tarayarak 5 kişiyi katleden İsa Armağan, hakkında idam kararı olmasına rağmen yaşadığı İran'dan Türkiye'ye nakledildiğinde tutuklanmadı. Uğruna savaşukları burjuvazinin hukuku onları her zaman korudu. Kitlelerin tepkisi ya da başka gerekçelerle tutuklandıkları zaman da serbest bırakılmaları bir oldu.

Faşist katiller cezalandırılmak yerine her zaman ödüllendirildiler. Abdullah Çatlı, Mehmet Özbey sahte kimliği ile öldüğünde 6 ayrı şirkete ortak. Oral Çelik, Malatya Spor Kulübü başkanlığının yanında kurduğu şirket ile kirliliğe devan ediyordu. DYP-MHP hükümetinde Sağlık Bakanlığı yapan Osman Durmuş, '70'li yılların hakkında tutuklama kararı verilen katillerinden biriydi. Ancak 1974'te çıkarılan affa tek bir gün hapis yatmamış ve 2000'li yıllarda da parlamentoda yer almıştı. Yine '99 yılında MHP Zongul-

dak milletvekili olan İsmail Hakkı Cerrahoğlu, Demokrat Gazetesi muhabirinin katiliydi ve yine parlamentoda yer almıştı. Türkiye'nin ölümünden sonra MHP Genel Başkanlığına adaylığını koyan İbrahim Çiftçi, cezaevinden çıkarılmaz bir şirket kurmuş ve Emniyet Genel Müdürlüğü de dahil olmak üzere devletin birçok kurumuna akaryakıt satışı yaptı.

Onlara "devlet için kurşun atan da yiyen de kahramandır" denildi. Onlar için her zaman sahte kimlikler, pasaportlar hazırlandı. Cezaevleri yanlış hesaplandı, tutulandıkları zaman dahi cezaevinden devletin kirliliğini yapmaya devam ettiler. MHP ya da DYP'nin saflarında parlamento girerek meclis koltuğuna oturdular. Esasında bu isimler, 12 Eylül askeri faşist darbesinin görünmeyen, "yasal" olmayan yanını oluşturdu. İşkencehanelerin, cezaevlerinin yetmediği yerlerde onlar devreye girdi. Kimi zaman Maraş'ta kimi zaman Beyazıt'ta devlet için kurşun sıktılar! Her türlü kirliliği yapmış olarak, bir tortu gibi kimi zaman sahipleri tarafından bile bir kenara atıldılar. Yaptıkları hiçbir zaman unutulmadı. Unutulmayacak da. Onları meclis koltuğunda ya da cezaevinde nerede olursa olsun tanıyacak, unutmayacak ve gerçek cezalarını vereceğiz. ■

Ağca'nın kirliliği öyküsü...

Cezaevinin kapısında "Türkiye seninle gurur duyuyor" sloganlarıyla karşılandı... Sivil faşist bir grup, diğer katillere yaptığı gibi Ağca'yı da omuzlarında taşıyordu. MHP, "Ağca, hiçbir zaman MHP'li ya da ülkücü olmadı" açıklaması yapıyordu. Ekranlarda psikolojik rahatsızlıkları olan, gizem dolu bir insan görüntüsü çizen Ağca, basit bir faşist katilden başka bir şey değildi. 1979'da Milliyet gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Abdi İpekçi'yi katleden oldu. Bu yıllar onun soygunlarla kontrgerillaya para kazandığı, bir dizi kirliliği gerçekleştirdiği ilk yıllardı. 1979 yazında tutuklandığında, Oral Çelik, Abdullah Çatlı gibi faşistlerce Maltepe Cezaevinden askerlerin ve korumalarının gözü önünde kaçırıldı. Liderliğini, şimdi BBP genel başkanlığını yapan Muhsin Yazıcıoğlu'nun yaptığı çetede, İsa Armağan, Çatlı, Çelik gibi isimlerle birlikte birçok "iş" yaptı. Bu kirliliğin ne olduğu ve sonucunda neler yaşandığı konusunda, ileride halkımız tarafından açığa çıkarılmayı bekleyen karanlık bir tarih vardır.

Saint Pierre Meydanında papaya suikast düzenlediğinde hakkında idam emri vardı. İtalya'da 19 yıl cezaevinde kalan Ağca, 2000 yılında Türkiye'ye getirilerek Kartal Cezaevi'ne getirildi. Yargılandığı kuyumcu soygunu ve ruhsatsız silah bulundurma suçları "zamanaşımına" uğradı ve "yanlışlıkla" tahliye edildi.

Savaş önce kafada kazanılır!

TEKEL işçileri, örgütlü, militan bir direniş ve sınıf dayanışmasıyla kazanacak!

TEKEL işçisi, ölümüne bir direniş sergileyeceğini ilan etti. Saldırıyla karşı karşıya olan emekçi memurlar, kapının önüne konulacak olan Telekom, TÜPRAŞ, ERDEMİR, THY işçileri kendi mücadeleleriyle TEKEL ile dayanışma eylemlerini birleştirmelidirler. TEKEL işçileri saldırılarla karşı karşıya olan onbinlerce işçi ve emekçiyi kurtaramaz. Ama saldırıyla karşı karşıya olanlar TEKEL işçilerini kurtararak mücadelenin önünü açıp kendi kurtuluşlarını da sağlayabilirler.

"SEKA kıvılcım TEKEL ateş topu olacak" diyerek çıktılar sokaklara. TEKEL işçileri SEKA işçilerine eylemli ve en etkili desteği sundular. TEKEL işçileri sadece destek sunmakla yetinmediler, kendi talepleri için yürüttükleri mücadelelerinin de önünü açtılar. O güne kadar aşamadıkları işçi bu eylemlilik süreçlerinde aşılar. Fırlan eylemler yaparak sendika ağalarını bekleme tavrını kırıyorlar.

Tam bir yıl sonra TEKEL işçileri yine alanlarda. Ama bu sefer saldırı doğrudan kendilerine yönelmiş durumda. Tamamen yerli tütün işleyen Adana, Malatya sigara fabrikalarının kapatma kararı. Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bayramdan önce onaylanarak başbakana gönderildi. Şimdi iş başbakanda.

İşçilerin ölüm fermanını eline alan sermaye, işçileri sıtmaya razı etmeye çalışıyor. Yani 4C'ye. Oysa 4C ölümünden de beter olan tam bir kölelik dayatmasıdır.

TEKEL işçileri son iki yıldır özelleştirmeye karşı yoğun bir mücadele yürütüyorlar. Kapatma kararının başbakana gönderildiği bayramdan önce, Adana TEKEL işçileri fabrikaya kapandılar. Bayramdan sonra ise, polisle çatışan militan bir yürüyüşün ardından Malatya Sigara Fabrikası işçileri de fabrikayı terk etmeme eylemi başlattılar. Şimdilik eylemler dönüşümlü nöbetler şeklinde sürdürülüyor.

Malatya TEKEL, yaptığı 20 bin kişilik mitingle de gösterdiği gibi, güçlü bir dayanışma ile öne çıkarken, Adana TEKEL işçileri ise militanlığı ile öne çıkıyor. Diğer sigara fabrikalarında çalışan işçiler ve aileleri de hesap edildikçe, tütün üreticileri de buna eklenince büyük bir güç ve mücadele potansiyeli açığa çıkıyor. Hükümet, böyle bir güce karşı cepheden saldırıp karşı bir tepkiye neden olmamak için farklı manevralar deniyor.

Bu manevralardan birisi kafa karışıklığı ve ümitsizlik yaymaktır. Son dönemde yapılan özelleştirme karşıtı direnişlerin kazanımla sonuçlanmamasını kullanarak alttan alta "Bu iş bitt. Kazanmak çok zor" vb. karamsarlık ruh hali alttan alta işlenirken, diğer taraftan da oluşturulan karamsarlık ve ümitsizlik tablosu içinde "iyileştirilmiş 4C" gibi saldırılar devreye sokulmaya çalışılıyor.

Burada kazanılmaz diye bir şey olma. Örgütlü ve kararlı işçileri hiçbir güç yenemez. SEKA işçilerini gördük. SEKA işçileri dediklerini yaptırmadılar ama, hükümet de dediğini yapmadı. SE-

KA'yı kapatacağını söylüyordu. Ta Afrika'dan SEKA işçilerine tehditler savuruyordu. Ama ne oldu? SEKA'yı kapatamadılar. Belediye'ye devrettiler. Belediyenin kapatması da engellenebilirdi. Ama tam da bu kritik aşamada sendikaların satması ile belediye kapattı. Başka ne diyordu hükümet? "4C'yi uygulayacağım" diyordu. Uygulayamadı. 4C'de en fazla 10 ay çalışma öngörülüyor. Ama, SEKA işçileri 12 ay çalışıyor. Aklıkları ücretler hiç de kötü değil. 4C'ye tabi çalışanlar sendikaya üye olamaz ve hiç bir hakka sahip değillerdir. Oysa SEKA işçileri hemen Belediye-işe üye oldular. Mevcut belediye işçilerinin bütün haklarına sahiptirler. 4C işçilerinin izin ve istirahat hakları yok. SEKA işçileri belediye işçilerinin sahip olduğu geniş izin ve istirahat hakkına sahiptir. Evet geçici işçiler. İş güvenceleri yok. Ama, belediye işçilerinin imzaladığı TİS'de bulunan yüksek ihbar tazminatı nedeniyle kolay kolay da atılmıyorlar. Bütün bunlara rağmen SEKA işçisi istediğini alamadı ama, boşuna direnmedi. Eğer direnmeseydi. Hepsi 4C'ye gönderileceklerdi.

Evet kazanılabiliyor. SEKA işçileri, eksikliklerini tamamlayabilselerdi çok daha fazla haklar kazanacaklarını söylerken TEKEL işçilerine de şu mesaj veriyorlar: "Biz bu kadar direnişle bu kadar kazandık. Kazanımlarımızın bizden fazla olabilmesi için, bizim eksikliklerimizi aşmanız gerekiyor."

Nedir bu eksiklikler?

İlk eksiklik, örgütlülük konusuydu. Özelleştirilen işyerleri uzun yıllardır sendikalı olan işçilerdir. Ancak, işçiler, sendikalı olmalarına rağmen gerçekte örgütsüzdürler. SEKA işçileri bir direniş komitesi kurabilselerdi durumun tamamen değişik olacağını söylüyorlar. Adana TEKEL işçilerinin bir komitesi var ama, işçinin iradesini yansıması için işçilerin çaba harcaması gerekiyor. Tabanın oyuyla seçilen, tabandan aldığı önerileri eylem kararlarına dönüştüren ve her kritik aşamada tabanın görüşüne başvuran, sendika ağalarını sıkıştırma konusunda tabanın sesi olan ve sendika ağalarının satması durumunda direnişin yönetimini eline alacak birliğe ve cesarete sahip olan bir direniş komitesi kurmak gerekiyor.

İkinci eksiklik ise sınıf dayanışmasıydı. Malatya TEKEL işçileri bu yönden belli adımları atmış bulunuyor. Ancak militanlığına rağmen, Adana TEKEL işçileri sınıf dayanışması konusunda epey bir eksikliklere sahip. Öncelikle bütün TEKEL fabrikalarında, TEKEL işçilerinin bütününü ve ailelerini sürece katacak örgütlenmeleri sağlamak gere-

kiyor. Başka illerdeki TEKEL fabrikalarıyla eylem birliğinin sağlanması ve merkezi eylem kararlarının alınması için sendikaya baskı yapılırken, diğer taraftan da direniş komiteleri arasında doğrudan bağlar kurmak ortak örgütlenmelere gütmek gerekiyor. İşçi ve emekçilerin diğer kesimlerini ve en başta da TÜPRAŞ, ERDEMİR, THY gibi özelleştirme saldırısıyla karşı karşıya olan kesimleri de sürece katmak için özel bir çaba gerekiyor.

Bir çekim merkezi olmak ve sınıf dayanışmasını örnek için TEKEL işçileri sadece kendi talepleriyle yetinen sınırlılığı kırmalıdır. En başta, özelleştirme saldırısı emperyalist tekellerin talanı şeklinde yürütülüyor ve bu saldırılar IMF paketi-nin maddeleridir. Buradan hareketle özelleştirme karşıtlığı, IMF ve emperyalizme karşı ortak talepler öne çıkartılmalıdır.

İşçiler içinde kafa karışıklığı ve ümitsizlik yayma girişimlerine karşı etkin bir mücadele yürütülmeli ve işçiler mücadele içinde eğitilmeli ve bilinçlendirilerek donatılmalıdır.

Sermayenin işçilere dönük demagojileri ve karalamalarına karşı emekçi kitlelere dönük yoğun ve yaygın bir teşhir faaliyeti yürütmek gerekiyor.

Evet, savaş önce kafada kazanılır. TEKEL işçisi önce kazanabileceğine inanmalıdır. SEKA işçileri kazanmak için hangi eksikliklerin aşılması gerektiğini söylüyor. Kendi iç birliğini sağlayan, örgütlü ve militan bir direniş bir de sınıf dayanışmasıyla sarıp sarmalanan bir direnişin kazanmaması için hiç bir neden yoktur. Ama öncelikle kazanacağına inanmak gerekir. Eksikliklerin tamamlanması ve mücadele için gereken enerjiyi sağlayacak olan kazanma inancı ve umududur.

TEKEL işçisi, ölümüne bir direniş sergileyeceğini ilan etti. Saldırıyla karşı karşıya olan emekçi memurlar, kapının önüne konulacak olan Telekom, TÜPRAŞ, ERDEMİR, THY işçileri kendi mücadeleleriyle TEKEL ile dayanışma eylemlerini birleştirmelidirler. TEKEL işçileri saldırılarla karşı karşıya olan onbinlerce işçi ve emekçiyi kurtaramaz. Ama saldırıyla karşı karşıya olanlar TEKEL işçilerini kurtararak mücadelenin önünü açıp kendi kurtuluşlarını da sağlayabilirler. Son günlerin yaygın atılan sloganı var; "Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiç birimiz!" gerçekten de böyle bir dönemden geçiyoruz. Tek başına kimsenin kurtulamayacağı ancak sınıf dayanışmasıyla herkesin kazanabileceği bir dönemden. Bugün bütün gücümüzle hepimiz TEKEL işçileri etrafında kendi mücadelemizle güçlü bir dayanışma ağı kurmak zorundayız. Kendi önümüzü de, genel olarak mücadelenin önünü de buradan açacağız. SEKA kıvılcım, TEKEL ateş topu oldu. Bugün mücadele ateşini bütün ülkeye yayma ve yangın yerine çevirme zamanıdır. ■

TEKEL işçisi sokakları ısıtıyor

"Bizim TEKEL'den ölümüz çıkar!" diyen ve bir aydır Adana TEKEL Sigara Fabrikası'nda direnişte olan TEKEL işçileri 25 Ocak günü, şehir merkezinde bir yürüyüş yaptılar. Tek Gıda-İş Sendikası önünde yürüyüşe başlayan işçiler, yol boyunca, "Dün SEKA, bugün de TEKEL'de direneceğiz!", "Adana uyuma direniş var", "İş ekmek yoksa barış da yok" sloganları atarak yürüdüler. Yağmura rağmen yapılan yürüyüşe, Türk-İş, DISK, KESK, Kanu-Sen, TMMOB, Türk Tabipler Birliği ve devrimci çevreler ile bazı siyasi partiler de destek verdi.

Fabrikaya yaklaşıldığında yolu trafiğe kapatan işçilere polis joplarla saldırdı. Yaralanan işçiler olurken, öfkeli işçileri sendikacılar yatıştırmaya çalıştı. Polis saldırısının ardından fabrikaya giren işçiler, Bölge Başkanı'nın "söz bitti sıra eylemde" sözüne, "Söz bitti sıra genel grevde" sloganıyla yanıt verdiler. TEKEL işçileri bu sloganla izlenmesi gereken yolu gösterdiler.

TEKEL işçileri Ateş topunu yangına çeviriyor

Ülke genelinde çalışan 16 bin TEKEL işçisi, Tek Gıda-İş Sendikası'nın aldığı kararla 26 Ocak gecesi fabrikalara kapandı. Cevizli TEKEL işçileri öğle saatlerinde fabrika önünde basın açıklaması yaparak, bir yürüyüşle fabrikaya girip geceyi fabrikada geçirdiler. TEKEL işçilerinin mücadelesi, önümüzdeki günlerde de değişik eylemlerle sürecek.

TÜPRAŞ işçileri de hareketleniyor

TEKEL işçileri SEKA'nın çıktığı kıvılcımlı ateş topuna çevirip güç katmıştı. Şimdi de ateş topunu yangına çevirip ülke geneline yayıyor. Özelleştirme karşıtı hareketin önemli güçlerinden olan TÜPRAŞ işçileri de TEKEL işçilerinin peşinden geliyor. TEKEL işçilerinin fabrikaya kapandığı gece TÜPRAŞ işçileri de özelleştirmeye karşı iş bırakıp işyerlerini terk etmedi. 26 Ocak'ta sabah saat 08:00'den itibaren işbaşı yapmayan devir teslim törenini protesto ettiler. Gece vardiyasından çıkan işçilerin de fabrikayı terk etmemesiyle eylem işyeri işgaline dönüştü. Aliğa PETKİM işçileri de iki saat iş bırakarak TÜPRAŞ işçilerinin yanına giderek destek oldular. TÜPRAŞ'ın Batman, Yarımca, Kırıkkale ve Aliğa rafinerilerinde çalışan bütün işçiler eyleme katıldı.

Malatya Tekel işçileri haykırıyor: İş, ekmek, yoksa barış da yok!

Özelleştirme kapsamında bulunan Adana ve Malatya Tekel fabrikalarının kapatılması kararını protesto eden Malatya Tekel Fabrikası işçileri 17 Ocakta akşam 17:00'de fabrikadan şehir merkezindeki PTT'ye kadar meşalelerle yaklaşık 1 kilometrelik bir yürüyüş yaptılar.

Fabrika bahçesinde toplanan yaklaşık bin işçi, "İş, Ekmek Yoksa Barış da Yok", "Tekeli Satanı Biz de Satarız", "Kurtuluş Yok Tek Başına Ya Hep Beraber Ya Hiçbirimiz", "Zafer Direnen Emekçinin Olacak", "Direne Direne Kazanacağız", "Genel Grev Genel Direniş", "İşçi Memur Elele Genel Greve", "İşçiyiz Haklıyız Kazanacağız", "SEKA Kıvılcım Tekel Ateş Olacak" v.b sloganların atıldığı yürüyüş boyunca kitlenin yola inmemesi için sendikacılar epey çaba gösterdi. Yürüyüşe KESK bileşeni sendikalar, PDD, HÖC, ESP, Emek Partisi, DTP, ÖDP, Devrimci Demokrasi, Tüm Köy-Sen de katılarak destek verdi. Kapatma kararını protesto eden döviz ve pankartların taşındığı yürüyüş sonunda PTT önünde basın açıklaması yapıldı. Tek Gıda İş Malatya Bölge Başkanı Servet Akbudak'ın okuduğu basın açıklamasında Akbudak; "Şu ana kadar herhangi bir olumlu gelişme olmadığı gibi TEKEL'e yönelik pervasızca saldırıların artırıldığını, burada çalışan ve geçiren yüz binlerce insanın insan yerine konulmadığını hayretle izlemekteyiz. Bu nedenle artık söz bitti sıra eylemde diyoruz. Ve sonuç alınıncaya kadar, tüm Tekel işyerlerinde meşru demokratik direnme hakkımızı; Ülkemize, ulusal değerlerimize ve yoksul halkımıza karşı sorumluluk duygumuzun ve inancımızın gereği olarak görmekteyiz" şeklinde konuştu. Basın açıklaması bittiği sırada bir grup Tekel işçisi şehrin en işlek caddesi olan İnönü Caddesi'ni trafiğe kapatmak istedi. Çevik kuvvetle yaşanan arbede sırasında "Direne Direne Kazanacağız", "Yılgınlık Yok Direniş Var" v.b sloganlarını kararlılıkla haykırarak işçiler Tek Gıda İş Sendikası yöneticilerinin girişimleriyle yolu açmak zorunda kaldılar. "Kamu düzenini bozmaya hakkımız yok" şeklinde konuşan sendika yöneticileri eyleme son verdiler. Yaklaşık bir aydır Siyasi Parti ziyaretleri, Türk Bayrağı açma eylemi, fabrika önünde soyunma eylemi gibi geri eylem biçimleriyle süreci açacaklarını sanan sendika yöneticileri tabandan gelen eylem sesine kulak vermek zorunda kaldılar. Bunu yaparken de eylemi olabildiğince pasif ve uzlaşmacı bir yapıya sokmaya çalıştılar. Yürüyüş boyunca yolun trafiğe kapatılmaması için harcadıkları çaba da bunu gösteriyor. Fakat yürüyüş boyunca konuştuğumuz işçilerin gerek konuşmaları, gerekse de yürüyüşteki tavırları sendikacıların rahatını kaçırarak gibi.

Tekel işçileri, işyerlerini terketmeme eylemine başladı

Malatya Tekel Sigara Fabrikası'nda çalışan işçiler, işyerini terk etmeme eylemi başlattılar. İşçiler gündüzleri mesai yapacak, geceleri ise fabrikada kalacak. KESK üyeleri de işçilere meşaleli yürüyüş yaparak destek verdi.

Malatya Tekel Sigara Fabrikası'nın kapatılmasına karşı başlatılan tepkilere Tekel'de çalışan işçiler farklı bir boyut getirdi. İşçiler bugün 17:00'den itibaren fabrikayı terk etmeme eylemi başlattı. KESK üyeleri ise, kent merkezinden Tekel Sigara Fabrikası'na kadar meşaleli yürüyüş yaparak Tekel işçilerine destek verdi. Eğitim-Sen binasında toplanan KESK'e bağlı sendika üyesi yaklaşık 150 kişi şehir merkezinden Tekel Fabrikasına kadar meşaleli yürüyüş yaparak Tekel işçilerine destek verdiler. "Yaşasın Sınıf Dayanışması", "İşçi Memur Elele Genel Greve", "Her yer TEKEL Her Yer Direniş" v.b sloganlarla Tekel Fabrikasına gelen KESK üyelerini TEKEL işçileri "Yaşasın Sınıf Dayanışması" sloganıyla karşıladı. Fabrika bahçesinde bir konuşma yapan KESK Dönem sözcüsü Hasan Akdemir KESK üyeleri olarak Tekel işçilerinin mücadelesinin yanında olmaya devam edeceklerini söyledi. Ardından söz alan Tek Gıda-İş Sendikası Bölge Başkanı Servet Akbudak, yaptıkları girişimin sonuç vermemesi üzerine işyerini terk etmeme eylemini başlattıklarını ifade ederek, "Mücadelemizin ikinci evresine geçmiş bulunuyoruz. Söz bitti, sıra eylemde diyoruz artık. Bu nedenle bu akşamdan itibaren fabrikalarımıza, geleceğimize, çocuklarımıza, hak ve özgürlüklerimize sahip çıkmak için sonuç alınıncaya kadar fabrikalarımızı terk etmeyeceğiz. Bu eylem, Malatya ile sınırlı kalmayıp, Tekel işyerlerinde sonuç alınıncaya kadar devam edecektir" dedi. Ardından işçilerin toplandığı işçi lokaline geçildi. İçerideki işçilerin yoğun alkış ve sloganlarıyla karşılanan KESK üyeleri ve Tekel işçileri davul zurna eşliğinde halaya durarak sınıf dayanışmasının güzel bir örneğini gösterdiler.

Malatya PDD okurları

Malatya PDD okurları

Migros işçileri anlatıyor

Bir grev böyle satıldı

2003 yılında yapılan sözleşmenin istenilenin çok altında ve gene bir oldu bittiye getirilmesi özellikle Şişli bölgesinde bir muhalefetin oluşmasını sağladı. Şişli 4 nolu şubesinin sözleşmede aktif olmadığını düşünerek hatta gücünü kullanmadığını ortaya koymak adına yeni genç işçilerin yer aldığı bir hareket oluştu. Tabii bu muhalefetin başında bölgeyi tanıyan eski çalışanlardan olması doğaldı. Yapılan çalışmayla da delege seçiminde Şişli bölgesinin tamamına yakını muhalefet kazandı. Böylelikle 2003 1 Ağustos kongresine yeni bir umutla gidildi.

Seçimde Migros'ta çalışan genç işçilerden kimsenin anlayamayacağı bir takım kırı kırılar döndü. Neden genç diye söylüyoruz, böyle bir şey ancak yaşanmadan veya içinde yer almadan anlaşılacak bir olay değildir. Kısaca anlatırsak, bizim muhalefet dediğimiz bir çok kişinin aslında muhalefet yapmadığını sadece kendi çıkarları için "yani yönetimde kimin olduğu önemli değil ben sağlam bir koltuk kazanayım" düşüncesinde oldukları ortaya çıktı. Sanki kaç ay boyunca insanlara bu yönetimin nasıl 2003 sözleşmesinde işçiyi mağdur ettiğini ve yeni bir yönetimin bunları düzelteceği iddiasıyla ortaya çıkılmıyordu. Bu iddia sayesinde bölgenin genelinde tam destek sağlanmıştı. Zaten eski yönetime karşı bir kızgınlık vardı. Böyle bir oluşum herkeste bir umut olduğuna inanmaya yetti.

Ama Migros'taki sendikal anlayışın ne kadar köhnemiş, kokuşmuş olduğu ortaya çıkmıştı. Hepimiz, kimin daha önce ne yaptığını, eski yönetimlerde beraber çalıştığını pek ala bilmesine rağmen hiç bir şey yokmuş gibi yaparak oradan oraya koşup ne koparabilirim peşinde giden delegeleri acıyarak seyretmekteydik. Neden gerçekleri saklamayı tercih ettikleri ortadaydı. Çünkü hepsinin birbirinin elinde ortaya çıkaracağı kozları vardı. Bunları karşılıklı olarak sessizce ortaya dökmeden birbirine zarar vermeden seçim yapılmalıydı.

Seçim bitip sanki sendikanın ve sendikacının görevi sadece seçimde yer almak olduğunu zanneden insanlar tekrar kabuğuna çekildiler. 2005 yılı mayıs ayının sözleşme ayı olduğu ve yeni yönetimin bu sefer işçinin istemediği hiçbir maddenin imzalanmayacağı sözüyle aslında başlamış oldu. Zamanın giderek yaklaşması Migros işçisini daha motive etmekteydi. Ortada artık bir muhalefet yok, sadece herkes sözleşmenin iyi geçebilmesi için ne yapabilirimi konuşmaktaydı.

Sözleşme taslağı bütün mağazaların genel elemesinden alınan sonuçla ortak bir rakama ulaşmıştı. Bu da 100 milyon seyyanen, 5 milyon da her yıl kıdem zammının altında imza atılmıyordu. Her mağazada buna inanarak kendi içinde şubelerini daha aktif hale getirmek için sık sık toplantılar yapılmaktaydı. Mayıs ayı geldiğinde Migros T.A.Ş.'nin bu teklife hiç sıcak bakmadığı, sadece enflasyonu vermek istediği anlaşıldı. Migros işçileri 2001-2003 yıllarındaki eski sözleşmelerde enflasyonun çok altında rakamlara imza atmıştı. Bunu yaparken ileride şartların iyiye gitmesiyle telafi edileceği güvencesini veren Migros yönetimi maalesef geldiğimiz 2005 sözleşmesi noktasında hiç de öyle olmadığını göstermişti. Bu 5 yıllık süreçte 10'dan fazla mağaza açarak, karını katlayarak aslında hiç kriz yaşamadığını anlatmıştı.

2005 kasım ayına gelindiğinde 'sözleşme-

nin son gününde Tez koop iş sendika başkanı Sadık Özmen İstanbul'a gelerek 4 nolu şubede sendika temsilcileriyle bir araya gelip karar verme aşamasına geldi. Mağazalardan sendika binasına gelenlerle birlikte 200 civarındaki işçi sayısı karşısında hiç de hesapta olmayan bir durumla karşılaşan Sadık Özmen, Migros'un verdiği zammı kabul etmek için gelmesine rağmen böyle bir karşı çıkışı görerek 'greve gidiyoruz hayırlı olsun' sözleriyle insanları sakinleştirebilmiştir. Sendika temsilcilerine grev önlüklerinin dağıtılıp grevdeki iş dağılımının yapılmasını isteyen Özmen o kalabalığın dağılmasını da sağlamıştır. Herkes mağazasına dağılıp heyecanlı durumu anlatırken başkan Ankara'ya gidiyorum diyerek Ataşehir'e gidip Migros merkezinde imzayı atmıştır bile.

O gün yemek saatlerinde organize olarak 100'den fazla personel bir araya gelip sendikasına güvenmeyerek orada olup bitenlerden haberdar olmak için 4 nolu şubeye gitmiştir. Sadık Özmen ise ancak grev kararı alarak bu kalabalığın dağılacağını bildiği için grev kararı almıştır. Kararı 100 sendika temsilcisi ve 100 personel içinde sesli olarak duyuran Sadık Özmen saat 14.00 civarında da artık temsilcilerin mağazalara pankartları ve önlüklerini alarak gitmesini istemiş kendilerinin de Ankara, İzmir ve Adana'ya gidip grev kararını uygulayacaklarını açıklamıştır.

Bu kadar insanın şahit olduğu bir açıklama karşısında işçiler de mağazalarına döndüler. Grev için ne yapılacağı hatta nöbet çizelgeleri bile hazırlanmaktaydı. Migros genel merkezi ise zincir haberlerle et ve şarküteri ürünlerinin kamyonlarla geri gönderilmesini, sebze meyve reyonunda da yüzde elli gibi bir indirim yapılmasını, sabaha greve karşı hazırlığın yapılmasını müdürlere iletmişti. Migros A.Ş.'nin bile greve hazırlandığı akşam saatlerinde saat 10 gibi Sadık Özmen'in Ataşehir'deki mağazanın kapanmasını bekleyip -ki bu da nasıl kendi çalışanlarından korkan bir sendika başkanı olduğunun göstergesidir- mağaza üst katındaki merkezle hiç vakit kaybettirmeden okumadığı belli olan bir sözleşmeyi imzalamıştır.

Bu olup bitenler bize şunu göstermiştir: Sadık Özmen, bizim sendikamızın başkanı değildir. O, sermayenin temsilcisidir. İşçinin istediklerini değil de Migros'un istediklerini yapmıştır. 7000 gibi çalışanı bulunan sendikanın bu kadar basiretsizce hareket etmesi ancak kendi menfaatlerini düşünebildiğini gösterir.

Sonuçta sözleşme satın alınmış ve imzalanmıştır. İşçinin çilesi bununla da bitmemiş sözleşme ertesi suçu insanca yaşamak için zam istemek olan bir sendika mağaza temsilcisi olan 6 işçi kurban seçilerek saçma bahaneler bulunarak işten çıkartılmış ayrıca sözleşmeye tepki veren onlarca işçi de evine ters mağazalara ihtiyaç bahanesi sunularak sürgüne gönderilmiştir. İşten kendileri ayrılmaya zorlanmıştır.

29 Ocak 2006... İstanbul sendika başkanı seçimlerine davet edilmesine rağmen divan kuruluna gelecek cesareti olmadığı, hakkında söyleneleri de kabul edercesine yerine oturmaktadır. Ama şu bilinmelidir ki Migros işçisinin hafızası onu asla unutmayacaktır ve çocuklarının hakkını yiyen bir başkanın eninde sonunda yakasına yapışacaklardır...

Bir grup Migros işçisi

Koç'un kâr makinesi: MİGROS

Galata Köprüsü'nde 20 satış kamyonu ile yola çıkar Migros. Galata Köprüsü'nde başlayan ilk adımları, "halka" (müşteriye) belediye kontrolünde kaliteli, ucuz hizmet götürmek amacıyla İsviçre Kooperatifler Birliği ve İstanbul Belediyesi ortaklığı attı. 1957 yılında Beyoğlu'ndaki Balık pazarında ilk parekende mağazasını açtı Migros. Türkiye'deki kapitalistleşme sürecinin gelişmesiyle birlikte, işbirlikçi tekeli burjuvazinin palazlanmaya başladığı 1950'li yıllar, Sabancıların, Koçların, Eczacıbaşıların büyümeye ve tekelleşmeye doğru gittiği yıllardır aynı zamanda. Akbank o yıllarda kurulmuş ve kısa süre sonra Sabancı'ya geçmişti. Migros ise 1975 yılında Koç'un eline geçti. Koç, karlı bir alanı keşfetmişti ve o yıldan sonra, "halka hizmet"te sınır tanımayarak yayıldıkça yayıldı ve market sektöründe bugünkü tekeli yakaladı. 1981'de kurduğu depolarda, üreticiden "ucuz" a aldığı ürünleri saklamaya başladı. Müşteriye "ucuz" hizmet vermenin bedeli, üreticinin elinde kalan ürünleri, yok pahasına almak oluyordu. 1980-90 arası yıllar, 12 Eylül darbesinin işçilerin-emekçilerin üzerinden silindir gibi geçtiği yıllardır. Nasıl McDonalds Amerikan kültürünün yaygınlaşması için her tarafa açılıyorsa, Migros da adeta, işbirlikçi tekeli burjuvazinin "kültürü"nü temsil ediyordu. Gittikçe tekelleşen Migros, 1988'de İzmir'e açılarak, İstanbul dışına çıktı. 1990'lı yıllar ise YDD rüzgarlarının etkisiyle, şatafatlı reklamlarla bilinir. Migros ve Koç için ise bu yıllar, market sayılarının hızla arttığı, tekelleşmenin günbegün büyüdüğü yıllardır. İlk yurtdışı yatırımları, Türkiye'nin her tarafına marketler açmalar bu yıllardadır. 1995 yılında da Migros'un bir alt kolu olan, Şok mağazaları açılmaya başlandı ve tekelleşme, yeni açılan BİM, İSMAR, TANSAS gibi mağazalarla da rekabeti hızlandırma sürecine girdi. İslami sermayenin gün geçtikçe market ve yiyecek sektöründe artan pazar payını azaltmak için Migros'un imajı yetmiyordu. Çünkü bu marketlerin açılması ile birlikte Migros daha çok orta ve zengin kesimin marketi olarak bilinir oldu.

Türkiye'nin her tarafında yayılmasını hızlandıran Koç, Migros'ların yurtdışı yatırımlarının ilkinin 1996 yılında Bakü'de ilk Romstore mağazasını açarak yaptı. Bu sayı kısa sürede arttı. 1997 yılında Rusya'ya girdi. Yıkılan Sovyetler Birliği ve Orta Asya pazarına inşaatlarla, marketlerle giriş yapan Türk işbirlikçi tekeli sermayesi, bugün hatırı sayılır bir pazar payına ulaşmış durumda. Koç da buna paralel olarak paraya doymuyordu ve 2001 yılında Bulgaristan'da Sofya'ya ilk Romstore mağazasının açarak, Batı'ya ya da Balkan pazarlarına açıldı.

Market sektöründeki tekelleşmeyle birlikte küçük esnaflar bir bir kepenk kapatıyordu. 2001 krizinde esnafların Ankara sokaklarında yaptıkları eylemler hala hatırlardadır. 1990'lı yıllar öncesi doğup büyüyenlerin yaşamında bir şekilde yer etmiş, filmlere konu olmuş, "bakkal amca"lar, "manav teyze"ler vb. artık yok oluyordu. Başta esnaflar tarafından buna karşı geliştirilen tepkiyi de kara dönüştürmeyi planladı Koç ve 2000 yılında "Bakkalım" projesiyle sözde "destek" altında, esnaflara isim hakkını satmaya başladı. Bakkalım'lar İstanbul, İzmir ve Ankara gibi büyükşehirlerde kısa sürede 700 civarına ulaştı.

2004 yılı itibarıyla "tabirleri M'ler üzerinden yapacağız", 72 M (küçük boy), 72MM (orta boy), 33 MMM (büyük boy), 283 Şok ve 3 alışveriş merkeziyle yurtiçinde, Bakü'de 3, Rusya'da 32, Kazakistan'da 5 ve Sofya'da 4 Romstore mağazasıyla yurtdışında olmak üzere, toplam 507 mağazaya ulaşmıştır Migros. Bunlara, Kangrum'ları ve satış arabalarını ilave ettiğimizde bu sayı ve karlılık oranı daha da artmaktadır.

İşitilmiş reklamların ve kangru figürünün sevimliliği arkasında Migros'un diğer bir yüzünü de çalışanları oluşturmaktadır. Bugün Migros'ta sözleşmeler, çok ucuza kapatılmaya çalışılıyor, part time uygulamaları ile işçiler arasındaki birliği yok etmeye çalışıyorlar. Bu sözleşme döneminde, işçiler, sözleşmeler döneminde işten atıldı ya da sürgünlere gönderildi.

İşte "Dürüst satıcı" Migros'un kısa tarihçesi...

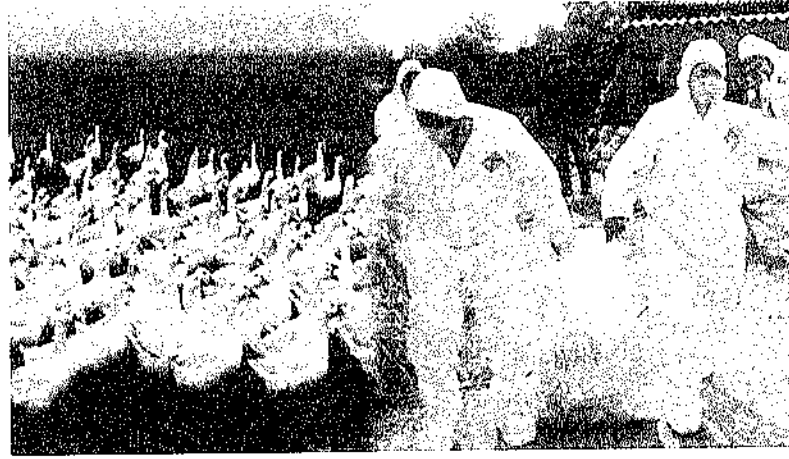
Kuş gribi...

Kapitalizm için bir pazar alanı

Sınıflı toplumlarda halk sağlığı ticarileştirilmiş, "sağlık" tanımı, toplumsal içeriğinden uzaklaştırılarak bir sektör haline dönüşmüştür. Toplumun ruh ve beden sağlığını koruma üzerine değil, bireye dönük, parayla satın alınan bir sağlık anlayışı gelişmiştir. Bu anlayış, kimi zaman sağlığın ya da hastalıkların bir silah olarak kullanılmasına, kimi zaman da halkın sağlığının hiçe sayılmasına neden olmuştur. İnsanlık tarihi kadar eski olan salgın hastalıklar, sınıflı toplumlarda çok daha büyük kitlesel ölümlere yol açmıştır. Ne gariptir ki, teknoloji ve tıp ilerledikçe salgın hastalıklar azalmak bir yana artarak sürmüştür. Laboratuvarlarda üretilen HIV virüsü, Kara Afrika'nın üzerine bir kabus gibi çökmüş, 510 bini çocuk olmak üzere 3 milyon kişi yaşamını yitirmiştir. Asya'nın üzerinde dolaşan SARS virüsü, 813 kişinin ölümüne yol açmıştır.

2000'li yıllarla birlikte gündeme gelen salgın hastalıklardan biri de Tavuk vebası olarak da adlandırılan kuş gribi oldu. Dünyada 174 kişide görülen hastalık, büyük kısmı Asya'da olmak üzere 74 kişinin ölümüne neden oldu. Kanatlı hayvanlarda görülen virüs, son yıllarda mutasyona uğrayarak, insanlara da geçmeye başladı. 1918 yılında, dünya çapında görülen ve 25 ila 70 milyon insanın ölümüne neden olduğu tahmin edilen İspanyol gribi'nin virüsü de bir tür kuş gribi virüsünün mutasyona uğraması ile ortaya çıkmıştı. Salgına İspanyol gribi denilmesinin nedeni, salgınla ilgili ilk haberlerin İspanya'dan gelmesiydi. 1. Dünya Savaşı'nda bağımsız kalan İspanya'da diğer ülkelere nazaran görece daha rahat olan sansür yasaları sayesinde salgın hastalık üzerine ilk haberler bu ülkeden gelmişti. Resmi kaynaklara göre Mayıs 1918'de İspanya'da 8 milyon insan virüse yakalanmış bulunuyordu. Grip salgınına neden olan virüsün o dönem ABD'li askerler tarafından Fransa'ya taşındığı ve dünyaya yayıldığı tahmin ediliyor. 2000'li yıllarda ortaya çıkan kuş gribi ise göçmen kuşlar aracılığı ile dünyanın büyük bölümüne, ülkemizde de resmi açıklamalara göre 81 ilin 17'sine yayılmış bulunuyor.

Kuş gribi de diğer salgın hastalıklar gibi egemen sınıfların halk sağlığına nasıl yaklaştığının bir aynası oldu. Hem AKP hükümeti hem de emperyalist ilaç tekelleri açısından insan ve hayvan sağlığının herhangi ticari bir nesneden farklı olmadığını bir kez daha gözler önüne serdi. Hastalığın henüz kanatlı hayvanlarda görülmeye başlandığı günlerde, hükümet, herhangi tıbbi bir önlem alma gereği duymadan "tedbirler alınmıştır" açıklamasını yapmaktan çekinmedi. Aradan geçen aylarda ise devlet, hastalığın önlemini almak yerine, kuş gribinden dolayı gerçekleşen ölümleri gizlemekle uğraştı.

Ne ilginçtir ki, Roche firması, tonlarca Tamiflu ilacı stokladıktan ve bu ilacın insanlar üzerindeki etkilerini denemeye başladıktan sonra kuş gribi tüm dünyaya yayılmaya başladı. Yani, hastalık, Roche şirketi için pazar alanından başka birşey değildi.

AKP hükümeti açısından, kuş gribine karşı takınılan tutum, kapitalizmin halk sağlığına bakış açısını en açık haliyle ortaya koydu. İnsanların öldüğü günlerde Hıfzısıha Müdürü, hacca gidebilmek için görevinden istifa ediyordu. Adalet Bakanı Cemil Çiçek ise, her olaya gösterdiği reaksiyonu kuş gribinde de göstererek, hastalıktan bahsedenleri "işgüzarlıkla" suçluyordu. Tarım Bakanı, "meselenin kapatıldığını" açıklıyor; Sağlık Bakanı, kuş gribinin ülke gündeminden çıkması gerektiğini söylüyordu. Virüs görülen yerlerde karantina koşulları sağlanmıyor, devlet hastanelerine ölümler konusunda sansür çağırısı yapıyordu. Hastalığın görüldüğü yerlerde tavuklar çocuklara toplatılıyor, ilkel koşullarda ve ilkel araçlarla göz bile boyanamıyordu. Hasta olanla-

rın kimilerine doğru teşhis konulamıyor, kimileri hastanelerde parası olmadığı için tedavi edilmeyordu. Tüm bu gelişmeler yaşanırken, ölümler olana kadar medya da hastalığı görmezlikten geliyordu. Ölümlerin Kürt illerinde olması hükümetin ilgisizliğini iki kat artırıyor, ana sebep olarak halkın cehaleti öne çıkarılıyordu. Kamu sağlık kurumlarını kapatan, koruyucu sağlık hizmetlerini tasfiye eden, sağlık emekçilerini güvensiz çalışmaya mahkum eden, halkın sağlık hakkını paranın egemenliğine tabi kılan AKP hükümeti, kuş gribi karşısında böyle bir tutum gösteriyordu.

Halka karşı bu tutumu gösteren AKP hükümeti tavukçuluk sektörünün işverenlerine karşı son derece yardım sever bir tavır takınıyordu. Hastalığa karşı tedbirleri arttırmak yerine bu sek-

törün zararlarını giderecek tedbirleri alıyordu. Başbakan Yardımcısı Abdullah Şener başkanlığında toplanan Ekonomik Sorunları Değerlendirme Kurulu (ESDK), 8 ayrı bakanla bir araya gelerek büyük çiftlik ve işletme sahiplerinin düşen talep nedeniyle içine girdikleri ekonomik sorunların çözüm yollarını tartıştı. Bunun sonucunda bu sektörün işverenlerine vergi ve SSK prim ödemelerinde indirim imkanları sağlandı. Ayrıca bu işletmelerin enerji giderlerinin Enerji Bakanlığı tarafından karşılanması kararlaştırıldı. Kuş gribi hastalığının ortaya çıkmasından itibaren en çok söylenen ise, "markalı tavuk yiyin" söylemi oldu. Bunun, büyük işletmelerin ekmeğine yağ sürdüğü ise çok açık...

Kuş gribinin tüm dünyaya yayılması ve bunun yarattığı panik ortamından kar eden işletmeler, yukarıda bahsettiğimizle sınırlı değil elbette. Kuş gribine karşı faydası epey tartışmalı olan Tamiflu adlı ilacı üreten Roche şirketi, milyarlarca dolar kazanıyor ve İsviçreli ilaç tekeli siparişlere yetişemiyor. Bundan çıkar sağlayan ise sadece Roche firması değil. Kar zincirinin ucu ABD Savunma Bakanı Rumsfeld'e kadar uzanıyor. Tamiflu'yu üreten Roche firması olmasına rağmen, bu ilacı geliştiren şirketin Gilead olduğu, dolayısıyla telif hakkının da Gilead'a ait olduğu açıklandı. Bugüne dek kamuoyunun pek duymadığı bir şirket olan Gilead, Tamiflu üretimini Roche'ye devretmiş bulunuyor.

ABD Savunma Bakanı Rumsfeld, bakan olmadan önce 1997 yılında Gilead şirketinin yönetim kurulu başkanlığını yapıyordu. Yani Rumsfeld, 1987 yılından itibaren bu şirketle iç içe bir isim. Bakan olduktan sonra bu görevinden ayrılmış olmasına rağmen halen şirketin önemli miktarda hissesini elinde bulunduruyor. Ne ilginçtir ki, Roche firması, tonlarca Tamiflu ilacı stokladıktan ve bu ilacın insanlar üzerindeki etkilerini denemeye başladıktan sonra kuş gribi tüm dünyaya yayılmaya başladı. Yani, hastalık, Roche şirketi için pazar alanından başka birşey değildi. Bu pazar alanını büyümeye çalışan ilk isim ise ABD Başkanı Bush oldu. Bush, kuş gribinden 200 bin insanın ölebileceğini hatta bu sayının 2 milyonu bulacağını açıkladığında, ABD, 20 milyon doz Tamiflu siparişi vermişti! Onun hemen arkasından da 40 ülke, Tamiflu almak için sıraya girdi. Daha korkunç olanı ise Tamiflu ilacının kuş gribine iyi gelip gelmediği tartışması. Çünkü Tamiflunun kuş gribinin insana geçmesini sağlayan mutasyonu hızlandırdığı iddia ediliyor.

Görülüyor ki, insanlık için bir felaket anlamı taşıyan salgın hastalık, emperyalist tekeller için bir kar aracını ifade ediyor. ■

Kuş gribinin öyküsü

Şubat 2003: Hong Kong'da bir kişinin ölümüne neden olarak gündeme oturdu.

Aralık 2003: Güney Kore'de salgın biçiminde görülmeye başladı.

Ocak 2004: Çin ve Japonya'da da görülen salgın, buradan Tayland ve Vietnam'a ulaştı. Bu iki ülkede 8 kişi yaşamını yitirdi.

Mart 2004: Virüs, Asya'daki kuş sürüleri arasında yayıldı ve bu sürülerle batıya doğru da ilerlemeye başladı.

Ağustos 2004: 100 milyon tavuk itlaf edildi. Çin, domuzlarda da kuş gribi görüldüğünü duyurdu.

Kasım 2004: Dünya Sağlık Örgütü, milyonlarca insanı öldürebilecek bir salgın olabileceğine dikkat çekti.

Aralık 2004: Yıl içinde 23 kişi kuş gribinden dolayı yaşamını yitirdi.

Şubat 2005: Vietnam'da 12 ölüm meydana geldi. Virüs, Kamboçya'da da görülmeye başladı.

Mayıs 2005: Dünya Sağlık Örgütü, 2004'ten beri Vietnam, Kamboçya ve Tayland'da 53 kişinin öldüğünü duyurdu.

Ekim 2005: Asya'dan gelen göçmen kuşların geçiş yolunda bulunan Romanya, Türkiye, Yunanistan, Rusya, Makedonya, Hırvatistan, İtalya, Almanya ve İsveç'te kuş gribi tespit edildi.

Öcalan'a 'hücre içinde hücre' cezası

Devletin Kürt halkı üzerinde uygulayageldiği "papaz-celal" politikası, Öcalan üzerinden yürütülmektedir. Tutsak alınışından sonra tam bir 'rehin politikası' izlenmekte, siyasal gelişmelere göre Öcalan'ın koşulları üzerinde oynanmaktadır. Böylece gündemi belirleme ve kendi inisiyatifinde tutma üstünlüğünü korumaktadır. Öte yandan Öcalan üzerinde yapılan uygulamalar, siyasal gelişmelerin seyrini gösteren adeta bir barometre gibidir.

Abdullah Öcalan'a, 7 yıldır tek başına tutulduğu İmralı'daki hücrelerinde, 20 gün hücre cezası verildi. Bu durum, görüşüne giden ailesine yapılan açıklamayla kamuoyuna yansdı.

Zaten oda büyüklüğünde bir yerde tek başına kalan, üstü tel örgütlerle kaplı küçük bir havalandırmaya çıkarılan, TRT-FM kanallı bir radyo ile idarenin izin verdiği gazete ve kitaplar dışında hiçbir şeyi olmayan bir tutsağa, hücre cezası vererek faşizm, adeta 'beterin heterini' gösteriyor, işkence ve vahşette ne denli pervasız olduğunu bir kez daha kanıtlıyordu.

Bugüne dek 'koster bozuk', 'hava muhalefeti' gibi abuk-subuk gerekçelerle avukat ve ailesinin görüşü engellenen, bazen aylarca fiili görüş yasağı konulan ve Kürtçe konuşmasına izin verilmeyen Öcalan'a son yapılan, gerçek anlamda "hücre içinde hücre"ye hapsetmekti. Koşullarıyla düşünüldüğünde bu kadar kısıtlı ve zaten tek başına kalan bir insana hücre cezasının nerede, nasıl uygulanacağı, bu da ayrı bir soru işaretiydi. Avukatları, İmralı'da hücre inşaatı yaptıklarını, oraya koymuş olabileceklerini veya farklı bir yerde olabileceğini söylüyor. Radyo, gazete, mektup, havalandırma yasağı ve zaten fiilen engellenen görüş yasağı ile birlikte 20 günlük bir hücre cezası bu yılın ilk günleriyle birlikte uygulanmaya koyuldu.

Hücre cezasının verildiği dönem

Bu cezaya dayanak olarak gösterilen; Öcalan'ın 30 Kasım'da avukatlarıyla yaptığı görüşmede

"örgütü yönetme ve izinsiz gösteri yürüyüşü düzenlemeye talimat verme" iddiası ve bunun yeni Ceza İnfaz Kanunu'nuna göre 'suç' teşkil etmesidir. Hürriyet gazetesi-ne de manşet olan bu görüşmede söylenenler, Öcalan'ın yeni söylediği şeyler değildir. (Anayasal vatandaşlık, anadilde eğitim vb.) Kaldı ki, bugüne dek avukatlarıyla görüşmelerde çok daha fazlasını söylemiş ve devlet bunların hiç birine müdahale etmemiştir. Aksine yayılmasına göz yummuş, önünü açmıştır.

Devletin Kürt halkı üzerinde uygulayageldiği "papaz-celal" politikası, Öcalan üzerinden yürütülmektedir. Tutsak alınışından sonra tam bir 'rehin politikası' izlenmekte, siyasal gelişmelere göre Öcalan'ın koşulları üzerinde oynanmaktadır. Böylece gündemi belirleme ve kendi inisiyatifinde tutma üstünlüğünü korumaktadır. Öte yandan Öcalan üzerinde yapılan uygulamalar, siyasal gelişmelerin seyrini gösteren adeta bir barometre gibidir.

Öcalan'a hücre cezasının verildiği günlerde, Ağca'nın tahliye edilmesi, arkasından Şemdinli davasının ilk duruşmasında bir kişiyi öldürüp beş kişiyi yaralayan uzman çavuşun tahliyesi ve Dersim'e düzenlenen geniş çaplı operasyon, devletin Kürt halkına yönelik yeni bir saldırı başlattığını gösteriyor. Geçtiğimiz yıl yenilenen Milli Güvenlik Siyaset Belgesinde "tek devlet, tek ulus, tek bayrak, tek dil" vurgusu, "Türkiye Türkçe'den başka hiçbir dil, eğitim-öğretim kurumlarında okutulamaz" maddesi, Kürt sorununa resmi bakışta değişen bir şey olmadığını, aksine şoven yaklaşımın

daha katı bir şekilde devam edeceğini ortaya koymuştu. Keza aynı belgede "aşırı sol" ve "bölücü hareket" "tehdit unsuru" gösterilirken, geçmişte yer alan "ülküçü-sağ terör" "tehdit unsuru" olmaktan çıkarılıyor ve faşist çetelerin yolu düzleniyordu. Ardından Silopî'de, Şemdinli'de kontrgerilla hareketlerinin artması, işlenen cinayetler, Ağca tahliyesi vb. hepsi devletin MGSB'de ortaya koyduğu hatta uygun geliştirdi.

Ağca tahliyesinin ardından Ecevit de kontrgerillanın varlığını kabul ederek "üstelik eskiye göre daha başıbozuk" diyor ve ardından "Şemdinli'de Van'da yaşanan olaylar, bazı olumsuz gelişmelerin habercisiydi" diye ekliyordu. Ağca'nın jet hızıyla askerlikten muaf tutulması üzerine, yakınlarının "Ağca Hakkari'de, Musul-Kerkük'te askerlik yapacak" demeleri, Kürtlere dönük yeni saldırılara işaret ediyordu. Keza, bir süredir ABD-Türkiye arasında hızlanan trafik, İran ve Suriye üzerinde dolan savaşı bulutları, yine Kürt sorununu etrafında döndüyordu.

Kürt halkı

bu oyunu bozmalı

Elbette burada asıl sorun, Öcalan ve PKK'nın tavrıdır. Öncesi bir yana son 7 yıldır girdiği teslimiyet ve tasfiye süreci, devletin işini kolaylaştırmakta, Kürt halkına dönük saldırılarda iyice pervasızlaşmaktadır. Kürt halkının mücadelesiyle kazandığı haklar bile yok edilerek, Kürt kimliğini inkarına dayalı azgın bir saldırı dalgası başlatılmıştır. PKK, Kürt halkının mücadelesini sadece anadilde eğitim gibi kısıtlı düzeyinde reformlarla ve Öcalan'a uygula-

nan tecritle sınırlamış, bütün inisiyatifi, devletin eline vermiştir. Devlet de bu durumu istediği gibi kullanmaktadır. Öcalan üzerinden kah yeni beklenti ve umutlar yararak, kah görüşmeyi engelleyip yaptırımlarla, kararsızlık ve yılgınlık aşılayarak, politikalarını sürdürmüştür.

Öcalan ve PKK'ye rağmen Kürt halkının geçtiğimiz yıl Newroz'da ve Şemdinli'de gerçekleştirdikleri kitlesel ve militan gösterileriyle sıkışan devlet, bu kez de gündemi Öcalan üzerine odaklayarak, mücadeleyi onunla sınırlayan bir noktaya çekmeyi amaçladı. Öcalan'ın hücre cezası almasının ardından yapılan tüm eylemler, buna dönüktür. Oysa Şemdinli davasında uzman çavuşun tahliyesi, başlı başına protesto eylemlerini gerektirmekte, halkın sokağa dökülmesinin meşru zeminini yaratmaktadır.

Öcalan'ın bir adada tek kişilik tecrit altında tutulması, üzerinde uygulanan yaptırımlar ve en son hücre cezası verilmesi, elbette kabul edilemez. Başından beri bu uygulamalara karşı çıktık ve çeşitli eylemlerde bulunduk. Fakat asıl olan o koşullarda yaşayan kişinin koyacağı tavrıdır. Ne var ki Öcalan bu doğrultuda en küçük bir eylemde bulunmadı. Yakalandığı andan itibaren yüzbinlerce kişi sokaklara döküldü, kendini yakanlar, açlık grevine girenler oldu, o tek bir gün bile açlık grevi yapmadı. Böyle olunca koşulların değişmesi de mümkün olmadığı gibi, fiili görüş yasakları, Kürtçe konuşma yasağı ve en sonu hücre cezası gündeme geldi.

Teslimiyet ve tasfiyeci çizgi devam ettiği müddetçe, devletin Öcalan üzerindeki oyunları bitmeyecektir. Faşizmin Öcalan'a dönük yaptırımlarını protestolardan ziyade, bir bütün olarak tecride karşı mücadeleyi yükseltmek gerekmektedir. Bunun yolu da, ulusal ve sınıfsal mücadeleyi, devrim ve sosyalizm hedefiyle büyütme-ten geçiyor. ■

Geride bıraktığımız ay, İran açısından önemli gelişmelere sahne oldu. Bir süredir İran'ı hedef tahtasına çakmakta olan ABD emperyalizmi, İran'ın etrafındaki kuşatmayı daraltmak amacıyla çeşitli girişimlerde bulundu. Yaşanan gelişmeler, savaşın Irak'tan sonraki cephesinin İran olma ihtimalinin giderek arttığını gösteriyor. Ancak bu, ABD emperyalizmi açısından kolay bir hedef ve kolay bir savaş olmayacak. Çünkü o İran'ı kuşatmaya çalıştıkça, pekçok uluslararası gelişme de ABD emperyalizmini etrafındaki çemberi, adım adım daraltmaya devam ediyor.

Rus İzvestiya gazetesi, Washington'un İran'a karşı operasyon başlatma planları hakkında Suudi Arabistan, Ürdün, Umman ve Pakistan yönetimlerini bilgilendirdiğini yazdı. Türkiye'ye Aralık ayında adeta bombardıman halde yapılan ABD heyetleri ziyaretlerinin ve Şubat başında ABD Dışişleri Bakanı Rice ile ABD Genelkurmay Başkanı Orgeneral Peter Raca'nın ziyaretlerinin de İran'a düzenlenecek saldırı ile ilgili olduğunu biliyoruz. Sonuçta ABD emperyalizmi, bu saldırıyı yakınlaştırmak ve destekçi güçlerini artırmak için uğraşıyor.

İran'ı sıkıştırma çabaları

2005'in sonları İran ile ABD arasında, oldukça sert açıklamaların yapılarak karşılıklı restleşmelerin yaşandığı bir sürece tanıklık etmişti. ABD, İran'ın nükleer çalışmalarından dolayı hedef alınması konusunda ısrarlı girişimlerde bulunmuştu. İran ise, özellikle İsrail konusunda yaptığı açıklamalarla, ABD ve İsrail'in şimşeklerini üzerine çekmişti.

İran'a daha rahat saldırı başlatabilmek için Türkiye ve Azerbaycan'dan üs isteyen, İran'a komşu olan bu iki ülkenin olanaklarından faydalanmaya çalışan ABD emperyalizmi, her iki ülkeye düzenlediği ziyaretler sonucunda, Türkiye'den gizli kapaklı sözler, Azerbaycan'dan da üs elde etmeyi başarmıştı. İran ise, önce İsrail'in haritadan silinmesi gerektiğini, arkasından İsrail'in Alaska'ya ya da Avrupa'ya taşınması gerektiğini, en sonunda da 'Yahudi soykırımı' diye bir şey olmadığını söyleyerek meydan okumuştur. 2005 Temmuz'unda Şanghay İşbirliği Örgütüne üye olan, bu sayede başta Çin olmak üzere Rusya ile birlikte diğer örgüt üyelerinin de desteğini arkasına alan İran, ABD ve İsrail ittifakından korkusu olmadığını göstermek istercesine saldırgan bir tutum içindeydi.

Ocak ayının başında ise, İran, nükleer yakıt çalışmalarına geri döndüğünü açıkladı. İran'ın bu adımı üzerine, yaptırımların gündeme gelmesi için konunun BM Güvenlik Konseyi'ne devredilmesi için 2,5 yıldır uğraşan ABD'nin destekçilerinin artması muhtemel. ABD yönetimi 1 Şubat tarihinden itibaren bir ay süreyle BM Güvenlik Konseyi'nin dönem başkanlığını üstlenecek ve bu nedenle Ocak ayı sonuna kadar dosyayı BM'ye göndermek istiyor.

İran kuşatmasına nükleer bahane

Bu konuyla ilgili olarak Almanya, İngiltere ve Fransa dışişleri bakanları, Berlin'de bir araya gelerek bir toplantı yaptılar. Üç ülke, İran nükleer çalışmalarını durdurma konusunda güvence verinceye kadar onunla ilişkiye geçmeyeceklerini ve dosyanın BM'ye gönderilmesini isteyeceklerini açıkladılar. İran ise, bu gelişme üzerine sert bir tepki verdi ve nükleer programı konusunda olası bir yaptırım halinde, UAEA'nın (Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı) teftişleri dahil olmak üzere, BM ile 'gönüllü işbirliği'ne son vereceklerini açıkladı.

Bütün bu gelişmelerin arkasından 16 Ocak'ta BM Güvenlik Konseyi daimi üyeleri ve Almanya, Londra'da bir toplantı düzenlediler. Toplantıdan İran aleyhine somut bir karar çıkmazken, Rusya ile Çin, yaptırımlara karşı olduklarını açıkladılar. Bu arada, İran petrol kartını masaya sürdü. Dünyanın en büyük 4. ham petrol ihracatçısı olan İran, günlük 4.2 milyon varil ham petrol üretiyor ve OPEC üyeleri arasında Suudi Arabistan'dan sonra ikinci sırada geliyor. İran'ın petrol üretimini kısıması, zaten çok yükselmiş olan petrol fiyatlarının daha da tırmanması anlamına gelecek.

İsrail de İran'a karşı bir tutum alınması için çalışmaları sürdürüyor. Bir taraftan Rusya ile konuyu görüşmek üzere Moskova'ya bir heyet gönderen İsrail, bir taraftan da İran'a karşı olası bir hava saldırısında kullanmak üzere Kuzey Irak'ın Erbil ve Süleymaniye havaalanları için hazırlık yapıyor.

Emperyalist hesaplar

Bu savaş, ABD emperyalizminin savaşı olduğu için, ABD'nin tutumu net bir biçimde, İran karşısındaki bloku güçlendirmek, diğer ülkeleri de bu cepheye dahil etmek doğrultusundadır. Kendisini ABD'nin savaş arabasına bağlayan İngiltere de bu cephede yer almaktadır. Bugüne kadar ABD politikalarına ve savaşına mesafeli duran Almanya ve Fransa açısından ise durum daha karmaşık bir şekilde gelişmektedir.

İran'ın Almanya ve Fransa ile, tarihten gelen köklü ve yakın ilişkileri bulunuyordu. Ancak yeni emperyalist paylaşım savaşının başlaması, genel olarak emperyalistlerin birbirleriyle ve bağımlı ülkelerle kurdukları ilişkileri gözden geçirmelerine neden oldu. Savaş koşulları, ittifaklar dengesinin değiştirdi. Başlangıçta ABD emperyalizminin saldırgan politikalarının karşısında kalan Almanya ve Fransa, sonrasında kimi konularda ABD ile daha yakın bir ilişki kurmaya başladılar. Savaşın Irak aşamasında ABD'nin karşısında olan bu ülkeler, bunu bile ağızdan ve cepheden bir tutum olarak yapamamışlardı. ABD emperyalizminin karşısına, kendi gücüne güvenen etkili bir duruşla çıkmadıkları için, zaman içinde ABD politikalarına yakınlaşmaya başladılar. Yeni ve güçlü bir çıkışla, devasa bir ilerleme kaydeden Çin'in yarattığı korku ve tedirginlik, onların 'eski ve bildik düşman'la yakınlaşmalarının yolunu açtı. Özellikle Almanya'da seçimlerin arkasından Merkel'in başbakan olması, Almanya'nın ABD'nin safına daha fazla kayacağını gösteriyordu. Bunun bir sonucu olarak, Irak'tan sonra İran'a yönelmekte olan okun sivrili ucuna dahil olmayı tercih ettiler. İran'ın nükleer faaliyetlerini bahane ederek başlatılan baskı furyasının içinde yer aldılar. Ve Temmuz ayında Şanghay İşbirliği Örgütüne katılan İran'ın Ağustos ayında nükleer faaliyetlerine tekrar başlayacağını açıklamasının arkasından, İran'la ilişkilerini kestiler. Ancak tüm bu gelişmeler rağmen, Fransa ve Almanya'nın tutumunun ABD'nin safında olma konusunda kesinleşmiş olduğunu söylemek için erkendir. Keza her iki ülke de, İran'a askeri bir müdahaleden yana olmadıklarını sıkça ifade etmektedirler.

Rusya'nın tutumu da henüz netleşmemiştir. Rusya, 11 Eylül saldırılarından bu yana her konuda olduğu gibi İran'ın nükleer çalışmaları konusunda da ABD'nin yanında olduğunu belirten açıklamalar yapıyor. Ancak Rusya bugüne kadar, yaptığı her destek açıklamasından sonra, tam tersi bir tutum geliştirmiştir. ABD'nin karşısına ağızdan hiç çıkmayan, ancak gerçekte hiçbir zaman ABD'nin yanında da yer almayan Rusya için, bu salılaşmada Çin'in yanında yer alma olasılığının yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Hem BM Güvenlik Konseyi, hem de UAEC (Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu) üyesi olan Çin'in veto hakkının bulunması, İran'ın en büyük avantajlarından biri.

Zorlu hedef İran

Irak savaşı başlamadan önce, Irak'ın zorlu bir hedef olduğunu, ABD'nin bu hedefi çok da kolay fethedemeyeceğini belirtmiştik. İran için ise, Irak'tan çok daha zorlu bir hedef olduğunu söyleyebiliriz.

En başta; ABD'nin Irak'ta hegemonyasını kuramamış, işgali sorunsuz gerçekleştirememiş olmasının, tüm dünya halkları ve ABD muhalifleri üzerinde yarattığı etki vardır. Irak'ta yaşanan güçlü direniş ve ABD'nin güçsüzlüğü, o çok güçlü ve yenilmez görünen ABD'nin de yenilebileceği konusundaki umutları artırmıştır. Artık ABD karşıtı kesimler ve ezilen halklar, ABD karşısında kendilerini daha güçlü hissetmektedirler.

İkincisi, İran'da ABD karşıtı bilinç çok güçlü, çok derindir. 'Büyük şeytan' ABD, İran halkı için önemli bir hedeftir. Ahmedinecad'ın İsrail ve ABD karşıtı açıklamaları İran halkından büyük destek bulmaktadır. ABD'ye karşı girişilecek bir savaşta, İran halkı kendi hükümetinin yanında yer alacak ve savaşa büyük bir gönüllülükle katılacaktır.

Üçüncüsü; İran'ın petrol ve doğalgaz kaynakları, dünya piyasaları açısından vazgeçilmez önemdedir. Irak savaşı başlarken, Irak'ın elinde böyle bir silah yoktu, çünkü zaten '91'deki Körfez Savaşından bu yana uygulanan ambargodan dolayı, sadece 'gıda karşılığı petrol' satışı yapılabiliyordu. İran ise, OPEC içinde, petrol fiyatları ve üretimi konusunda belirleyici durumdaki ikinci ülkedir ve onun uygulayacağı bir petrol ambargosunun sonuçları dünya ekonomisi açısından oldukça sarsıcı bir etki yaratabilir.

Dördüncüsü; İran'ın arkasındaki emperyalist güçler, ABD'ye karşı duruş noktasında daha kararlı bir tutum içindedirler. ABD emperyalizmi, Irak savaşını başlatırken, rakipleri olan emperyalistleri hazırlıksız yakalamak istemiş, bunun adına da 'önleyici vuruş konsepti' demişti. Gerçekten de rakip emperyalistler, henüz ekonomik, siyasi ve askeri olarak ABD'nin karşısına ağızdan dikilebilecek durumda değildiler, öyle de oldu; Irak'a verdikleri destek alttan alta harekete geçti. Ancak bugün, ABD karşıtı blok, Çin'in önderliğinde oldukça güçlü bir profil çiziyor. Fransa ve Almanya gibi kimi emperyalist ülkeler artık bu bloğun içinde net olarak yer almıyor olsalar da, Latin Amerika'dan Hindistan'a kadar uzanan çok geniş bir alanda, pek çok ülke Çin'in arkasına doğru sıralanmakta devam ediyor.

Bütün bunların üstüne, ABD başkanı Bush'un, arkasındaki kitle desteğini giderek daha fazla kaybettiğini, politikalarına güvensizliğin her geçen gün arttığını ekleyebiliriz.

Bu koşullarda, İran savaşı Irak savaşından daha zorlu, daha çetin geçecektir. ABD ise bir taraftan savaşı büyütme istemekte, bir taraftan da karşısındaki engelleri bertaraf etmekte zorlanmaktadır. Onun en büyük handikapı da budur. ■

ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNİN ÖRGÜTLENMESİ

Gençliği ilerici yapacak olan, kendi örgütlerinde örgütlenmesidir. Devrim ve sosyalizm mücadelesine önderlik edecek olan komsomolunda ve akademik-demokratik mücadelesine önderlik eden kitle örgütünde örgütlenmesi gençliği ileriye taşır. Esasında hiçbir toplumsal sınıf ya da tabaka, kendiliğinden ilerici değildir, olamaz. ML bilimle donanmadan, ML'nin kılavuzluğundaki örgütlenmeden, devrim ve sosyalizm mücadelesinin bir parçası olmadan, gençlik ilerici bir rol oynayamaz.

Öğrenci gençlik, devrimci savaşımın önemli bir dinamiğidir. Ülkemizde de toplumsal başkaldırı ve eylemliliğin temel unsurlarından olmuştur. '68 hareketinin başını çekmiş, 12 Eylül öncesinde militan bir eylem çizgisi izlemiştir. '80 sonrasında ise ilk hareketlenen kesim yine gençliktir.

Öğrenci gençlik, bu özelliklerinden dolayı, on yıllardır devrimci hareketin kadro kaynağıdır. '68 hareketinin önderlerinin tümünün, 12 Eylül öncesindeki kuşağın önemli bir kesiminin, '90-95 arasındaki dönemin ise ağırlıklı kesiminin öğrenci gençlikten gelmesi, bunun göstergesidir.

Ancak bugün öğrenci gençlik hareketi, olması gereken durumun çok gerisindedir. Öğrenci gençlik, her tür örgütlülüğün yoksun kalmıştır. Gençliğin komsomol örgütlenmesinin zayıflığı, kitle örgütlerinin ise olmayışı, öğrenci gençliğin bugün en büyük hadikapı durumundadır. Öğrenci hareketinin zayıflığı ve geriliğinin nedenleri hakkında pek çok farklı yorum yapılmakta, çeşitli değerlendirmelerle bundan çıkış yolları aranmaktadır. Ancak en başta gelen örgütlülük sorununda adımlar atılmadığı sürece, diğer sorunlar aşılamayacak, hareketin ilerlemesi sağlanamayacaktır.

Öğrenci gençliğin örgütlenmesinde bugün yaşanan durumu daha iyi kavrayabilmek için, 12 Eylül sonrası öğrenci gençlik hareketi ve örgütlenmesine kısaca göz atmakta fayda vardır.

Gençlik örgütlülüğünün 12 Eylül sonrası

12 Eylül askeri faşist cuntası, bütün örgütlülüklerle birlikte öğrenci örgütlerini de paramparça etmiş, hareketi dağıtmıştır. Ancak öğrenci gençliğin, 12 Eylül'ün şokunu üzerinden atması fazla uzun sürmedi.

İlk öğrenci derneği girişimi, '84 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk fakültesinde gerçekleşti. '85 yılı ise, çeşitli fakültelerde, peşpeşe derneklerin kurulduğu bir dönem oldu. Derneklerin kurulması, aynı zamanda hareketin cılız kıpırtılarla da olsa canlanmaya başlaması anlamına geliyordu.

Devrimci öğrenci kadroların ezici bir çoğunluğu cezaevlerindeydi. Bunlardan bir kısmının tahliyesi ve üniversitelere yeniden dönmesi, belli bir ivme kattı. Fakat aslolarak 12 Eylül öncesini ortaokullarda yaşayan, abilerine-ablalarına özenerek devrimcilere yakın duran genç kuşak, üniversitelerdeki '80 sonrası hareketlenmenin ana gövdesini oluşturdu. Diğer taraftan, ekonomik, demokratik

hak gasplarının çok üst noktalara ulaşmış olması, kitlelerin gaspedilen hak ve özgürlüklere duyduğu özlemler, toplumsal dinamiklerde yeni bir canlanmanın işaretiydi.

'87 yılında çıkartılmak istenen dernekler yasa-sı, öğrenci gençlik açısından fitili ateşleyen olay oldu. Bu yasa ile öğrenci dernekleri tektipleştiriliyor ve devletin denetimine alınıyordu. Binbir güçlülükle derneklerini kurmayı başaran öğrenciler, devletin yeni ve daha büyük bir saldırısı ile karşı karşıyaydılar. Bu durum, öğrenci gençliğin bütün ilerici, devrimci kesimleri tarafından büyük bir tepki ile karşılandı. Kitlesele açlık grevleri, militan kitle gösterileri, Beyazıt meydanında üç gün süren oturma eylemi ve bu eylemlerde polis saldırısına karşı geliştirilen güçlü direniş, "tektip dernek" yasa tasarısının geri çekilmesini sağladı. Eylemlerdeki duruş ve elde edilen başarı, öğrenci derneklerinin meşruluğunu ve kitleliliğini arttıran bir rol oynadı. O günden itibaren derneklerde devrimci öğrencilerin etkinliği arttı ve öğrenci hareketi, başdöndürücü bir hızla yükselmeye başladı.

'87-90 arasındaki dönemi, 12 Eylül sonrasında bugüne kadarki sürede öğrenci gençliğin altın çağı olarak nitelemek yanlış olmaz. Ülke çapında hemen tüm üniversitelerde, hatta fakültelerde öğrenci dernekleri kuruldu. Özellikle İstanbul, Ankara, İzmir gibi metropollerde, birim dernek temsilcilerinin oluşturduğu il platformları kurulmaya başladı. Bu metropollere yakın çevre il ve ilçelerin dernekleri de il platformlarıyla iletişim içine girdiler. Ardından, Türkiye çapında toplantılar gerçekleşti. Bütün bunlar, öğrenci gençliğe giderek daha merkezi bir şekilde karar alma ve uygulama gücü kazandırdı. İl ve ülke çapında gelişen merkezi örgütlülükler, yasal değildi. Ancak meşruluğunu kabul edermişti ve öğrenci gençliğin ileri kesimlerini buluşturmaya başardı.

Örgütlülüklerinin kurumsallaşması, öğrenci hareketinin eylem gücüne de yansdı. Okullarda yaşanan sivil faşist saldırılar ya da devletin doğrudan saldırıları karşısında, militan direnişler geliştirildi. Bir okulda saldırı gündeme geldiğinde, hızla bütün okullar orada toplanabiliyordu. 1 Aralık 1989'da gerçekleştirilen Basın-Yayın Yüksek Okulu işgali, bu eylemlerin en önemlilerinden biriydi. Bu süre boyunca, öğrenci gençlik, bütün önemli gelişmelerde ve günlerde, şehirlerin merkezi noktalarında binlerce öğrencinin katıldığı yasadışı kitle gösterileri örgütlemeyi rahatlıkla başarıyordu.

Aynı dönem, bir taraftan işçi sınıfının 12 Eylül sonrasında en etkili direnişlerinin yaşandığı bir dönemdi. Netaş grevi ile başlayıp '89 bahar eylemleriyle süren ve büyük Zonguldak yürüyüşü ile zirveye tırmanan işçi hareketi, toplumun diğer kesimlerini de ateşlemişti. Memurların sendikalaşma çabaları, devletin çok yönlü saldırısına rağmen, militan direnişlerle yürütülüyordu. Diğer taraftan, Kürt ulusal hareketi özgürlük ateşini tutuşturmuş, gerilla gücü büyürken, kitle serhildanları yüz binlerle gerçekleşiyordu.

'90 yılında yurtsever öğrencilerin Beyazıt'ta gerçekleştirdikleri Newroz eylemi sırasında İstanbul Üniversitesi'ne polisin girmesi, öğrenci hareketi açısından kırılma noktası oldu. Önce okula polisin girmesine karşı bir direniş sergilenemedi, arkasından polisin okul kapısını tutarak kimlik sormasına, etkili ve sonuç alıcı bir eylemlilik gerçekleştirilemedi. Ü'de başlayan bu uygulama, diğer üniversitelere doğru yayıldı.

Daha önce devrimci öğrenciler, okulun içinde sivil polis olduğundan şüphelendikleri kişilere kimlik kontrolü yapacak kadar hakimiyet kurmuşlardı. Fakat bu bir başdönmesi yaratmış, belli başlı üniversiteler, 'kurtarılmış bölge' ilan edilmiş ve rehavete kapılmıştı. Devrimci öğrenci örgütleri bu durumu sadece kendi faaliyetlerini açıktan yapmak şeklinde değerlendirmişlerdi. Geniş öğrenci kesimini kucaklama, onların yaşamını değiştirme yönünde adımlar atılmamış, bu da devrimci öğrenciler ile geniş öğrenci kesimi arasında mesafeyi açan bir rol oynamıştı. Polisin saldırısına ilk anda iyi bir direniş de gerçekleşmeyince, öğrencilerin büyük bir kısmı polisin kapıda kimlik sormasına tepkisiz kaldı. Böylece, okullarda devrimci öğrencilerin kurduğu hakimiyet ve ele geçirdiği inisiyatif, o günden sonra devlete geçmiş oldu.

Bu dönemde kimi militan ve önemli eylemler gerçekleştirilmekle birlikte (1990 6 Kasım boykotu gibi), genel çizgi aşağıya düşmeye, eylemlere katılım azalmaya başladı. Hareketi ileriye götürebilmek için, '91 yılında İÖDP'nin İÖDF (İstanbul Öğrenci Dernekleri Federasyonu) haline getirilmesi tartışmaları başladı. Federasyon toplantıları yapılırken, Dev-Genç'liler ayrıldılar ve kendi merkezi örgütlerini TÖDEF'i kurdular. Öğrenci hareketindeki ilk parçalanma böyle yaşandı.

Bir yıl sonrasında, artık okullardaki en 'kitlesele' eylemler, 100 kişiyi zor buluyordu. Forumlar 20-30 kişiyi geçmiyordu. Okul dışında herhangi bir yerde merkezi bir korsan yapmak ise imkansız hale gelmişti. Dernekler adeta silinmişti. Çoğu yerde dernek toplantıları yapılamıyor, ya da 5-10 kişiyle yapıyordu.

Her önemli sorunda olduğu gibi, bu dönemde de bütün suç, örgütlenmenin biçimine yıkıldı. Ö-

gütlenmenin içeriği tartışılmadan, kırılma noktasının nasıl tamir edileceği üzerine düşünülmeden, öğrenci derneklerine yüklenildi. Öğrenci dernekleri 'kirlenmiş' olarak ilan edildi. Bu dönem 'klüpler' keşfedildi, kimi devrimci yapılar klüplere gitmeye başladı. Hareketin genelinde bir sağa kayış ortaya çıktı. Yer yer kimi okullarda taban inisiyatif örgütleri kurulmasına, bu konuda kimi olumlu örnekler yaratılmasına rağmen, öğrenci gençliğin asıl önemli sorunu olan örgütlenme sorunu ortada kaldı.

'94-96 yıllarında öğrenci hareketi yeniden bir toparlanma eğilimine girdi. Bunda genel olarak kitle hareketinin dönemsel yükselişi, başta '95 Martındaki Gazi Antifaşist Halk Direnişi ve '96 1 Mayıs olmak üzere önemli kitlesel direnişler yaşanmasının doğrudan etkisi vardı. Bu dönemde de bir taraftan sistemli sivil faşist saldırılar, bir taraftan da yoğun gözaltı ve tutuklama terörü altında, hareketi daha ileriye taşıyabilmek için daha güçlü bir önderlik gerekiyordu, ama yoktu. '96 ÖO eyleminin arkasından bütün devrimci yapılar ağır darbeler yiyerek güç kaybedince, öğrenci hareketinin nesnel koşullardan etkilenerek de olsa büyüme ihtimali de ortadan kalkmış oldu.

Gençlik nereye akar

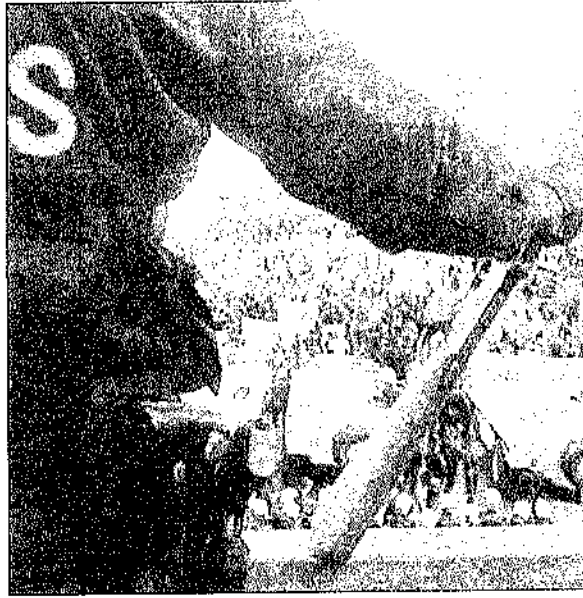
Gençlik yeniliklere açıktır. Yaşlılarda var olan statükoculuk ve sağlamlık onda yoktur. Yeni şeyleri sahiplenmede, yeni kavgalara atılmada daha cesur, daha istekli, daha meraklıdır.

Zaten bu özelliklerinden dolayı gençlik, her dönem devrimci örgütlerin önemli kadro kaynağı olmuştur. Hatta devrimci hareketin kurucuları, önderleri, büyük oranda öğrenci gençlik içinden gelmiştir. 12 Eylül sonrasının bütün bastırılmışlığına, emperyalist ideolojik bombardımanın bütün etkisine rağmen bugünün öğrenci gençliği de o dinamikleri taşımaktadır. Gençliği 'atlatılması gereken tehlikeli bir yaş dönemi' olarak gören egemen sınıfların, onu uyuşturmak ve etkisizleştirmek için yaptığı bütün planlara rağmen, özdeki dinamikleri değişmemiştir. Bu dinamikler açığa çıkarıldığında, gençlik, tarihsel rolünü oynamak üzere yeniden harekete geçecektir.

Ancak bu kendiliğinden bir süreç değildir. Kendiliğindenliğe bırakıldığında üniversite gençliği dinci kesimlerin ya da reformistlerin, burjuvazinin kadro kaynağı haline gelir, hızlı bir biçimde düzene entegre olur. Çünkü bunların her biri, kendi çürümüş düşünce ve ideolojilerini, 'yeni' sosuna bulayarak gençliğin önüne sürmektedir. Üniversite öğrencisi, bugün devletin, idarenin ve ailesinin yakın denetimine rağmen, arayış içerisindedir. Hayatı keşfetmeye çalışmakta, karşısına çıkan şeyler üzerinden yeniden düşünmekte, kendi geleceğini nasıl kuracağına karar vermek için değişik şeyleri denemektedir. Hepsinden önemlisi bir 'aidiyet' ihtiyacı içindedir.

Bütün bunlardan dolayı, üniversiteye geldikten sonra, karşısına çıkan ilk yöne akar. Ya daha okula kayıt olma aşamasında tanıştığı dinci gerici örgütlenmelere, ya okulda en popüler olan kulübe, ya hocaların yönlendirdiği bir alana, ya burs veren şirketin çarkları içine... Devrimci bir örgütlenme olmadığı zaman üniversite gençliğinin gidebileceği o kadar çok alan vardır ki!

Üniversitelerde öğrenci derneklerinin eriyip gitmesinin arkasından, futbol kulüplerinin kampüslerde örgütlenmeye başladığı biliniyor. Futbol kulüpleri, artık kampüs birimleri oluşturuyor ve bu bi-

Öğrenci gençlik, devrimci savaşımın önemli bir dinamiğidir. Ülkemizde de toplumsal başkaldırı ve eylemliliğin temel unsurlarından olmuştur. '68 hareketinin başını çekmiş, 12 Eylül öncesinde militan bir eylem çizgisi izlemiştir. '80 sonrasında ise ilk hareketlenen kesim yine gençliktir.

rimlerde azımsanmayacak sayıda genci toplamayı başarıyor. PKK'nin gücünü kaybetmesinin arkasından Kürt gençlerinin bir kısmı Barzaniciliğe, ama önemli bir kesimi de dinci gerici örgütlenmelere kayıyor. PKK'ye karşı kontra hareketleri düzenlemesi için palazlandırılmış Hizbullah'ın, bugün PKK'den doğan boşluğu değerlendirmesi de tarihin bir ironisi olsa gerek. Çevremizde doğrudan burjuvazinin resmi görüşlerini savunan, holdinglerin genç beyinleri, gelecek vaadedilen elemanları olarak bugünden konumlanmaya başlamış gençler de az değildir.

Bunların tümünün de genç kuşak için bir gelecek değil, geleceksizlik olduğu çok açıktır. Tümü de düzene entegre eden, beynini uyuşturup kişiliğini çürüten yollardır.

Gençliği ilerici yapacak olan, kendi örgütlerinde örgütlenmesidir. Devrim ve sosyalizm mücadelesine önderlik edecek olan komsomolunda ve akademik-demokratik mücadelesine önderlik eden kitle örgütünde örgütlenmesi gençliği ileriye

taşır. Esasında hiçbir toplumsal sınıf ya da tabaka, kendiliğinden ilerici değildir, olamaz. ML bilimle donanmadan, ML'nin kılavuzluğundaki örgütlenmeden, devrim ve sosyalizm mücadelesinin bir parçası olmadan, gençlik ilerici bir rol oynayamaz.

Bu nedenle, genel olarak öğrenci gençliği, özel olarak da üniversite gençliğini toplumsal mücadelenin önemli bir bileşeni haline getirmek, ertelenemez, öncelikli bir sorundur. Bugün düzenin kadroları haline gelmekle, ya da doğrudan bataklığın dibine yuvarlanmakla karşı karşıya kalan gençleri, devrimin kadroları haline getirebilmek; böylece devrimci örgütleri de üniversite gençliği içinden çıkacak kadrolarla canlandırabilmek için, yapılması gereken ilk iş, örgütlenme sorunlarını çözmektir.

Sürecek

Bu yazı, yayınevimiz tarafından Ocak 2005'te yayınlanan 'Gücümüz Örgütlülüğümüzdür!' adlı broşürden alınmıştır.

Ümit Cihan Tarho ölümsüzdür

7 Ocak 1998'de sivil faşistler tarafından bıçaklanarak katledilen İnönü Üniversitesi öğrencisi Ümit Cihan Tarho PTT önünde yapılan basın açıklamasıyla anıldı. Demokratik Öğrenci Derneği (DÖDER) tarafından düzenlenen basın açıklamasına PDD, ESP, DTP, EMEP ve Devrimci Demokrasi okulları da destek verdi.

"Ümit Cihan Tarho Onurumuzdur Unutmayacağız" yazılı pankartın açıldığı eylemde saygı duruşunun ardından DÖDER adına İdris Kaşıkçı Ümit Cihan'ı katleden faşistlerin saldırılarını linç kampanyalarıyla devam ettirmek istediklerini, öğrencilere dönük saldırıların polis ve idare işbirliğiyle organize edildiğini söyleyen Kaşıkçı: "Halkın sömürülmesine ve ezilmesine karşı çıkan Ümit Cihan Tarho, Kenan Mak, Birtan Altunbaş, Serkan Eroğlu gibi yurtsever devrimci gençler çağdaş, demokratik ve bağımsız bir ülkenin yaratılmasının bedeli olmuşlardır. Bizler şehitler anısına bağlı olarak yürütülen her türlü baskı ve şiddet politikasına karşı mücadelemizi devam ettireceğimizi belirtir, bütün halkımızı kirli oyunları boşa çıkartıp mücadeleye destek vermeye çağırırız" dedi. YÖK Kalkacak, Polis Gidecek Üniversiteler Bizimle Özgürleşecek, Faşizme Karşı Omuz Omuz, "Devrim Şehitleri Ölümsüzdür", "Biji Bratiya Gelan" v.b sloganların atıldığı basın açıklamasından sonra Ümit Cihan Tarho'nun mezarı ziyaret edildi.

Proleter Devrimci Gençlik broşürü çıktı. Merkez büromuzdan ve kitapçılardan temin edebilirsiniz.

Şaron'un ölümcül hastalığı, Filistin seçimleri ve

Bozulan emperyalist planlar

İntifada raporu: Eylül 2000'den bu yana 4032 ölü, 44.666 yaralı

✕ Filistin Ulusal Haber Merkezi'nin raporuna göre İsrail ordusu, ikinci intifadanın başladığı 27 Eylül 2000'den bu yana 4032 insanın öldüğünü yaklaşık 50 bin kişinin de yaralandığını açıkladı. Buna ek olarak 8. 435 kişi sağlık ekipleri tarafından tedavi gördü. İntifada döneminde öldürülen çocuk sayısı ise 750.

✕ İsrail ordusu, Filistin güvenlik güçlerinin 344 üyesini, 817 öğrenci ve öğretmeni öldürdü. Rapora göre 325 yerli Filistinli yargısız infaz şeklinde suikast sonucu öldürüldü.

✕ 8500 Filistinli halen İsrail cezaevlerinde bulunuyor. Bu tutsaklardan 900'ü kronik salgın hastalığa yakalanmış durumda.

✕ İsrail ordusu, 2001-2005 yılları arasında yerleşim mahallelerine 31. 712 kez saldırdı. Ordu tarafından tamamen tahrip edilen ev sayısı 69. 843'e yükseldi.

✕ 590 kamu binası ve güvenlik tesisi tahrip edildi. 12 üniversite ve okul, askeri emirle kapatıldı. 316 okula ve eğitim binasına saldırıldı. 43 okul ordu tarafından askeri kamp olarak kullanıldı.

✕ İsrail ordusu ayrıca buldozerlerle 76.867 dönüm tarım arazisini tahrip etti, 135 bin 552 ağacı söktü, 765 çiftliği yerle bir etti.

✕ Ekim 2001'den bu yana, 9077 atöyle ve dükkan tümüyle tahrip edildi. Askerlerin buldozerlerle hayvancılık yapılan çiftliklere girmeleri sonucu onbinlerce tavuk, inek ve koyun öldürüldü. 15 bin arı kovana yok edildi.

✕ Filistin'de işsizlik oranı yüzde 26.3'e, yoksulluk oranı ise yüzde 67.6'ya yükseldi.

Hamas, direnişçi çizgisi ile Filistin halkında giderek artan bir sempati topladı. Bunun yanı sıra Hamas'ın 'eğitim', 'sağlık' vb. alanlara da el atması ve 'fakirlere yardım' organizasyonları kurması, Hamas'a dönük ilgiyi arttırdı. Hamas geçen yıl gerçekleşen yerel seçimlere katılmış ve El Fetih'e rakip bir güç olduğunu göstermişti. Özellikle Gazze'de kesin bir üstünlüğe sahipti. Geçtiğimiz ay Batı Şeria'daki seçimleri de Hamas kazandı. Bütün bunlar, Hamas'ın her geçen gün büyüyeerek geldiğini gösteriyordu.

Bu ayın başında kalp krizi geçirerek hastaneye kaldırılan Şaron'un siyasi yaşamı sona ermişti. Hastalığını tetikleyen şeyin ise, oğlunun ve kendisinin karıştığı öne sürülen rüşvet olaylarının seçim arifesinde ciddi biçimde yeniden gündeme gelmesi olduğu söyleniyor. Bilindiği gibi Şaron, hastalığından önce partisi Likud'tan istifa ederek 'İleri' anlamına gelen 'Kadima' diye yeni bir parti kurmuştu. Önümüzdeki Mart ayında yapılacak seçimlere de bu parti ile girmeye hazırlanıyordu. İşçi Partisi'nin eski başkanı Şimon Perez'i de partisine dahil eden Şaron, yeni partisiyle seçimlerin kesin galibi olarak görülmüyordu.

Fakat gelişmeler beklendiği gibi olmadı. Bu durumu, İsrail yönetiminde bir belirsizlik ve boşluk yarattı. Başta ABD olmak üzere emperyalistler, Şaron sonrası konuşmaya, ona dönük planlar yapmaya başladılar.

Üstelik Ocak ayı sonunda Filistin'de seçimler yapılacaktı ve bu seçimlere ilk kez katılacak olan Hamas'ın gücü artıyordu. Şaron'un boşluğu ile saskınlık geçiren İsrail ve ABD'yi, Filistin seçimlerinde Hamas'ın güçlü çıkma olasılığı, daha fazla kaygılandırıyordu. Ve korkulan başa geldi...

Ne ABD'nin El Fetih'e parasal desteği, ne de İsrail'in El Fetih listesinden aday olan Barguti'ye cezaevinden propaganda izni vermesi, hatta denetimi altındaki Doğu Kudüs'te Hamas'ın seçimlere katılmasını yasaklaması, Hamas'ın korkulan çıkışı engelleyebildi. 25 Ocak'ta yapılan Filistin seçimlerinde Hamas, birinci parti oldu. 132 kişilik yeni Filistin meclisinin 76 sandalyesini kazanarak ezici bir üstünlük sağladı.

Hamas'ın önemli bir oy oranı ile meclise gireceği tahmin ediliyordu fakat birinci parti olarak çıkması büyük sürpriz oldu. Böylece Hamas, 40 yıllık El Fetih iktidarına son veriyor ve neredeyse El Fetih'i ikiye katlayan oy oranı ile mutlak bir zafer elde ediyordu. Hamas'ın kesin üstünlüğü belli olunca, El Fetih hükümeti istifasını açıkladı ve Hamas'ın kuracağı yeni hükümete yolu açtı.

Bu sonuç, İsrail ve ABD'ye bir bomba gibi düştü. İsrail hükümeti acil toplantı çağrısı yaptı. ABD Başkanı Bush, daha önce 'terörist örgütler' listesine aldığı Hamas'ı tanımayacağını açıkladı. Diğer emperyalist ülke ve kurumlarından da Hamas'tan silahlarını bırakması ve İsrail'i tanıması çağrıları geldi.

Hamas'ın başarısının altında yatanlar

1987 İntifasında doğan ve "İslami Direniş Hareketi"nin kısalımlı olan Hamas, bir siyasal hareket açısından kısa sayılacak bir sürede hızlı bir yükseliş gösterdi. Kurucusu, İsrail bombardımanları ile ayaklarını kaybeden ve tekerlekli sandalyeye mahkum olan Şeyh Ahmet Yasin'di. Hamas, Filistin'in birinci ve ikinci intifadasında direnişleri ve İsrail'e düzenlenen 'intihar saldırıları'yla adından çok söz ettirmeye başladı. Böylece İsrail'in de boy hedefi haline geldi. Geçtiğimiz yıllarda, İsrail, Hamas'a dönük çok ciddi saldırılar düzenledi. Bunların içinde doğrudan kurucusu Şeyh Ahmet Yasin'i hedef alan saldırılardan birinde Şeyh Yasin öldürüldü. Arkasından onun yerine seçilen lideri de altı ay gibi kısa bir sürede yine İsrail tarafından katledildi.

Hamas, direnişçi çizgisi ile Filistin halkında giderek artan bir sempati topladı. Bunun yanı sıra Hamas'ın 'eğitim', 'sağlık' vb. alanlara da el atması ve 'fakirlere yardım' organizasyonları kurması, Hamas'a dönük ilgiyi arttırdı. Hamas geçen yıl gerçekleşen yerel seçimlere katılmış ve El Fetih'e rakip bir güç olduğunu göstermişti. Özellikle Gazze'de kesin bir üstünlüğe sahipti. Geçtiğimiz ay Batı Şeria'daki seçimleri de Hamas kazandı. Bütün bunlar, Hamas'ın her geçen gün büyüyeerek geldiğini gösteriyordu.

25 Ocak'ta yapılan Filistin'in ikinci genel seçimlerine Hamas ilk kez katılacaktı. Yerel seçimlerdeki üstünlüğü bir veri sunmakla birlikte genel seçimlerden birinci parti çıkacağı beklenmiyordu. Güçlü bir muhalefet partisi, en fazla El Fetih'in başkanlığındaki hükümete dahil olabileceği ihtimali üzerinde duruluyordu. Ancak tahminlerin üzerinde bir oy patlaması ile Hamas ipi göğüsledi.

Bu başarının altında yatan, sadece Hamas'ın çizgisi ve yapıları değildir. Asıl olarak Filistin halkının El Fetih'ten uzaklaşması, ondan umudunu kesmesidir. Arafat'ın ölümünden sonra daha fazla açığa çıkan El Fetih içindeki iktidar mücadelesi, yaşanan iç kargaşa bir yana, ayyuka çıkan yolsuzluklar söz konusudur. Bir çok yerden Filistin'e akan yardımların El Fetih yönetimi tarafından iç edildiği halk arasında yaygındır. Ayrıca son seçimlerde Hamas'ın kazanma ihtimaline karşı ABD'nin El Fetih'e parasal yardımında bulunması ve bunun açığa çıkması, halkın El Fetih'ten uzaklaşmasındaki faktörlerdendir.

Tabii ki hepsinden önemlisi, yıllardır hükümette olan ve İsrail'e defalarca masaya oturan El Fetih yönetiminin, Filistin halkının yaşamında olumlu bir değişiklik yapmaması, giderek daha da kötüleşmesidir. İsrail'in işgali kalkmadığı gibi, örülen 'utanc duvarı' ile Filistin parça parça edilmiştir. Bir yandan devam eden İsrail saldırıları, diğer yandan işsizlik ve yoksulluk, Filistin halkının yaşam koşullarını ağırlaştırmakta, isyanını büyötmektedir.

Halkı, Hamas'a yaklaştıran, işte bu nedenlerdir. Hamas'ın islami çizgisinden ziyade, El Fetih kadar yolsuzluğa bulaşmamış olması, yıpranmamışlığı, ve tabii ki, daha direnççi bir çizgi izlemesidir. Zaten Hamas da seçim sloganı olarak iki şeyi, "reform" ve "değişim"i öne çıkarmış, El Fetih'in halk nezdinde yıpranan yönlerine oynamıştır.

İsrail'in iç durumu, seçim senaryoları

1982'de Beyrut'ta BM mülteci kampı Şabra ve Şatilla'da iki bini aşkın Filistinliyi katleden, ikinci intifadayı Al Aksa provokasyonu ile tetikleyen, Arafat'ı aylarca abluka altında tutup ölümünü hazırlayan, öldürdüğü 'utanc duvarı' ile Filistin'i birbirinden kopuk küçük adacıklar haline getiren Şaron, ölüm döşeginde. Filistin halkının evlerini buldozerlerle yıkmamasından dolayı 'buldozer' lakabı da takılan fakat asıl olarak tüm ezilen halkların 'katil', 'kasap' olarak adlandırdığı Şaron, yaşasa bile İsrail'in siyasi hayatında olmayacak. Şimdi İsrail, Şaron sonrası belirsizliği içinde Mart ayındaki seçimlere hazırlanıyor.

Şaron'un ardından başbakanlığı geçici olarak sürdüren Ehud Olmert'in, Şaron'un yeni kurduğu partisi Kadima'nın başına geçmesi bekleniyor. Fakat Şaron'suz Kadima'nın kazanma şansının zayıf olduğu belirtiliyor. Şimdi hükümette olan Likud'un başına da Netanyahu'nun geçeceği tahmin ediliyor. Netanyahu'nun ABD'nin Bush yönetimi ile çok yakın ilişkileri olduğu, fakat ABD'nin Şaron'un başında olacağı Kadima'yı desteklediği biliniyordu. Şaron'un politik hayatının sona ermesi ve Filistin seçimlerini Hamas'ın kazanması ise tüm planları alt-üst etti. Önceden Kadima'nın seçimi kazanacağına kesin gözüyle bakılırken, şimdi İşçi-Partisi-Kadima hükümeti olasılığı üzerinde duruluyor. Bununla birlikte Kadima'nın hezimete uğraması ve Likud'un tek başına hükümet kur-

ması ihtimali de yüksek. Netanyahu, Şaron'un Gazze'den çekilmesi-ne karşı çıkmış, hükümete gelirse ilk fırsatta İran'ı vuracağını söylemişti. Hamas'ın seçimleri kazanmasıyla birlikte İsrail'de böyle bir hükümetin kurulma ihtimali artıyor.

Son gelişmeler, ABD'nin İsrail-Filistin politikasını belirsizliğe soktu. Şimdi yeni kararlar almakla karşı karşıya. Dışişleri Bakanı Rice'in gezilerini iptal edip gelişmeleri Washington'dan takip ettiği bildiriliyor. ABD, İsrail'e Filistin seçimleri öncesinde, Hamas'ın içinde yer alacağı bir hükümeti tanımayacağını söylemişti. Nitekim seçimlerin hemen ardından bu yönde bir açıklanmayı bizzat Bush'un ağzından yaptılar. Ancak Hamas'ın hükümeti oluşturmada durumunda gelişmelerin nasıl bir seyir izleyeceği belli değil.

Öte yandan İsrail, geçtiğimiz günlerde İslami Cihat örgütünün kendisine karşı düzenlediği bombalı saldırıları bahane ederek Beyrut'taki kampları bombaladı. İslami Cihat'ın arkasında Suriye'nin olduğunu açıklayan İsrail Genelkurmayı, saldırıların devam etmesi durumunda Suriye ve Ürdün'de bulunan kampları vuracağı tehdidini savurdu. Ayrıca İsrail'in Kuzey Irak'ta kurulan Federe Kürt Devleti ile artan ilişkileri, MOS-SAD'ın İran sınırındaki yoksul Kürt köylülerinden büyük miktarlarda toprak satın aldığı ve burarlarda üsler kurduğu bildiriliyor. Filistin seçimleri öncesinde de İsrail Genelkurmayının "yeni bir şiddet dalgasına hazırlıklı olmamız" demecini, İsrail'in yeni saldırılara hazırlandığı şeklinde okumak gerekiyor.

Bütün bunlar, yeni emperyalist savaşın Ortadoğu cephesinin önümüzdeki günlerde daha da alevleneceğini, ABD'nin İsrail'i doğrudan devreye sokarak savaş büyüteceğini gösteriyor. Bununla birlikte ön-

müzdeki günlerde Filistin direnişinin de yükselerek İsrail'i daha fazla zorlayacağı görülüyor. Böylece Irak'tan sonra Filistin de, ABD'nin Ortadoğu politikalarına alt-üst eden bir güç olarak devreye giriyor.

Yeni durum, yeni gelişmeler

Filistin'de seçimleri Hamas'ın kazandığı belli olduktan sonra, emperyalist ülke ve kurumların Hamas'a çağrılar arttı. Bunlar, Hamas'ın silahlarını bırakması ve İsrail'i tanıması üzerine yoğunlaşıyor. Hamas'ın gerici ideolojik-siyasi çizgisi göz önünde tutulursa, bu yöndeki telkinlere çok fazla karşı duramayacağı anlaşılır. Zaten se-

Arafat'ın ölümünden sonra daha fazla açığa çıkan El Fetih içindeki iktidar mücadelesi, yaşanan iç kargaşa bir yana, ayyuka çıkan yolsuzluklar söz konusudur. Bir çok yerden Filistin'e akan yardımların El Fetih yönetimi tarafından iç edildiği halk arasında yaygındır. Ayrıca son seçimlerde Hamas'ın kazanma ihtimaline karşı ABD'nin El Fetih'e parasal yardımda bulunması ve bunun açığa çıkması, halkın El Fetih'ten uzaklaşmasındaki faktörlerdir.

çim öncesi gelişmeler, belli veriler sunmaktadır.

Hamas, seçim çalışmaları boyunca çağrılara olumsuz yanıt vermekle birlikte, değişim ve uzlaşma yönünde adımlar attı. Örneğin seçim öncesi 180 bin dolara bir basın danışmanı tuttuğu, -bu paranın kaynağı da bilinmiyor- bu danışmanın, Hamas'ı "intihar eylemcisi" ve "Yahudi düşmanı" imajından kurtarmak için çalıştığı ve telkinlerde bulunduğu ortaya çıkmıştı. Ayrıca Hamas son bir yıldır intihar eylemi de yapmıyor. Seçim öncesi Gazze'de El Aksa adını taşıyan bir televizyon kurduğu, orada da dini eğitime ağırlık vereceği söyleniyor. Kısaca seçim öncesinden değişeceğinin ilk mesajlarını vermiş durumda. Seçimlerden sonraki demeclerinde de İsrail'e doğrudan görüşme yapmayacaklarını fakat Ürdün, Mısır, Türkiye gibi arabulucuların görüşmesini kabul edeceklerini söylediler.

Hamas'ın tek başına hükümet kurmak istememesi, El Fetih'in de içinde yer aldığı "ulusal uzlaşma hükümeti"ni önermesi, emperyalistleri tümenden karşısına almamak ve geçişi daha sancısız yapmak amacıyla geliştirilen bir 'ara biçim' olsa gerek. Tabii ki, Hamas'ın kısa bir sürede bir El Fetih olmayacağı açık. Hepsinden önemlisi, Filistin halkının direnme gücü ve mücadele azmi, yeni direniş örgütlerini yaratacak ve büyütecek en önemli dinamik. Bütün bunlar, emperyalistleri ve siyonistleri fazlasıyla zorluyor.

Diğer yandan hükümete girmeyeceğini duyuran El Fetih'te, yeni çalkantılar yaşanacağı, eski liderlerin saltanatının yıkılacağı bekleniyor. Bunların içinde ömür boyu hapis cezasına çarptırılan ve son seçimlerde milletvekili seçilen Barguti'nin El Fetih'in yeni lider adayı olduğu, onun serbest bırakılması için İsrail üzerindeki baskıların artacağı tahmin ediliyor.

Kısaca ABD ve İsrail'i çok daha zorlu günler bekliyor. Yıllarca "Arafatsız çözüm"ü dayatıp onu ölüme sürüklemeleri çare olmadı. Şimdi karşılarında daha dışı adaylar var. Dahası, Filistin halkının yaşayarak edindiği deneyimleri, birikimleri söz konusu. Ezilen bir halkın kurtuluşunun ması başında barış dilenciliği ile değil, silah elde dövüşerek elde edileceğini öğrendiler. Kendi bağrından daha nice 'tas generaller' çıkartarak ve daha nice intifalar yaratarak özgür Filistin'e kavuşacaklar. Son seçimler, bunun açık ilanıdır. ■

Dünden bugüne YÜRÜYÜŞ

"Al ve savur benim de yüreğimi,
ufkuna kot, uleştendir.

Şekil ver bakışlarına.

Beni yalçın güzelliklerle kuşandır.

Sarsılmaz yiğitliklerle donat.

Savgımı yeniltmez, sevincimi üstün kıl.

Düşmana öfkemi bile, güreşir.

Bilgimi rüzgarla yayımlar.

Örgütüm el beni,

halkınla

yeniden yarat..."

Bu yazı, elimize posta kanalıyla ulaşan; TİKB(B) tarafından 27. kuruluş yılı dolayısıyla illegal olarak basılan "Tarihimiz Onurumuzdur!" başlıklı broşürün 'önsöz'ünden alınmıştır. Tarihîsel öneminden dolayı yayınlıyoruz

e, geçmişten geleceğe ÖRGÜTÜMÜZ SÜRÜYOR!

"Komünist ve Bolşevik olmak, partiye girmek mi istiyorsun? O zaman partinin bugüne nasıl ulaştığını öğrenmek için gerekli zamanı bulmak, onun tarihini incelemek zorundasın..." (Komünist Enternasyonalde Kadrolar Sorunu sf:12)

"Bugüne nasıl geldiğimizi, hangi yoldan geldiğimizi, hangi fırtınalara katlandığımızı, zaferimiz için neyin gerekli olduğunu" anlamak için, tarihimizi iyi bilmek ve ondan gerekeni almak şarttır.

Bir sınıfa veya ulusa mensup bir kişi için, sınıfının/ulusunun tarihini bilmek ne kadar önemliyse, bir örgüt üyesi, kadro ve sempatizanın, örgütünün tarihini bilmesi, en az onun kadar önemlidir. Fakat tarihi, 'tarih dede'nin anlattığı masalları dinler gibi dinlemediği sürece... Zaten tarih bilincinden anlaşılmaması gereken de, sadece geçmişi, geçmişte yaşananları bilmek değil, onun bugüne ve gelecekle bağlarını doğru bir şekilde kurabilmektir. Ancak o zaman, nereden, nasıl geldiği, nelerle mücadele edilerek, ne büyük bedeller ödenerek bugünlere ulaşıldığı anlaşılacak, 'dün-bugün-yarın' ilişkisi, diyalektik bir tarzda kurulacaktır. Geleceği kazanmak da, tarihin iyi bir şekilde analizinden, ondan gereken derslerin alınmasından geçer.

"Geçmiş olmayanın geleceği de olmaz!" Ne kadar köklü ve onurlu bir tarihe sahip olunursa, geleceğe o kadar güvenle ve emin adımlarla yürünür. Köksüzlük, esen rüzgara göre sağa-sola yalpalanmayı, hatta tümünden savrulup yok olmayı getirir. Köklerini, temsil ettiği sınıf veya kesimlerin derinliklerine nüfuz ettirenlerse, kolay kolay yıkılmazlar. Tıpkı bir ağacın, yüzlerce damarıyla toprağın altına yayılıp tutunması gibi.

Tarihimiz "güç ve onur kaynağımız"dır diyoruz. Böyle bir tarihe sahip olmanın gururunu yaşıyoruz. Çünkü tarihimizde baskın olan, olumludur, başarılarıdır, ileriye dönüklüktür. Elbette kuruluşundan bugüne geçen süre içinde eksiklikleri de olmuştur hataları da. Ama bunları yine kendi bünyesinde, kendi mekanizmalarını çalıştırarak yenmesini bilmiştir. Küçük-burjuva bir gruptan ML örgüte, tasfiyecilik döneminden bolşevik 'yeniden doğuşa' geçebilmesi, onun farkını ve güçlüğünü ortaya koyar. Bunu, ideolojik-siyasal sağlamlığa, sınıfsal dayanaklarına, örgüt kültürüne, en sert mücadelelerde pişmiş önder ve kadrolarına borçludur.

Örgütümüz bu yıllar içinde ateşi de görmüştür, ihaneti de. Ama karanlığın en koyusunda bile, 'kutup yıldızı'nın yol göstericiliğinde yönünü bulmuş, küllerinden yeniden doğmasını başarmıştır... O, faşizme olduğu kadar, reformizme, oportünizme onun yenilgi yıllarındaki tezahürü olan tasfiyeciliğe karşı en önde dövuştü, dövuşüyor... Dünden bugüne, geçmişten geleceğe yürüyüşümüz sürüyor...

'79 yılında Mustafa Suphi önderliğindeki TKP'den sonra ilk komünist örgüt olarak doğan örgütümüz, her şeyden önce Türkiye Devrimci Hareketi içinde ideolojik-siyasal bir çıkış olarak girmiştir siyaset sahnesine Dönemin en rağbet edilen "Üç Dünya Teorisi" ve "Mao Zedung Düşüncesi" gibi anti-ML görüşlerle kıran kırana bir mücadele içinde doğmuş ve onu geliştirerek ilerlemiştir. Bu yönüyle TDH içinde bir ilktir. ML teoriye hakimiyet ve üstünlüğünü, güncel politika ve taktikler belirleme ile birleştirerek, sınıf mücadelesinde kısa sayılacak bir zaman diliminde büyük mesafeler kateder. Kuruluşundan bir buçuk yıl sonra gerçekleşen 12 Eylül askeri faşist cuntaya karşı yürüttüğü büyük mücadele ve direnişin altında, bu ideolojik-politik üstünlük vardır. Bu üstünlüğü, örgüt ve kadro yapısını sağlamlaştırma ile birleştirmeyi başardığı için, 12 Eylül yıllarına damgasını vuran bir örgüt olabilmıştır.

Onun adı, direnişle özdeşleşmiştir. Sadece sokaklarda değil, faşizmi kendi ininde, işkence-de-mahkemede-zindanda yenen, buralarda direniş destanları yazan bir örgüttür. 12 Eylül gibi faşizmin en azgınca saldırıları düzenlediği bir dönemde, Yoldaşcan'ın "hücum" şiarıyla saldırıya geçen, her yerde 'ilk kurşun' olan, direniş manifestosu yazandır. Mehmet Fatih Öktülmüş'le işkencehanelerde 'dilsizler ordusu' yaratan, zindanlarda ölüm oruçlarına yatandır. İsmail Cüneyt komutasında Sefaköy'ü "granitten kale" yapandır. "Geri çekilme" adı altında kaçışın ve mülteciliğin kol gezdiği bu dönemde, devrimin yüz akı; tasfiyeciliğine karşı mücadelelenin bayraktarıdır.

Yarattığı gelenek ve değerle, oluşturduğu prestijle, devrimin yeniden yükselişe geçtiği yıllarda, toparlanıp, en kitlesel dönemini yakalar. Fakat '90'ların ortalarından itibaren, örgütün ulaştığı düzeyi kaldıramayan, bundan başı dönen, ehil olmayan ellerde tarihinin en kötü dönemini yaşayacaktır. Örgütün her yönden tasfiyeye girişildiği ve eritildiği bu dönemde, yoldaşlarımız tarafından başlatılan iç mücadele ile

örgüt, yeniden leninist temelde örgütlenir ve yürüyüşüne devam eder.

Bir "yeniden doğuş"tur bu. Gelenek ve değerlere yeniden sarılıştır. Şehitlerini sahiplenmiş, onların izlerinden yürüyüştür. Ardından örgüt tarihinde bir ilk daha gerçekleşir ve I. Kongre ile, program yenilenir, "yeni emperyalist savaş" tespiti ile birlikte görevler saptanır, savaşa ve faşizme karşı mücadele yükseltilir. Geçmişin en soruntu alanlarından kongre-konferans geleneği "yeniden doğuş"la birlikte yaratılır. I. Kongreden üç yıl sonra geçtiğimiz Ekim ayında 4. Konferansı yaparak, yeni hedeflerle çıtayı daha da yükseltir, görevlerine sarılır.

Bugün 27. kavga yılına işte bu tarihi mirası yüklenerek giriyoruz. Hataları, eksiklikleri, ama ille de olumlulukları, başarıları, yarattığı gelenek ve değerlerle bu tarih, bizim tarihimizdir. Örgütümüz bu yıllar içinde ateşi de görmüştür, ihaneti de. Ama karanlığın en koyusunda bile, 'kutup yıldızı'nın yol göstericiliğinde yönünü bulmuş, küllerinden yeniden doğmasını başarmıştır... O, faşizme olduğu kadar, reformizme, oportünizme onun yenilgi yıllarındaki tezahürü olan tasfiyeciliğe karşı en önde dövuştü, dövuşüyor... Dünden bugüne, geçmişten geleceğe yürüyüşümüz sürüyor...

Bütün bunlar, örgütümüze duyduğumuz güveni arttırmakta, tarihimizle yaşadığımız gönenci büyötmektedir. Bize düşen, tarihimizi her yönüyle incelemek ve bugüne taşıyacağımız her şeyi almaktır. Bu tarihe, bu tarihi yaratan şehitlerimize layık olabilmek, kendimizi sürekli yenileyerek ileriye doğru yürüyüşümüzü kesintisiz sürdürmektir.

Bu güç bizde var! Bu güç, tarihimizde, gelenek ve değerlerimizde saklı. Yeter ki, bunu oradan çıkarıp almasını bilelim!

Doğalgazın faturası

Yeni yılın ilk günlerinde yaşanan tartışmalar, Türkiye-Rusya arasındaki doğalgaz ilişkisinin de sorgulanmasına yol açtı. Çünkü açığa çıkan rakamlar, Türkiye'nin de fahiş fiyatlarla, daha da önemlisi, gizli kapaklı anlaşmalarla gaz almakta olduğunu gösterdi.

Rusya ile Ukrayna arasındaki doğalgaz krizi 2005'in son günlerinde başladı. Rusya petrol ve doğalgaz tekeli Gazprom, 2006 yılında Ukrayna'ya zamlı fiyattan doğalgaz satmak istiyordu. Ukrayna ise yaklaşık 4 kat zam anlamına gelen bu fiyatın, kendi ekonomisine, özellikle de çelik ve kimya sanayine zarar vereceğini söylüyor ve zammı kabul etmiyordu. Rusya Devlet Başkanı Putin ise, doğalgaz zammının etkilerini hafifletmek için Ukrayna'ya 3 milyar 600 milyon dolar kredi teklif ediyordu. Anlaşma sağlanamayınca yeni yılın ilk günü Rusya doğalgaz vanasını kapattı.

Rusya ile Ukrayna arasındaki görüşürdeki anlaşmazlık doğalgaz fiyatı üzerinden çıkmıştı. Gerçekte ise, Rusya, Ukrayna'yı cezalandırıyor, Mart'taki seçimler öncesinde Devlet Başkanı Yuşçenko'nun zora girmesini istiyordu. Bir yıl kadar önce Ukrayna seçimleri sırasında, Rusya'nın desteklediği eski Başkan Viktor Yanukoviç seçimleri kaybetmiş, Viktor Yuşçenko başa gelmişti. Ukrayna, gerek zengin yeraltı kaynakları, gerekse Rusya'nın Batı sınırını oluşturması nedeniyle, Rusya açısından stratejik öneme sahip bir ülkedydi. Keza nüfusun yarısının Rus olması da ayrı bir önem taşıyordu.

Bu yenilgi karşısında, Rusya'nın o gün için yapabileceği pek fazla bir şey yoktu. Ancak yeni 'turuncu' hükümet bir yılını bile doldurmadan, yolsuzluk iddiaları ortalığı kapladı. Yolsuzluklara karşı savaş açacaklarını ilan ederek seçimleri kazanan bir hükümet için, büyük yolsuzluk yaptıklarına dair suçlamalar oldukça önemliydi ve hızla hükümetin temellerini salladı. Seçimleri kaybettiklerinin açıklanmasının arkasından başlattıkları büyük 'işyan' günlerinde, askere uzattığı gül ile akıllarda kalan; 'açık toplum' konseptine uygun bir biçimde, hükümetin genç ve kadın ortağı olarak imaj yapan başbakan Timoşenko, yolsuzluk iddiaları üzerine istifa etmek zorunda kaldı. Bunun yanı sıra, geçen bir yıl içinde, kitlelerin yaşam koşullarında bir iyileşme yaşanmaması, kitlelerin hükümete olan desteğini azaltmaktaydı. Mart ayında yapılacak yeni seçimler öncesinde, Ukrayna hükümetini ve devlet başkanını zor duruma düşürmek, Rusya açısından daha özel bir önem taşıyordu. Kış ortasında doğalgaz fiyatlarına yapılan zam ve kredi teklifi, işte bu koşullarda, Ukrayna'nın ekonomisini daha da zora sokmak ve Rusya'nın elini güçlendirmek amacını taşıyordu.

Doğalgaz zengini Rusya, bütün emperyalistler gibi, zenginliğini kendi siyasi ve ekonomik çıkarları doğrultusunda kullanıyor. Eski sovyet yönetiminden kalma bir kazanım olarak, Rusya'da doğalgaz okullara, hastanelere, kışlalara, kamu kurumlarına ücretsiz, halka ise çok düşük ücretle kullanılıyor. Diğer taraftan, dışarıya satılan gazın fiyatı farklı koşullara göre belirleniyor.

Doğalgaz vanasının ne düzeyde açılıp kapanacağı konusunda, Rusya'nın talepleri ile gaz ihtiyacı olan ülkelerin durumu belirleyici oluyor. Doğalgaza bağımlı olan bir ülke, hele de sert kış koşullarında, gazdan yoksun kalmamak için Rusya'nın isteklerini yerine getirmek durumunda kalıyor. Ülkelerin doğalgaza ödedikleri fatura da bu bağımlılığın ya da başka bir ifadeyle Rusya ile ilişkilerin düzeyini gösteriyor. Mesela Ukrayna bugüne kadar doğalgazın bin metreküpünü 60 dolardan alıyordu. Gazprom'un istediği yeni fiyat ise 230 dolar. Beyaz Rusya'ya doğalgaz 47 dolardan pompalanıyor; Ermenistan ve Gürcistan'a 110 dolardan. Avrupa ülkeleri, bin metreküp için 240, Romanya 280 dolar ödemek zorunda. Fiyatlar arasındaki fahiş farklılıklar, Rusya'nın bu ülkelere nasıl baktığını da gözler önüne seriyor.

Yeni yılın ilk günlerinde yaşanan tartışmalar, Türkiye-Rusya arasındaki doğalgaz ilişkisinin de sorgulanmasına yol açtı. Çünkü açığa çıkan rakamlar, Türkiye'nin de fahiş fiyatlarla, daha da önemlisi, gizli kapaklı anlaşmalarla gaz almakta olduğunu gösterdi.

Türkiye'nin faturası çok yüksek

Türkiye doğalgaz ihtiyacının üçte ikisini Rusya'dan karşılıyor. Ukrayna üzerinden Bulgaristan'ı aşarak gelen boru hattı, tek başına Türkiye'ye gelen doğalgazın

yüzde 49,9'unu karşılıyor. Rusya'dan alınan doğalgazın geri kalan kısmı Karadeniz'i geçip Samsun'a gelen Mavi Akım Boru hattı ile taşınıyor. Türkiye'nin geri kalan doğalgaz ihtiyacı büyük oranda İran'dan boru hattıyla geliyor, kalanı ise Cezayir ve Nijerya gibi ülkelere sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) olarak karşılanıyor.

Bu ülkelerle yapılan anlaşmalar ise, başta bulunan hükümetin sermaye ile ilişkilerine, onların çıkarlarının düzeyine göre değişiyor. Ortaya çıkan rakamlar, bunu çarpıcı bir biçimde gösteriyor. Mesela eski enerji bakanlarından Cümhur Ersümer, doğalgaz anlaşmalarında yolsuzluk yaptığı gerekçesiyle Yüce Divan'a gönderilmişti. Onun yargılandığı yolsuzluk iddialarının toplam maliyeti 675 milyon dolara ulaşıyor. Ersümer döneminde, doğalgaz alımında yapılan yolsuzluk ve yapılan fazla ödemenin miktarı 257 milyon dolar. AKP hükümeti döneminde imzalanan anlaşmaya göre ise, 2025 yılına dek fazladan 5,4 milyar dolar fazla ödeme yapılacak. AKP hükümeti, bir önceki hükümetin yaptığından çok daha büyük bir yolsuzluk ve peşkeş gerçekleştirilmektedir. Rus gazını en pahalıya satın alan ikinci ülke olmamız da bir başka yolsuzluk ve peşkeş tablosunu ortaya koymaktadır.

Bu rakamlar işin bir yanını oluşturuyor. Daha önemli bir diğer yanı ise, Rusya ve İran'la yapılan doğalgaz anlaşmalarının

taşıdığı olumsuz maddelerdir. Mesela Türkiye, her iki ülkeyle de 'al ya da öde' anlaşması imzalamıştır. Yani belirlenen miktarın tümünü mutlaka satın almak, almayacaksa bile satın almış gibi parasını ödemekle yükümlüdür. Diğer taraftan, geçtiğimiz günlerde yaşadığımız gibi, doğalgazı azalttıkları ya da vermedikleri koşulda ise, Türkiye'nin herhangi bir tazmini ya da yaptırımı ile ilgili bir hüküm yoktur. Rusya ile yapılan anlaşmada durumu daha da vahim hale getiren maddeler söz konusudur. Buna göre ülke içinde doğalgazın dağıtımını yapan firma, Rusya'nın denetiminden geçmek zorundadır. Rusya'nın onay vermediği bir firmanın, Rus gazının dağıtımını yapması söz konusu olmayacaktır. Adeta kapitülasyon koşullarını hatırlatan bu maddeler, Türkiye'nin doğalgaz konusunda nasıl bir bağımlılık içinde olduğunu çarpıcı göstergeleridir.

Sadece bir sektöre, elektrik üretim sektöründeki üretim maliyet rakamlarına baktığımızda bu bağımlılığın ne kadar çarpıcı bir olgu olduğunu da görebiliriz. Doğalgazdan elektrik üretmenin maliyeti ortalama 10 sent, kömürden üretmenin 2 sent, sudan üretmenin maliyeti ise yarım senttir.

Enerji üretiminde emperyalist çözüm en pahalı, en bağımlılık yaratıcı hammaddeye yönelmektir. Sudan elektrik üretmek, ya da kendi topraklarımızda bol miktarda bulunan kömür yataklarını işlevli kılmak varken, doğalgaz ithalatı yapmanın nedeni budur. Üstelik doğalgaz ve petrol, yenilenebilir enerji kaynakları değildir, doğada sınırlı miktarda vardır ve yaklaşık 40-60 yıl içinde tükeneceği saptanmıştır. Bu koşullarda ekonomiyi buna bağımlı olarak inşa etmek, emperyalizme bağımlılığın doğal bir sonucudur. En faydalı, en ekonomik üretim değil, emperyalistlerin ve onun ülke içindeki işbirlikçilerinin çıkarları gözetilerek bu kararlar alınmıştır. Her enerji dosyasında varolan büyük yolsuzluk iddiaları, kimi tekel grupları için gerçekleştirilen devasa karlar bunun göstergeleridir. Tıpkı Ukrayna krizinde olduğu gibi, yarı Türkiye'deki tekelin, karlarının çatıştığı noktada emperyalistler, doğalgaz satıcısı ülkeler tarafından benzer biçimlerde cezalandırılması kaçınılmazdır.

Ukrayna ile Rusya arasında yaşanan doğalgaz krizi, ekonominin siyaset üzerindeki belirleyiciliğini, emperyalizme bağımlılığın sonuçlarını göstermesi bakımından çarpıcıdır. Bugün dünya ekonomisinin bel kemiğini oluşturan petrol ve doğalgazın vanası kimin elindeyse, o söz sahibi olmakta, bu enerji kaynaklarına bağımlı olan ülkeler üzerinde hakimiyet kurabilmektedir. Bu nedenle, dünya hegemonyasını kurmak isteyen petrol ve doğalgaz zengini ülkelere yönelmekte, onları hakimiyeti altına almaya çalışmaktadır. ■

Trans-Hazar Doğalgaz Boru Hattı Projesi:

Bu proje, ABD'nin çıkarları doğrultusunda hazırlanmış projelerden biri. Türkmenistan doğalgazını Türkiye'ye getirmeyi amaçlıyor. SB'nin dağıldığı, BDT'nin ABD'ye yanaştığı dönemde, bu proje de çok fazla gündemdeydi. Bu dönem Türkmenistan için de ABD ile bağları geliştirme, ABD'ye bir köprü olarak gördüğü Türkiye'ye yakınlaşma dönemi idi. Ancak Rusya, BDT ülkeleriyle yeniden bağlarını güçlendirmeye başladıktan sonra işler değişti. Rusya'nın Türkmenistan'la geçmişten gelen ekonomik ve siyasi bağları daha fazla gücünü gösterdi ve 2000'in başından itibaren Türkmenistan, yeniden yüzünü Rusya'ya döndü. Rusya, üretilen doğalgazın yanı sıra çıkartılacak olan doğalgazın da oldukça önemli bir bölümünü satın alacak anlaşmalar yaptı. Bu durumda Türkmenistan'ın elinde kalan doğalgaz miktarı azaldı ve Türkiye'ye uzanacak bir boru hattı projesini karlı kılmak düzeyin altına düştü. Bundan dolayı Trans-Hazar boru hattı projesi uzun zamandır gündemden uzaklaşmış durumda.

Aslında Rusya topraklarında çok geniş doğalgaz rezervleri var. Rusya, kendi başına dünyadaki en büyük doğal gaz üreticilerinden ve ihracatçılarından birisi. Türkmenistan gazını satın almadaki amacı ise, kendi tekel konumunu ve rekabet gücünü arttırabilmek.

Mavi-Akım Projesi:

Bu proje, Rusya'nın Türkiye'ye doğalgaz satmasını öngörüyor. Rusya'dan gelen, Karadeniz'in altından geçecek olan boru hatları Samsun'a ve oradan da Anadolu'nun içine devam ediyor. Türkiye'deki işbirlikçi burjuvazinin Rusya ile bağları olan kesimi, bu projenin gerçekleşmesini istiyor. Ama kendi aralarındaki çelişkilerin derinliği ve çıkar hesaplarının farklılığından dolayı adım atamıyorlar. Türkmenistan'la, İran'la, Rusya ile ayrı ayrı doğalgaz anlaşmaları imzalıyor ve projelerden hiçbirisini gerçekten hayata geçiremiyorlar. Türkiye'deki ABD işbirlikçisi kesim ise, Mavi Akım projesine mutlak bir biçimde karşı çıkıyor. Çünkü bu proje, Rusya için sadece Türkiye'ye gaz satmak anlamına gelmiyor, aynı zamanda Rusya'nın gazını sıcak denizlere açma çabalarının da bir parçası. Ancak Türkiye'de burjuvazinin yaşadığı iç çelişkilerden dolayı bu proje bu dönemde geriye itilmiş durumda.

TİKB(B) 1. Kongre Belgeleri'nden alınmıştır

Avrupa burjuvazisinin yeni saldırısı:

1992'den bu yana AB'nin hedefi, malların, hizmet sektörünün, çalışanların ve şirketlerin serbest dolaşımını (istedikleri ülkeye yerleşmeleri) sağlamak.

Avrupa Birliği, işçi ve emekçilere yönelik saldırı paketini, fikir babasına atfederek adlandırdı. AB'nin yeni Hizmet Sektörü Yönetmeliği de fikir babası AB Komiseri Fritz Bolkenstein'in adını aldı.

Bolkenstein, tüm diğer yönetmelikler gibi anlaşılmasını için karışık ve çok maddeden oluşuyor. Ancak anlamak isteyen yönetmeliğin asıl özünü çıkartıyor tabii ki. Yine AB için tipik hale gelen biçimde oldu bittiye getirilmek isteniyor. Bunu belli bir oranda da başarmış durumdadılar, çünkü sokaktaki insana 'Bolkenstein nedir' diye sorsanız çok azı bilir ne olduğunu. Almanya'nın iki büyük işçi sendika federasyonu olan DGB ve Ver.di, Avrupa Sendikalar Birliği ile birlikte 14 Şubat'ta büyük bir eylem çağırısı yapıyor. Yine 11 Şubat'ta Berlin başta olmak üzere tüm AB başkentlerinde eylem hazırlıkları var. 19 Mart 2005 Brüksel'de 80 bin işçi eylemdeydi ancak işçilerin hiçbir talebi bugüne kadar dikkate alınmadı.

Bolkenstein, Ocak 2004'te taslak olarak piyasaya sürüldü ve tüm itirazlara rağmen 14 Şubat'ta Avrupa Parlamentosu'na gelecek.

AB'nin tek bir iç pazar olma hedefi

1992'den bu yana AB'nin hedefi, malların, hizmet sektörünün, çalışanların ve şirketlerin serbest dolaşımını (istedikleri ülkeye yerleşmeleri) sağlamak. AB'li emperyalistler Hizmet Sektörü Yönetmeliği ile hizmet sektörünün iç pazar ilkesini uygulamak için çıkarıldığını ve ortak bir AB iç pazarı oluşturmada bir adım olduğunu iddia ediyor.

Gerçekte ise buna hizmet etmekle birlikte asıl olarak II. Emperyalist Dünya Savaşı sonrası Avrupalı işçi ve emekçilere karşı çıkarılan en kapsamlı saldırı paketi olan ve 2000 yılında tüm AB ülkelerinin karar altına aldığı ve uyguladığı Ajanda 2010'un ikinci bölümünde yer alan saldırı paketi. Yani AB kendi iç pazarını da en yoğun sömürü koşullarına açıyor ve Avrupalı işçi ve emekçilere artık "iyi" günlerin bittiğini ilan ediyor.

Bolkenstein'in asıl önemli bölümü "Anayurtprensi". Anayurtprensi göre AB üyesi bir devletin

Hiçbir şey için geç kalınmış değil, Avrupa Anayasası'nın kaderini hatırlamak dahi yeter. Avrupalı işçi ve emekçiler, liman işçilerinin militanlığı ile 14 Şubat'ta Strasbourg'a...

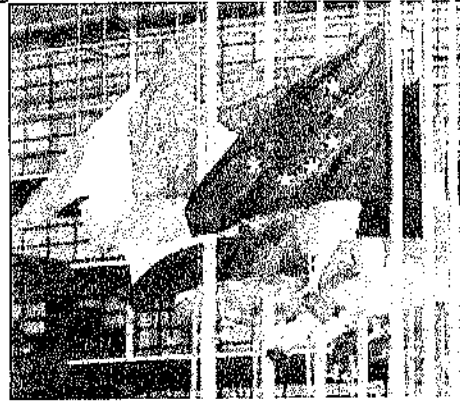
bir şirketi başka bir AB ülkesine yerleşip, o ülkede o ülkenin işçilerine kendisinin ana merkezini olduğu ülkenin standartlarını uyguluyor. Yani ücretini, sosyal haklarını, çalışma yasalarını aynı tutuyor. Anayurtprensi bir örnekle açıklayalım: Ana merkezi Polonya'da olan bir şirket Almanya'ya gelip yerleşiyor. Hastanelerde hastabakıcılık hizmeti veren bu şirket Alman işçilerini çalıştırıyor ancak ücretlerini Polonya'da hasta bakıcılarının ücretleri neyse, sözleşmelerini Polonya'da sözleşmeleri nasılsa, iş koşulları Polonya'da nasılsa öyle yapıyor. Bu şirketin bir hatası veya yolsuzluğu oldu diyelim, o zaman da bu şirket bulunduğu ülkenin yasaları ile değil "anayurt" sayılan ülkenin yasaları karşısında sorumlu.

Yönetmelikte tam kesinlik kazanmamış görünse de düşünülen hizmet sektörleri şunlar: Ulaşım, sağlık, gaz, elektrik, eğitim, ticaret, endüstri, inşaat, tarım ve ormanlar.

Bolkenstein'la hedef özelleştirme saldırısını artık sonuçlandırmak, yani özelleştirilmemiş alan bırakmamak. Ücretleri en alt düzeye indirmek, toplu sözleşmeleri etkisiz hale getirmek, iş yasalarını kağıt üzerinde bırakmak, küçük üreticiyi tamamen darbelemek ve tekelleri daha da büyütmek yani kırıntıları kalan

"sosyal" devletin gerçek yüzünü; kapitalizmin gerçek yüzünü göstermek.

Bolkenstein'a başta tepkiler farklı farklı oldu. Örneğin Almanya'da önce ucuz işçilik Almanya'ya akın edecek, biz zarardayız feryatları koptu. Kısa sürede aslında öyle olmadığının görüldü. Çünkü AB çapında hizmet sektöründe çalışan tekeller genelde dev tekeller. Bunların ya-

pacığı da ücretlerin düşük olduğu, iş yasaları delinmesi kolay ülkelerde şirket merkezlerini kurmak ve tüm diğer AB ülkelerine bu koşulları dayatmak. Yukarıdaki örneğimizi devam ettirirsek eğer bir Alman tekeli gidip Polonya'da şirketin merkezini kurarsa, Almanya'da Alman işçileri Polonyalı işçilerin ücretine ve koşullarına uygun çalıştırarak. Yani Alman burjuvazisi Bolkenstein'la çok kazanacak. Diğer AB ülkeleri karşısında da rekabet gücünü artıracak ve böylece onlar üzerinde hakimiyetini daha da sağlamlaştıracak. Yani ucuz işçi Almanya'ya akın etmeyecek, bazı sendika ağalarının milliyetçiliği körüklemek için iddia ettiği gibi olmayacak.

Bu saldırı tüm

Avrupalı işçi ve emekçilere

Bolkenstein sendikaların verilerine bakıldığında bu yönetmelik AB'nin ekonomik faaliyetlerinin yüzde 70'ini kapsıyor yani çalışanların yaklaşık üçte dördünü. Saldırının kapsadığı işçi ve emekçilerin çoğunluğuna bakıldığında bugüne kadar gösterilen direncin ne kadar cılız olduğunu görürüz. Bunun en önemli nedeni aynı Avrupa Anayasası gibi kapalı kapılar ardında hazırlanması, son anda gündeme alınması. AB içinde birçok yerden "AB

anti-demokratik, kararlarını Avrupalı işçi ve emekçilerden gizli alıyor" sesleri yükselse de henüz bu yeterince eyleme dökmüş değil. Diğer bir neden ise sendikaların tutumu. Örneğin Avrupa Sendikalar Birliği çağırısıyla Mart 2005'te Brüksel'de topla topla 80 bin kişi ile eylem yapılıyor. Sendikalar örgütlediğinde sadece Almanya'da bile iki konfederasyon en az yarım milyon işçi ve emekçiyi sokağa dökabiliyor. Yine örneğin Alman işçi sendikası konfederasyonlarının Bolkenstein'a dair söylediklerine bakıldığında aslında sendikaların Bolkenstein'ın ana fikrine karşı olmadıklarını ancak ısrarlanmasını istediklerini görürüz.

Liman işçilerinin

militanlığı ile

14 Şubat'ta Strasbourg'a

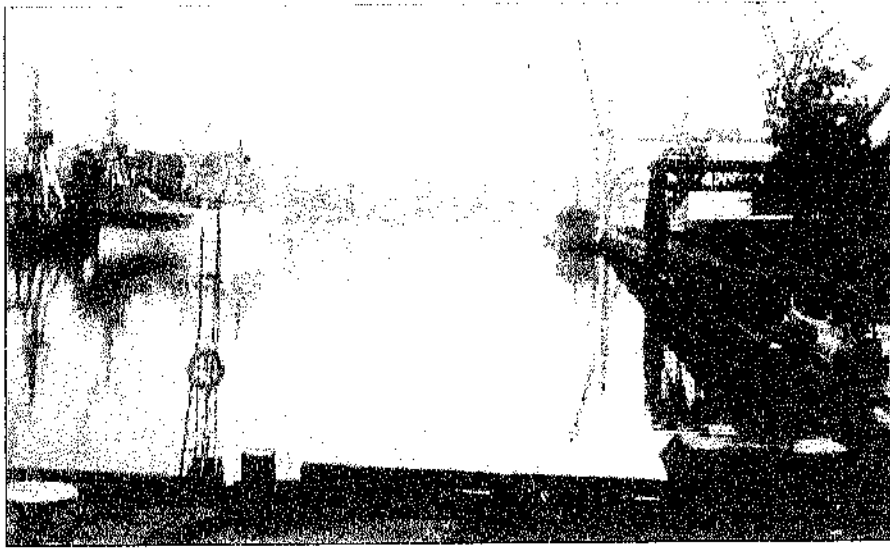
Avrupa Anayasası'na da kapalı kapılar ardında hazırlanmıştı. Ancak her bir AB ülkesinde içeriği bilinmeden bir bir onaylanırken Fransa işçi ve emekçileri HAYIR dedi. Ve bu hayır çığ gibi büyüdü. AB'nin tarihi bir krizine dönüştü. Bu hayır sadece AB Anayasası'na hayır değil, AB'nin Avrupalı işçi ve emekçileri hesaba katmadığında ne olacağını gösteriyordu. Çünkü emperyalistler yasalarını, yönetmeliklerini hazırlar, planlarlar ancak onların hayata geçip geçmemesi biz işçi ve emekçilerin verdiği mücadeleye bağlıdır. Bunu son olarak Avrupalı liman işçileri de gösterdi. Hem de bir değil iki yıl içinde iki kez. Onlar bu yüzden Hizmet Sektörü Yönetmeliği'nin ilk hedefiydi. Liman işçileri militanlıkları ile asıl olarak da enternasyonal bir örgütlülük içinde kazandılar.

Liman işçileri bir avuçken bunu başardı. Buzu kırdı yolu açtı. Bolkenstein, Avrupalı burjuvalar dışında hemen hemen herkesi etkiliyor. Sendikaları da harekete geçiren tabandır, hiçbir şey için geç kalınmış değil, Avrupa Anayasası'nın kaderini hatırlamak dahi yeter. Avrupalı işçi ve emekçiler, liman işçilerinin militanlığı ile 14 Şubat'ta Strasbourg'a...

Berlin PDD

Uluslararası Bir Grev Kazanıldı: “LİMAN İŞÇİLERİNİN GURURU” (*)

Liman Hizmetleri Yönetmeliği liman işçileri için işsizlik, ücretlerin kuşa çevrilmesi, sosyal hakların budanması vb. anlamına geliyor ve burjuvazinin karını artırmaya yarıyor. Ancak çok önemli bir diğer unsur da sayıca az ancak çok iyi örgütlenmiş liman işçilerini örgüt-süzleştirmek. Liman taşımacılığının Avrupa Birliği için önemine baktığımızda bu saldırı-nın boyutunu daha iyi göreceğiz.

Binlerce öfkeli, yumrukları hava-da, avucu taş dolu liman işçisi Stras-bourg'un sokaklarını fethetti. Avru-pa Birliği'nin, liman işçilerinin bu-güne kadar kazandıkları tüm hakla-rını gasp eden Liman Hizmeti Yö-netmeliği Port Package II'ye karşı sokaktaydı işçiler. Avrupa Parla-mentosu'nun o şaşalı camlarını tuz-la buz ettiler (100 metrekare cam). Polis tazikli su, gözyaşartıcı bombalarla saldırdı, işçiler taşlarla, buzlar-la karşılık verdi. Strasbourg'da bulu-nan yaklaşık 10 bin liman işçisinin büyük bir kısmı da şehir merkezinde Avrupalı emperyalistlere mer-kezleri Strasbourg'u dar etti. 12 po-lis yaralandı, 13 işçi gözaltına alındı.

Binlerce liman işçisi Strasbo-urg'da Parlamento Binası önünde eylemdeyken Avrupa'nın ikinci bü-yük aktarma limanı Antwerpen yüz-de yüz katılımla grevdeydi. Belçi-ka'da Genf, Seebrügge, İspanya'da Santander, Barcelona ve Bilbao, Yu-nanistan'da Piräus ve Selanik 24 sa-atlik, 48 saatlik greve çıktılar. Avru-pa'nın en büyük limanı Rotter-dam/Hollanda'da 600 liman işçisi 4 saatlik grevde, petrol terminalleri hariç hiçbir terminali işletmedi.

Strasbourg'daki liman işçilerinin sayısı on bini aşmıyordu ancak li-man işçileri arasında enternasyonal dayanışma ve grev, onlar emperyalizmin merkezini cehenneme çevirirken Avrupa'nın limanlarının sınıf kardeşleri tarafından işlemez hale getirilmesi, liman işçilerinin gücü-nün sayıyla değil kurdıkları ulusla-rarası eylem birliği ve kararlılıkla-rında yattığını gözler önüne serdi. Strasbourg'a gelmeden 11 Ocak'ta Avrupa'nın hemen hemen tüm li-manlarında 24 saatlik greve çıkmış-tı işçiler. Rotterdam, Hamburg yanı-en büyük limanlarda hayatı durdur-muştu liman işçileri. Danimarka, İs-veç, Hollanda, Finlandiya, Yunanis-tan, Kıbrıs ve Belçikalı liman işçile-ri 24 saatlik grevdeydi. Portekiz, Fransız, İspanyol liman işçileri 48 saatlik greve çıktılar.

Hamburg limanında armatörler işçileri başka limanlara aktarma yapmakla tehdit ettiler ancak kendileri de bu tehdidin ne kadar gülünç olduğunu biliyorlardı. O gün gide-bilecekleri bir liman yoktu çünkü Avrupa'da.

18 Ocak Çarşamba günü Avrupa Parlamentosu büyük bir çoğunlukla (677 milletvekilinden 532 milletve-kil) yeni Liman Hizmetleri Yönet-meliğini reddetmek zorunda kaldı. Ve Liman işçileri ikinci kez bir kölelik yönetmeliği olan Port Package II'yi çöpe attılar. İçeriği aynı olan

Port Package I'i liman işçileri aynı kararlılık, aynı militanlık ve daya-nışma ile 2003'te bir kez daha çöpe atmışlardı.

Avrupa Birliği'nin

Yeni Liman Hizmetleri

Yönetmeliği Port Package II

Neler İçeriyor ?

Avrupa liman işçilerinin kaza-nımlarının özellikle hizmet sektö-ründe çalışan tüm işçiler için ne an-lama geldiği anlamak için bu saldırı paketinin hangi politikanın sadece bir parçası olduğuna bakmak gere-kliyor. Port Package II, bu sayımızda ayrı bir yazıda işlediğimiz AB'nin Şubat ayında çıkarmayı düşündüğü Avrupa Birliği Hizmet Sektörü Yö-netmeliği'nin bir parçası. Hizmet Sektörü Yönetmeliği ise tüm Avru-palı işçilerin yüzyıllık kazanılmış haklarını gasp etmek üzere Liza-bon'da 2000 yılında karar altına alı-nan Ajanda 2010'un Mart 2005'te startı verilen ikinci bölümünde yer alıyor.

Liman Hizmeti Yönetmeliği Port Package II : Liman hizmetini sil baş-tan düzenliyor. Limanlardaki kıla-vuzluk, römorkör, gemilerin boşal-tılması, yüklenmesi, aktarmalar; tüm bu işler şu an yerleşik olan li-man şirketlerinde çalışan işçilerinin elinden alınarak armatörlere ve bü-yük endüstri holdinglerinin eline bırakılıyor.

Limanlarda şu an varolan sistem-de limanlarda yerleşik şirketler var ve bu şirketlerde çalışan işçiler tüm bu işleri yapıyor. Yine buralarda ça-lışan liman işçileri, işçi sınıfı içinde en örgütlü gücü arasında. Yeni ge-tirilmek istenen sistemle burjuvazi bir taşla birçok kuş vurmak istiyor.

Her bir armatör ve holding bu yönetmelikle her limanda kendi ta-şeron şirketi veya her geminin per-soneli ile tüm aktarma, kılavuzluk vb. hizmetlerini yapabilecek. Şu an limanlarda çalışan işçilerin işten çı-

karlabilecek, yapılan toplu sözleş-meler geçersiz sayılacak. Henüz özelleştirilmemiş limanlar özelleşti-rilecek.

Böylece şu an çalışan liman işçi-leri işsizlikle boğuşacak ve liman iş-çilerinden kat kat az ücret alan ge-mi işçileri bu işi yaparak tüm ücret-leri aşağı çekecek.

Örgütsüz ve en acımasız rekabet içine itilen işçilerin iş koşullarının nasıl olacağını yazmaya gerek yok diye düşünüyoruz.

Liman Hizmetleri Yönetmeliği li-man işçileri için işsizlik, ücretlerin kuşa çevrilmesi, sosyal hakların bu-danması vb. anlamına geliyor ve burjuvazinin karını artırmaya yarı-yor. Ancak çok önemli bir diğer un-sur da sayıca az ancak çok iyi ör-gütlenmiş liman işçilerini örgütsüz-leştirmek. Liman taşımacılığının Av-rupa Birliği için önemine baktı-ğımızda bu saldırının boyutunu daha iyi göreceğiz.

AB'li Emperyalistler

İçin Limanların Önemi

Nedir?

Deniz nakliyatı karlı ve hızlı ge-lişen sektörlerden birisi. Dünyada 1975'e oranla 1990 sonrasında gemi trafiği iki katına çıktı ve 5.8 milyar tonluk bir hacme ulaşmış durumda. Bunun yaklaşık 800 milyon tonu sa-dece Le Havre (Fransa) ve Ham-burg'a kadar olan zincirde ve bu-nun da yarısı Rotterdam (Hollanda) ve Antwerpen (Belçika'da) yoğun-laşmış bulunuyor. Bunlar Avrupa ihracat sermayesinin ana atar dama-rını oluşturuyor. Avrupa dışına yapı-lan ihracatın yüzde 90'ı gemilerle yapılıyor, Avrupa iç pazarında yapı-lan ihracatın dahi yüzde 42'si gemi taşımacılığı ile yapılıyor.

Dünyada konteyner ticaretinin yarısı uluslararası deniz nakliyat şir-ketlerinin ajansları tarafından kont-rol ediliyor. Bundan dolayı liman-larda zaten acımasız bir rekabet sü-rüyor. Özellikle Kuzey Batı Avrupa limanlarında deniz nakliyat şirketle-ri istedikleri an ek terminallere ka-yabiliyor ve böylece limanda ça-lışan işçileri acımasız bir rekabetle karşı karşıya bırakabiliyor.

AB'li emperyalistlerin, ekonomi-lerinin can damarını oluşturan bir alanda güçlü bir sendikal örgütülü-

* 2003'te AB'nin Liman Hizmet Yönetmeliği'ne karşı Avrupa'nın dört bir yanındaki liman işçileri bu sloganla ey-lemlerine start vermişlerdi.

ğe sahip ve sosyal haklar ve iş koşulları konusunda güçlü kazanılmış haklara sahip işçiler hem ekonomik hem de politik olarak saldırı hedefinde. İşçilerin kazanılmış haklarının yanında her limanın kendi sabit şirketlerinin olması ve deniz ticaretinin işleyişinde bunların ciddi bir gücü elinde tutması, birçok limanın özelleştirilmemiş olması yani hala limanın bulunduğu devletin elinde bulunması yine önemli bir rahatsızlık konusu.

Liman İşçileri Güçlerini Nereden Alıyor?

Limanlarda daha çok gündelikçiler çalışırken II. Emperyalist Dünya Savaşı sonrasında işçiler güçlü sendikalar örgütlenmeye başladılar. Liman işçilerinin toplam sayıları az ancak işçilerin yaklaşık yüzde 80-90'ı sendikalarda örgütlü. Limanlarda en sıkı kuralları işliyor. Örneğin Almanya limanlarında geçici işçiye dahi ihtiyaç olduğunda ücrette rekabetin yaratılmaması için yarı yarıya sendikadan işçiler çalıştırılmak zorunda. İşçilerin ücretleri ve sosyal hakları da örneğin denizcilerinkinden kat kat yüksek.

Liman işçileri deniz nakliyatının tam düğüm noktasında. Yani holdingler mallarını ihraç eder ancak güttüğü limanda o malları boşaltan liman işçileri olması hiçbir şey yapamaz. Liman işçilerinin en küçük iş yavaşlatma ve grevinin önemi de buradan geliyor. Örneğin 2003'te ABD'nin Batı Sahillerindeki limanlarda yaşanan grevde günde iki milyar dolarlık "zarar" oluştu burjuvazi için.

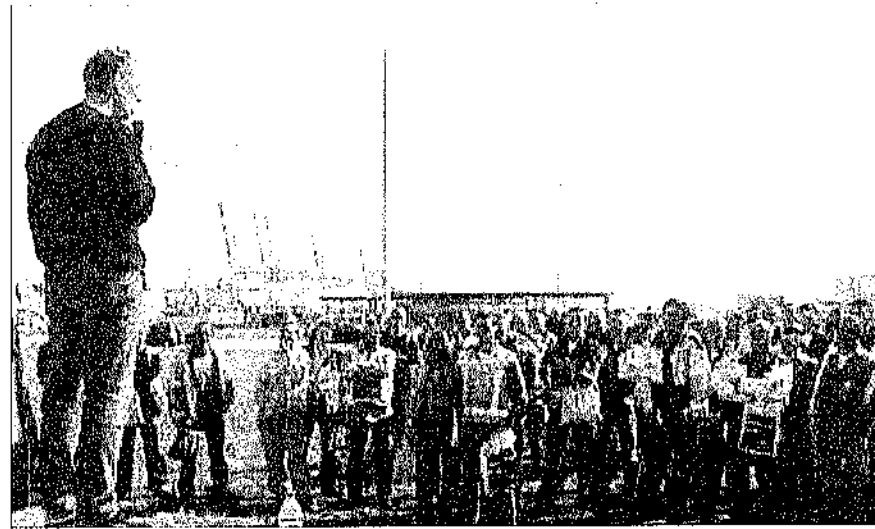
Uluslararası Bir Grev

İkinci Kez

Başarıyla Sonuçlandı

Avrupa Birliği Liman Hizmeti Yönetmeliği'ni tekrar gündeme aldıktan ve Avrupa Parlamentosu'nun Yönetmeliği onaylama tarihi belli olur olmaz liman işçileri de harekete geçti.

Avrupa çapında liman işçilerinin örgütlü olduğu iki federasyonu var. Biri Avrupa Ulaştırma İşçileri Federasyonu (ETF), diğeri ise International Dockworker Council-Uluslararası Liman İşçileri Komitesi (IDC). ETF kendisini "özgür sendika" olarak tanımlarken (Alman Ver.di sendikası da bu federasyonun üyesi) IDC kendisini komünist ve sol sosyalist olarak tanımlıyor. Her iki federasyon son ana kadar ayrı ayrı eylem planları hazırlamış ve federasyon bazında bir araya gelmemişti. ETF 11

Ocak'ta gerçekleşen grevleri organize ederken, IDC öncesinden yapılan uyarı grevlerinin yanında 16 Ocak'ta Strasbourg eylemi ve bu sırada birçok limanda 24 saatlik grev programını önüne koymuştu.

Son anda ise federasyona bağlı liman işçi sendikalarından Alman Ver.di (ETF) ve İspanyol liman işçileri sendikası (IDC) temsilciler Fransa'nın Le Havre şehrinde bir araya geldi ve federasyonların eylem programlarının ortaklaşmasını sağladılar. Bu programa göre IDC'ye bağlı sendikalar 11 Ocak eylemine destek verecek, ETF'ye bağlı sendikalar da 16 Ocak Strasbourg eylemine.

Her iki federasyonun tüm ayrılıklarına rağmen eyleme ortak imza atmaları önemliydi. Aynı 2003'te olduğu gibi grev uluslararası örgütlenmeseydi kazanma şansı olmayacaktı. Birincisi, AB, Liman Hizmeti Yönetmeliği'nin aslında bir parçası olmasına rağmen Liman Hizmet Yönetmeliği'ni öne almıştı. Bunun anlamı hizmet sektöründe en dirençli kesimi önce dize getirmektir. AB, 2003'te liman işçilerinin militan eylemleri sonucu (Rotterdam'da daha fazla katılımı aynı Strasbourg'da yaşanan manzaralar yaşanmıştı) Yönetmeliği geri çıkmış ama ondan vazgeçmemişti. İki yıl boyunca tek tek Avrupa limanlarında bu yönetmeliği fiilen uygulamaya sokmaya çalıştı, işçilerin uluslararası dayanışması sonucu bunu da istediği gibi başaramamıştı. AB bu sefer kazansaydı Şubat ayı Avrupa Parlamentosu'na gelen Hizmet Sektörü Yönetmeliği sorunsuz geçirmeyi umuyordu. Liman işçilerinin zaferinden sonra hizmet sektöründe çalışan emekçiler liman işçilerinin yarattığı umutla 14 Şubat'ta herkesi Strasbourg'a eyleme çağırıyordu. İkincisi, Liman işçilerinin federasyonlarının 2003'te ortak hareket etmesi, işçilerin tek vücut olması, onyıllardır kazanımla sonuçlanan ilk uluslararası grev olması büyük bir umut kayna-

ğıydı. 2006'da liman işçileri aynı birlekle hareket ettiler ve kazandılar. Eylemlerin militanlığı ve kararlılığı, Avrupa'nın dört bir yanındaki liman işçilerinin, sınıf kardeşlerine güvenerek yola çıkmaları emperyalizmin limanlar arasında körtüklemeye çalıştığı rekabeti tuzla buz etti. Bunu en güzel Hamburg liman işçileri ifade ediyor. Hamburg'da armatörler işçileri eğer greve giderlerse gemilerini başka bir limana çekmekle tehdit ettiler (ki liman işçilerinin en büyük korkusu bu, çünkü bu durumda tüm eylemleri etkisi yitiriyor) ancak liman işçileri hep bir ağızdan "aktarma yapacak liman işçisi bulursanız götürün başka bir limana" dediler.

Liman işçilerinin eylemi ile çıkan tüm haberlerde bundan dolayı sürekli aynı vurgu var liman işçilerinin, uluslararası dayanışma, ortak eylemlere ihtiyacımız var, bu bir zorunluluk, başka türlü kazanma şansımız yok!

Liverpool işçilerinin kaderi liman işçilerinin bilincinde çok canlı. 1995 başlayan, iki yıl süren ve Kuzey Amerika liman işçileri dışında ETF onları sattığı için diğer Avrupa liman sendikalarından destek alamayan Liverpool işçileri iki yıl boyunca yığılma direnmiş ancak kaybetmişlerdi. Liverpool direnişinin kaybedilmesinin sonuçları hala yaşanıyor. Örneğin Liman Hizmeti Yönetmeliği'ne karşı grevin yapılamadığı az yerlerden biri İngiltere. Diğer teerübe ise 1996'da Hamburg liman işçilerinin yaşadığı acı deneyimdi. Büyük bir armatör Hamburg limanında römorkör işlerini almaya soyunduğunda liman işçileri direnişe geçti. Ancak bu dev nakliyat gemisinin gemilerini başka bir limana çekeceği tehdidi karşısında direniş kırıldı. Yani liman işçilerinin durumu aynı fabrikasını Çin'e taşıyan Siemens işçilerinininki gibi. Aradaki fark liman işçileri Avrupa çapında örgütlenip burjuvazinin saldırısına geçit veremeyerek koydular ve tüm işçilere bunun olabileceğini gösterdiler.

Ancak liman işçilerinin eylemini burjuvazi ya çok az vermeye çalıştı ya da bunlar her tarafı yakıp yıkıyor diye saldırıya çalıştı. Yani işçi sınıfının içinde bir avuç bile olmayan liman işçileri büyük bir umut kaynağı oldu.

Burjuvazi Saldırı Paketini Şimdilik Sadece Rafa Kaldırdığını Açıkladı

Liman İşçileri

"2003'ü Kazandık, 2006'yı

Kazandık Yine Kazanacağız"

Dediler

18 Ocak'ta Avrupa Parlamentosu büyük bir çoğunlukla yönetmeliği reddetti. Ancak aynı gün AB Ulaştırma Bakanı, yönetmelikten vazgeçemediklerini sadece rafa kaldırdıklarını söyledi. Liman işçileri ise bunun zaten bilincinde. 2003'teki kazanımdan başları dönmeyen ve rehavete kapılmayan liman işçileri en büyük başarılarını uluslararası alanda sınıf kardeşleri ile daha yakın bir ilişki kurmalarına, birbirlerini anlamalarına ve her birinin kaderinin nasıl Avrupa'nın diğer ucunda yaşayana bağlı olduğunu söylüyorlar.

Ancak liman işçilerinin kazanımlarını koruyabilmek için bunun da ilerisine gitmek gerekiyor ve zorluklar da tam burada yatıyor. 2003'te liman işçilerinin önünde duran önemli bir görev; denizciler ve kendileri arasındaki ücret açığını ve örgütlülüğü kapatmaktır. Ancak sendikalar bu konuda hiçbir adım atmış değiller. Hatta Alman Ver.di (Almanya'daki iki büyük işçi federasyonundan birisi) yönetmelikten örneğin "liman işçileri yüklemeye boşaltma işlerini yapmaya devam edecek" cümlesi karşılığında yönetmeliği kabul etmeye hazırıldılar. Yine Strasbourg'daki eylemde Ver.di'nin satılmış temsilcisi sokakta işçiler tartışırken içeride Avrupa milletvekillerinden özür diliyordu. Yine sendikalar arasında devletle bağı çok yakın ve "Alman" çıkarlarını savunma, yani Alman limanlarını tüm uluslararası dayanışmanın önüne koyabilecek durumda. Ancak tabanda iyi ve ancak uluslararası bir birlik ile kazanabileceğini gören liman işçilerinin gücü önünde duran bu önemli görevi ilk iş olarak önüne koymalı. Çünkü denizcilerin sendikalarda örgütlenmesi, sosyal haklarının ve iş koşullarının düzelmesi kendi konumunu daha da sağlamlaştıracaktır.

Aydınlara yaklaşım üzerine

Son yıllarda, devrimci hareketler içinde aydınlara yönelim daha da arttı. Bu, kendi aydını-nı yaratma ya da aydınları kendi yörüngesine, ideolojik-siyasal çizgisine çekme şeklinde olsaydı, taktir edilmesi gereken ve gerçekten devrime hizmet edecek bir davranış olurdu. Fakat bunun tam tersi olduğunu biliyoruz.

Ülkemizde 'aydın' ve 'aydın kavramı' üzerine farklı görüşler ve tartışmalar hep olagelmıştır. Geçtiğimiz aylarda hükümete ve PKK'ye çağrı yapan 'aydınlar bildirgesi' ile bir kez daha 'aydın' kavramı tartışmaya açılmış, 'aydın kime denir', 'aydın olmanın kriterleri nelerdir' vb. sorular gündeme taşınmıştır.

Benzer bir kargaşa, devrimci kesimler arasında da sürmektedir. Bir çok siyasal akım, dergi sayfalarını, bizzat kendilerinin organize ettiği seminer, kurultay, panel vb. kürsüleri, 'devrimci', 'demokrat' gördükleri 'aydın'lara sunmakta, bu konuda ısrarlı davranmaktadır. Buna son olarak "Irak'ta işgale Hayır Koordinasyonu"nun düzenlediği sempozyum eklenmiştir.

Öyle ki, hayatında belki de tek bir işçinin evine gitmemiş, onlarla yüz yüze konuşmamış kimi aydınlar, devrimcilere, işçileri nasıl örgütleyeceklerini anlatabilmektedir. Troçkist-revizyonist kırması görüşlerini empoze etmeye çalışmakta, tüm bilgiçlikleriyle akıl vermeye kalkışmaktadırlar. Elbette asıl sorun, onlara bu payenin ve ortamın verilmiş olmasıdır. İşler tersine dönmüştür. Devrimci örgütler, aydınları yönlendireceği, önderlik edeceği yerde, aydınlar devrimci örgütleri yönlendirmeye başlamıştır. Çalışma alanlarından toplanıp getirilen işçi, emekçi ve gençler, saatlerce onların görüşlerini dinlemek için bir araya getirilmekte, tüm olanaklar önlerine serilmektedir. Böyle bir ortamı bulan aydın, elbette bunu kendi popülitesini için kullanacak, ütöpik, liberal-burjuva görüşlerini uzun uzun anlatacaktır.

Bu, en açık haliyle devrimcilerin kendilerine güvensizliğidir. İdeolojik-siyasal zayıflık, iddiasızlık, eziklik, kendi gücüne ve potansiyellerine inançsızlıktır. Elbette bunun yenilgi dönemiyle, tasfiyecilikle ve tabii ki aydınlara bakışla doğrudan bağı bulunmaktadır.

Bütün bunların üzerinden önce kavram olarak 'aydın' üzerinde durmak, sonra aydınlara yaklaşımı, bunun altında yatan nedenleri irdelemek şart olmuştur. Bu, sadece bir kavram kargaşasına açıklık getirmek ve yanlış yaklaşımları sergilemek açısından değil, aydınlara doğru bakışı, 'proleter aydın' tipini ve onun oluşum sürecini anlamak açısından da gereklidir.

Aydın kime denir?

Aydınlar, işbölümünün ortaya çıkışı ile birlikte kafa ile kol emeğinin ayrıl-

masıyla belirginlik kazanmaya başlayan tarihsel ve toplumsal bir oluşumdur. "Bağımsız bir ekonomik sınıf" olmadıkları gibi, "bağımsız bir siyasi gücü" de temsil etmezler. Farklı sınıflardan gelen, bağılı bulundukları sınıfın kafa emeğini temsil eden kesimlerdir.

Bu kesime neden 'aydın' denildiği de buradan anlaşılır. Aydınlar, sadece bulundukları sınıfın 'kafa emeğini' basitçe temsil etmezler. Aynı zamanda "bir bütün olarak toplumdaki sınıf çıkarlarını ve siyasal gruplanmaların gelişmesini en bilinçli, en kararlı ve en isabetli bir biçimde" yansıtır ve dile getirirler. (Lenin, Aydın Kesimi Üzerine abç)

Kapitalist toplumda ise bu özelliklerini korurken daha özel bir durumla karşı karşıya kalırlar. Lenin, kapitalizmde aydınların durumunu şöyle tanımlamaktadır: "Bağılantıları, ufukları vb. ile kısmen burjuvaziye, kısmen de kapitalizmin aydını bağımsız konumundan gitgide daha çok yoksun bırakması, kiralanan bir işçiye dönüştürmesi ve yaşam standartlarını düşürme tehdidi taşıması bakımından ücretli çalışanlara bağlanarak, diğer sınıflar arasında özel bir konumda yer alan" bir kesim haline gelir. (age) Bununla birlikte mensupları, hem sömüren, hem sömürülen sınıflardan olabilmektedir. Fakat gerek sınıfsal bağları, gerekse siyasal görüşleri bakımından ayrışık bir kitledir.

Aydınların bağımsız bir sınıf özelliği göstermemesi, 'özel bir konumda' bulunmaları, onların savunduklarının sınıfsal kökenini ortadan kaldırmaz. Esasında sınıflı toplumlarda, özel olarak da kapitalizmde hiçbir kesim, kişi ve kurum yoktur ki, 'bağımsız', 'sınıflar üstü' olsun. Bu, 'kafa emeğini' temsil eden aydınlar açısından çok daha geçerlidir. Aydın da şu ya da bu sınıfa mensuptur. Ama onu karakterize eden, geldiği sınıfsal kökenden ziyade, savundukları görüşlerin sınıfsal kökenidir.

Köken itibarıyla geldiği sınıfın sözcülüğünü yapanlar olduğu gibi, geldiği sınıfa ihanet edip yeni doğan sınıfa hizmet eden aydınlar da vardır. Bugüne dek devrimci sınıflar, aydınlara sahip olmak ve onları saflarına kazanmak için büyük uğraşlar vermiştir. Ve bu aydınların varlığı, o devrimlerin gelişip yayılmasında önemli bir rol oynamıştır. Fransız Devrimi, Ekim Devrimi, bunların en bilinen örneğidir.

Dolayısıyla aydınları, tek bir potaya

koyup değerlendirmek, sınıflar ve siyasal setler üstü bir paye biçmek, tarihsel gerçeklere de aykırı, yanlış ve tehlikeli bir yaklaşımdır.

Aydın idealizmi ve versiyonları

Bununla birlikte, ülkemizde yaygın olan görüş, aydınların otomatikman 'ilerici', hatta 'demokrat', 'devrimci' olduğu biçimindedir. Bu yaklaşım, daha çok da devrimci saflarda yer alan kesimlerde görülmektedir. 'Aydın idealizmi' olarak adlandıracağımız bu yaklaşım, 'aydın' olmakla 'ilerici' olmayı özdeşleştirir. Bunun doğal sonucu 'burjuva', 'gerici' aydınların olmayacağıdır ki, bu, gerçekleri ters-yüz etmektir.

Esasında 'aydın idealizmi' küçük mülkiyetçi sınıfın ideolojisidir. Kendi sınıfsal yapısına uygun bir siyasal değerlendirilme tarzıdır bu. Ülkemizde geçmişten bu yana küçük-burjuva akımların etkinliği düşünülürse, aydın idealizminin yaygınlık kazanmış olması da anlaşılır. Fakat 12 Eylül, diğer bir çok konuda olduğu gibi aydınlar için de önemli bir ayrıktır. Aydınların bir bütün olarak 12 Eylül cuntası karşısında sinmişliği, (cuntaya yalakalık yapan, onu açıkça savunan gerici-faşist aydınları dışında tutuyoruz) yıllar sonra kaleme aldıkları suya-sabuna dokunmayan 'aydınlar dilekçesi'nin bile arkasında duramamaları, o güne dek 'devrimci', 'demokrat' bilinen aydınların gerçek durumunu ortaya sermiştir. Elbette bu genel tablonun dışına çıkan, her koşul altında düşüncelerini savunan devrimin sanatçı ve aydınları da çıkmıştır, kendi içinde belli bir tutarlılık gösterenler de. Fakat bunlar, bir elin parmaklarını geçmez.

12 Eylül, aydınlara bakışta egemen olan 'aydın idealizmine' önemli bir darbe vurur. Fakat mücadelenin yeniden yükseldiği '90'lı yılların başında, aynı hastalığın çeşitli versiyonları ortaya çıkmakta gecikmez. Bu kez 'gençlik' (gençlikten de öğrenci gençlik anlaşılmaktadır) 'aydın' olarak tanımlanmakta ve aydınlara vehmedilen 'ilericilik' misyonu, otomatikman öğrenci gençliği de kapsamaktadır. Yani öğrenci gençliği 'ilerici' olarak tanımlamak için, onların aydın, aydınların da ilerici olduğu savı, bir kez daha ısıtılıp ortaya sürülür. Aydınların 'tarihsel misyonları gereği, yeniye, ileriye temsil ettikleri' ve daima "yükselen sınıfın sözcülüğünü üstlendikleri" söylenir, "burjuvazinin ilericiliğini yitirdiği bir çağda, aydınların burjuva, gerici olabileceğine inanmak saç-

ma olur" diyecek kadar ileri giderler.

Halbuki tarihte bilinen bir çok örnek, bu savları çürütmektedir. Örneğin H. Balzac, L.Tolstoy gibi ünlü iki isim, yaşadıkları dönemin devrimci sınıflarının saflarında yer almamışlardır. Balzac, devrimci burjuvaziye karşı aristokrasinin, Tolstoy ise yükselen proleter devrimi kavramayarak köylülüğün temsilciliğini yapmıştır. Engels ve Lenin, her ikisinin de yeni sınıfı ve ileriye değil, eski sınıfı ve geriyi temsil ettiklerini söyler. Fakat bu, onların 'aydın' oldukları gerçeğini yadsımaz.

Bugün de aydınlara dönük benzer yaklaşımlar devam etmektedir. Bir yandan yaşamın gözümüzün içine soktuğu burjuva, gerici aydın gerçeği karşısında, ülkemizde "gerçek aydın olmadığı", hiç birinin "aydın sorumluluğuyla" hareket etmediği söylenir. -Böylece teorinin gerçeği açıklamaya yetmediği yerde ahlaki gerekçelere sarılır- Bir yandan da aydınlara çok kolaylıkla 'ilerici', 'demokrat', hatta 'devrimci' payesi verilir. Birbirine zıtmış gibi görünen bu iki yaklaşım, esasında 'aydın' deyince mutlaka 'ilerici', 'devrimci' olması gerektiği, böyle olmayanlara 'aydın' demeyeceği bakışının doğal sonuçlarıdır. Zaten "bu ülkede aydın yok" diyen de, aydınlara kolaylıkla 'demokrat' payesi verip seminerlerinde, panellerinde konuşturan da, aynı hareketlerdir.

Komünistlerin aydın ve sanatçılara yaklaşımı

Bugüne dek tüm ilerici ya da gerici tüm sınıflar, aydınları kendi yanlarına çekmek ve kendi çıkarları doğrultusunda değerlendirmek istemişlerdir. Bunda yadırganacak bir şey yoktur. Aksine bu bir gerekliliktir. Komünistler de aydınları kazanmak, onları devrim ve sosyalizm mücadelesinin bir parçası haline getirmek isterler, bu doğrultuda çaba sarf ederler. Fakat 'proleter devrimci aydın' yaratmak, çok da kolay değildir.

Kapitalizm, proletaryayı üretimin mekanik koşulları içinde hapsederek kol emeğiyle sınırlamıştır. Bu koşullar, kendi aydınını yaratma olanağını da tırpanlar. O yüzden proletaryanın kendisi ile bilinci ayrı yerlerde oluşmuştur. Dışarıda oluşan komünist bilincin proletarya ile birleşmesiyle birlikte, proletarya aydınları da oluşmaya başlar. Diğer yandan sınıf kökeni olarak burjuva, küçük-burjuva kesimlerden gelen aydınlardan da ML teorii benimsenip bu-

nu proleter yaşam biçimiyle birleştiren 'proleter aydın'lar çıkmıştır. Elbette bunların yaygınlık kazanması, genel olarak sınıf mücadelesinin yükselmesi, bir çok yerde devrimlerin patlak vermesiyle olanaklı olmuştur.

Bizzat proletaryanın içinden kendi aydınlarının çıkması veya farklı sınıflardan gelen aydınların böyle bir nitelik kazanması için, nesnel zeminin olgunlaşmasının yanı sıra, öznel faktörün de belirleyici bir rolü vardır. Burada devreye proletaryanın partisi girer. İdeolojik-siyasal üstünlüğünü örgütsel yaygınlık ile de birleştiren parti, bir yandan kendi sanatçı ve aydınlarını yaratır, bir yandan da burjuva aydınlar üzerinde bir çekim gücü oluşturur. Sosyalist aydın ve sanatçı yaratmak için özel olarak uğraşır. Ona uygun kurum ve mekanizmalar yaratır. Proletaryanın partisi, doğal olarak sanatı da proletaryanın çıkarları doğrultusunda değerlendirecektir. O yüzden 'partili sanat'tan yanadır. Bunu açıkça ilan eder. Kimi küçük-burjuva aydın ve sanatçılar, disipline gelmeyen bireyci yapılarıyla bu durumu özgürlüklerin ve özgünlüğün kısıtlanması olarak görür ve yayarlar. Esasından bir sanatçı açısından yaratıcılığını geliştirecek en güçlü fikirler ve en özgür ortamlar, kolektivizmin coşkun canlılığı içinde sağlanacaktır. Nitekim, son derece parlak ve kalıcı bir çok sanat ürünü, devrimci sanatçılar tarafından yaratılmıştır. Keza Sovyetler Birliği başta olmak üzere sosyalist ülkelerde, gerek çeşitlilik gerekse düzey açısından sanatın her dalında en iyi ürünler ortaya çıkmıştır.

Bizim de tüm küçük-burjuva hezeyanlara karşı, üzerinde ısrarla duracağımız şey, "partili sanat", "partili aydın ve sanatçı"dır. Bu, en başta aydının partiye ideolojik-siyasal bağlılığını gerektirir. Faaliyetlerine ve eserlerine ML bakış açısının yön vermesini, devrim ve sosyalizme hizmet etmesini şart koşar. Komünistler, organik olarak kendine bağlı kurumların dışında çeşitli aydın, sanatçı örgütleri içinde de bu bakış açısıyla çalışır. Elbette bu, onların mesleki, sendikal sorunlarına duyarız kalmaları anlamına gelmez. Aksine bu sorunları devrim perspektifine bağlı kılarak daha aktif yürütmelerini sağlar. Böylece genel olarak aydın ve sanatçılar içinde proleter ideolojinin ve onun öncüsünün etkinliğini artırır, onları kendi manyetik alanında tutar.

Aydınların temel özelliklerinden birisi de, konuştukları gibi davranmamaları, düşündükleri gibi yaşamamalarıdır. Komünist veya devrimci bir aydında bu kabul edilemez. Sadece düşünceleriyle değil, yaşam biçimleriyle de proleter olmalı, alçakgönüllü ve disiplinli bir yaşam sürmelidir. Sovyet şairi Mayakovski'nin 'Gosplan' adı verilen, parti ve hükümetin direktifleri doğrultusunda ulusal ekonominin planını hazırlayıp denetleyen komiteye götürdüğü talep, bu açıdan çarpıcıdır: "Gosplan'ın kan ter içinde geçen tartışmalarından sonra, benim bir yıllık görevlerimi de belirlemesini istiyorum!"

Aydınlara ilginin altında yatan nedenler

Son yıllarda, devrimci hareketler içinde aydınlara yönelim daha da arttı. Bu, kendi aydınını yaratma ya da aydınları kendi yörüngesine, ideolojik-siyasal çizgisine çekme şeklinde olsaydı, taktir edilmesi gereken ve gerçekten devrime hizmet edecek bir davranış olurdu. Fakat bunun tam tersi olduğunu biliyoruz.

Örneğin 12 Eylül sonrası devrimin yeniden yükselişe geçtiği dönemde, bir çok devrimci müzik grubunun ortaya çıkması, arkasından sanat merkezlerinin açılması, buralarda tiyatro, resim, edebiyat vb. çeşitli sanatsal etkinliklerin artması, devrimci sanat ve devrimci aydınların yaratılması açısından ileriye doğru atılmış adımlardır. Nitekim o dönem, burjuva-reformist aydınlara itibar edilmiyor, her hareket kendi içinden çıkıyor, ya da kendine yakın duran aydınları öne çıkarıyordu. Mücadelenin yüksek olması, daha önceki yıllarda geride duran aydınları da ileri fırlatıyor, devrimci görüşlere yakınlaştırıyordu. Özellikle Kürt ulusal hareketinin yükselişe geçtiği yıllarda, Kemalizmden etkilenen bir çok aydın bile Kürt hareketine yaklaştı, onlarla birlikte hareket etmeye, yayın organlarında yazmaya başladılar. Daha çok orta ve küçük-burjuva sınıfsal temelden gelen ve siyasal olarak da bu düşünceye sahip aydınların, yükselen güce göre yön değiştirmeleri, eşyanın doğasına da uygundu.

Devrimin yeniden yükselişe geçtiği bu dönemde görüldü ki, aydınlar, hareketin ilk başlatıcısı olma 'ayrıcalıklı' konumunu kaybetmişlerdi. Proletarya ve diğer emekçi sınıfların eylemlerinin çok gerisine düşmüş, o kolayca kazandıkları 'demokrat' payelerini yitirmişlerdi. Ve demokratlığın, bedeli de onuru da ağırlaşmış, gerçek değerini kazanmıştı. O bedeli ödeyen gerçekten demokrat, devrimci aydınlar, sahtelerinden sıyrılarak sıvırdılar.

90'ların ikinci yarısından itibaren ise, başta Kürt ulusal hareketi olmak üzere işçi-emekçi hareketinde gerileyiş ve devrimci harekette görülen kan kaybı, aydınların durumunu da, devrimci hareketlerin aydınlara yaklaşımını da farklılaştırdı. Aydınların büyük çoğunluğu aslına rücu etti. Dünya çapında sosyalizmin prestijinin sarsılması ve emperyalizmin ideolojik bombardımanı, ülkemiz özgölünde devrimin gerilemesi, yaşanan tasfiyecilik ve karşı-devrimin artan saldırganlığı, aydınları büyük oranda etkiledi. Bir çoğu yeniden şovenizmin etkisi altına girdi ve onun sözcülüğünü üstlendi. Söзде ilerici görünenler ise, revizyonist-troçkist görüşleri, yeni bir

şey keşfetmiş gibi yeniden pazarlamaya giriştiler.

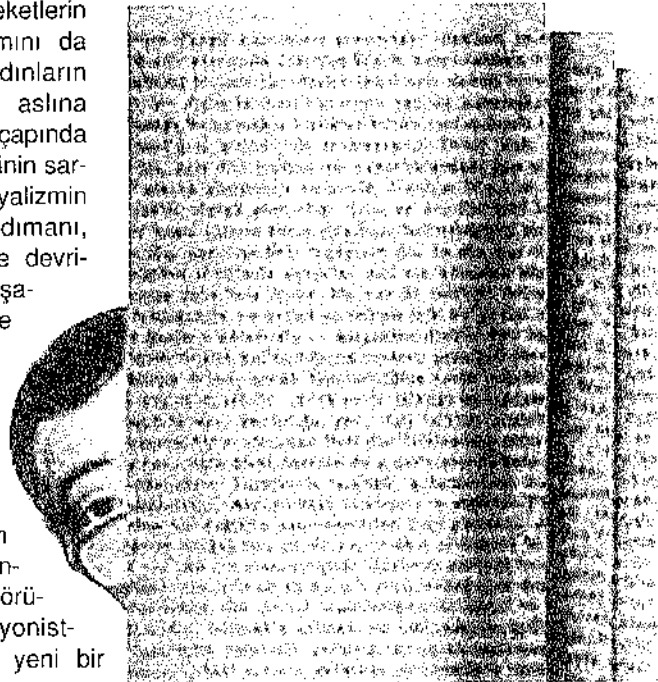
Esasında devrimci harekette de aydınlara bakışta özsel bir değişim yaşanmamıştı. Sadece mücadelenin yükselmesinin getirdiği konjonktürel bir değişimden söz edilebilirdi. Çünkü o yıllarda da 'aydın idealizmi' korunmuş, gençliğe bakışta temel oluşturmuştu. Bakış açısında özsel bir değişim olmayınca, koşullara göre gizli ya da açık bir şekilde ortaya çıkması doğaldı. Öte yandan devrimin gerilemesi ve tasfiyecilik olgusuyla birlikte karşı-devrimin ideolojik bombardımanı, devrimci saflarda da etkisini gösteriyor, revizyonist-troçkist görüşlere rağbet artıyordu. Buna bir de devrimci hareketin ideolojik-siyasal zayıflığı ve kendine güvensizliği eklenince, gözlerde aydınların büyü-tülmesi ve onlara kendi olanaklarının sunulması, bir temele oturdu ve anlaşılır kıldı.

Elbette nedenlerini anlamak başka bir şeydir, ona hak vermek ve benzer şekilde o rüzgara kapılıp gitmek başka. Kimi devrimci hareketlerin, aydınlara bakışta eleştirdiğimiz noktaların bir çoğuna katıldıklarını söylemekle birlikte, bu gidişe kapılmalara, en azından karşı duramamaları, bunu gösterir. Ve esasında yukarıda sözünü ettiğimiz nesnel olgulardan şu ya da bu oranda etkilenmiş olduklarını kanıtlar.

Somut durum üzerine

'Aydın idealizmi' olarak tanımladığımız, aydınları sınıfsal, siyasal bağlantılarından kopararak otomatikman ilerici

Bizim de tüm küçük-burjuva hezeyanlara karşı, üzerinde ısrarla duracağımız şey, "partili sanat", "partili aydın ve sanatçı"dır. Bu, en başta aydının partiye ideolojik-siyasal bağlılığını gerektirir.

görme, kolay biçimde 'demokrat', 'devrimci' payesi yapıdırma alışkanlığı, devrimimizin gerileme dönemine girdiği son on yıllık sürede yeniden nüksemiş durumdadır. Açıkça troçkist-revizyonist görüşleri savunan, 'reel sosyalizm' diye adlandırdıkları geçmiş sosyalist ülkelere ve deneyimlere saldıran, parti ve Stalin düşmanlığı yapan esasında ML'ye karşı olan, fakat yakalarına 'sosyalist', 'marksist' rozeti takmaktan da geri durmayan günümüz aydınları, bugün yeniden başta edilmekte-dir.

Sürekli bireyin özgürlüğünden dem vurarak örgüt disiplinine saldıran, komünist ve devrimci örgütleri küçümseyen aydınların, bırakalım 'marksist', 'sosyalist' olmayı, demokrat bile olamayacakları açık değil midir? Kitlelerin tepkisizliğinden, örgütsüzlüğünden yakındıkları halde, en sıradan demokratik gösterilere bile katılmadıkları, kendi mesleki örgütlerinde bile biraraya gelmedikleri bilinmiyor mu? Yoksa bütün bu özellikler, 'aydın' olmanın gereği sayılıyor ve anlayışla mı karşılanıyor?

Komünistlerin böyle bir durumu onaylaması, hele ki buna ayak uydurup ortak olması düşünülemez.

"Son yıllarda revaçta olan sempozyum, panel gibi biçimler ve bunların aydınlar tarafından verilmesi, başından beri karşı çıktığımız bir anlayış olmuştur. Devrimcilerin kendi olanaklarıyla kotardığı bu tür toplantılarda, konuşmacıların burjuva-liberal aydınlardan olması kabul edilemez. Devrimciler, bu kesimlere kürsü olmamalıdır. Onların bilgi kaynakları ve birikimleri ne kadar fazla olursa olsun, bakış açısı olarak burjuva ideolojisinden beslendikleri, dolayısıyla gelişmeleri o bakış açısıyla yorumlayıp sunacakları ortadadır, bugüne dek öyle de olmuştur. Amaç; medyada daha fazla duyulmak veya daha fazla kitleyi çekmekse, bu da sağlanabilmiş değildir. Gelen kitle, yine bizim kitemizdir. Medyada yer alması da, yine bizim gücümüze bağlı olacaktır. Kaldı ki, mücadele biçimleri belirlenirken, medya faktörünün böyle-sine önemli, belirleyici bir unsurmuş gibi öne çıkması da başlı başına bir sakatlıktır. Doğru olan, kitlelerin tepkisini en isabetli, en iyi biçimde açığa vuracak yöntem ve araçları bulmaktır. Mili-tan ve kitlesele eylemler, medya gücünü bizzat kendisi oluşturmaktadır zaten. Bunun için özel uğraşlara girmek, dahası tavizler vermek gereksiz ve yanlışır. (TKB(B) 4. Konferans Belgeleri)

Tasfiyecilik yıllarının sonuçlarından biri olan bu durumun, sınıf mücadelesindeki yükselişe birlikte değişeceği, yaşamın gerekli ayrışmayı yapacağı aşıkardır. Fakat sorunu kendiliğindenliğe bırakmadan devrimci bir bilinç ve irade ile ele almak ve bu yönde yol gösterici olmak da biz komünistlerin görevi ve sorumluluğudur. Bu görev ve sorumlulukla hareket ediyoruz, edeceğiz. ■

☆ 04 Şubat 1945 Yalta Konferansı yapıldı

2. Emperyalist Paylaşım Savaşı sırasında Alman Faşizmini tüm dünyaya yaymaya çalışan Nazilerin artık yenilgileri yaşamaya başladığı bir dönemde Sovyetler Birliği, Amerika ve İngiltere Hükümetleri Kırım Yarımadasında toplanarak Hitlerin kesin yenilgiye uğratılması ve Alman Genel Kurmayının tümüyle ortadan kaldırılmasını karara bağladı.

☆ 10 Şubat 1837 Puşkin öldü.

Yalın sağlam dili ve konu zenginliğiyle modern Rus Şiirinin büyük kurucusu Aleksandr Puşkin 1897'de 38 yaşında öldü.

☆ 10 Şubat 1898 Brecht doğdu.

Marksist Alman epik tiyatro sanatçısı Brecht, 20. Yüzyıl tiyatrosunda başlı başına bir ekoldü.

☆ 13 Şubat 1925 Şeyh Said Ayaklanması

Ayaklanmanın hazırlıkları 20'li yılların başında başlamıştı. 1923 yılında kürt grupları Kürdistan İstiklal Komitesi'ni (AZADİ) kurdular. Şeyh Said Ayaklanması Şeyh Said'in 14 Nisan 1925'te yakalanmasıyla sona erdi. Kürdistan'da önüne çıkan her şeyi yakıp talan eden Türk Ordusu binlerce Kürt'ü öldürdü.

☆ 16 Şubat 1969 Kanlı Pazar

ABD 6. filosunun İstanbul'a gelişini protesto eden devrimci ve yurtsever güçlere dinci gericiiler saldırdı. Polisin de aktif desteğini alan saldırı sırasında Ali Turgut Aytaç ve Duran Erdoğan, bıçak ve şişerle katledildiler. "Kanlı Pazar" katliamı, bugün kimilerince abartılı bir anti-emperyalist nitelik atfedilen dinci gericiliğin, sadece emperyalizm karşıtlığının güvenilmezliğini değil onların saldırgan gerici karakterini de çarpıcı bir biçimde sergileyen bir eylem olarak siyasi tarihimizde yer alır.

☆ 22 Şubat 1840 August Bebel Doğdu

Bebel, Alman Sosyal Demokrat Partisi (SPD)'nin kurucularından ve 40 yıl boyunca en etkili önderlerinden biriydi. Engels, onu "Alman dahi doğrusu Avrupa işçi sınıfının eşsiz bir timsali" olarak tanımlamıştır.

☆ 24 Şubat 1848 Komünist Manifesto Yayınlandı

Marx ve Engels tarafından kaleme alınan Komünist Manifesto, işçi sınıfının siyasal mücadelesinin nedenlerinin ve hedeflerinin ilk kez bilimsel bir tarzda ortaya konduğu bir siyasal metindir. Sosyalizm tarihinin en önemli metinlerinden biri olan Komünist Manifesto, aynı zamanda proletaryanın siyasal partisinin ilk devrimci programı olma özelliği taşır. 150 yıldan fazla bir zaman önce "Bütün Ülkelerin İşçileri, Birleşiniz" diye seslenen Komünist Manifesto'nun bu çağrısı bugün de güncelliğini ve tarihsel gerçekliğini koruyor.

☆ 2000.... Ölüm Orucu şebitleri

Orhan Uğur 27 Şubat 2003 (DHKP/C)

13 Şubat 1967

DİSK kuruldu

1960'lı yıllarda, Türkiye'de kapitalizm hızlı bir gelişme gösterdi. Bu hızlı gelişme, kısa sürede bir çok fabrika yapılmasını ve kırdan yoğun bir işçi çekilmesini getirdi. Fabrika bölgelerinin etrafı kısa sürede gece kondu mahalleleriyle kuşatıldı. Bu mahallelerdeki kötü yaşam koşulları ve yoğun sömürü işçiler içinde büyük bir öfke birikimine neden oldu. Kavel Dirinişi gibi, direnişlere fabrikaların çevrelerindeki gecekondu da katılıyor, militan direnişler yaşıyordu.

Özellikle 1969'lı yılların ikinci yarısından sonra, sınıf hareketinde bir yaygınlaşma ve militanlaşma süreci başladı. Yasadışı grevler ve yürüyüşler, çatışmalı direnişler artık sınıf hareketinde olağanlaşın bir tarza dönüşüyordu. Artık bu süreç, Türk-İş'in o ihanetçi çizgisini zorluyordu. Tabanın basıncıyla birçok sendika şube yönetimi ve hatta bazı sendikaların genel merkez yönetimleri muhalefet yapmaya başlıyordu.

Yaşanan bir çok örnekte Türk-İş'in ihanetçi yüzü sırtıyordu. Mannesman Fabrikası'ndaki grevin ertelenmesinde ve Petrol Boru Hattı gre-

vindeki uşak tavrında, İstanbul Bozkurt Mensucat grevinin yasadışı ilan edilmesinde, Mersin Ataş Rafinerisi grevinde yaptığı "mutlak hüsrana uğrayacaklar" açıklamasında, Zonguldak-Kozlu madenci direnişinde devlet güçlerinin iki madenciyi katletmesi karşısında yaptığı "madenlerde komünist tahrik vardı" demecinde ve her kritik anda işçi sınıfına sırtını dönen tavrı işçiler tarafından görülme-ye başlandı.

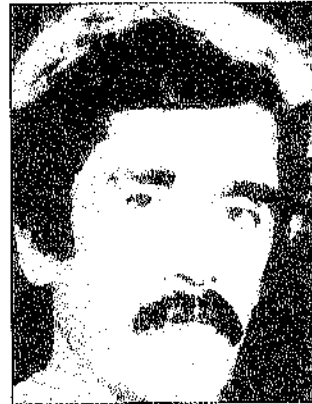
Türk-İş'in bu işbirlikçi çizgisi karşısında, sınıfın içindeki öncü ve demokrat işçilerde "sınıf sendikacılığı" özlemi büyümeye başladı ve bu yönde arayışlar yoğunlaştı. Türk-İş'e rağmen bir çok grev ve direniş örgütlenmeye başladı. Türk-İş bu gidişi durdurmak için idari önlemlere başvurmaya başladı. Disiplin cezaları ve ihraç yöntemlerini kullanmaya başladı.

1960'lı yılların ikinci yarısından sonra, Türk-İş artık sadece yasadışı grev ve direnişleri engellemekle yetinmedi, yasal grevlerin de önünü kesme ve baltalama girişimleri başlattı. Paşabahçe Şişe Cam grevi, bir dönüm noktası oldu. Grev devam ederken, Türk-İş burada örgütlü olan Kristal-İş'i bile saf dışı bırakarak grevi bitirdi. İşçiler bu kararı tanımadı ve grevi devam ettirdiler. Türk-İş üyesi olan Lastik-İş, Maden-İş ve Basın-İş, Kristal-İş ve Paşabahçe işçilerine destek verdiler. Türk-İş bu sendikaları geçici olarak konfederasyondan ihraç etti. Bu, bardağı taşıran son damla oldu.

Türk-İş'ten ihraç edilen sendikalar, yanlarına bağımsız sendikalar Gıda-İş'i de alarak, 15 Temmuz 1966'da Sendikalar Arası Dayanışma Örgütü'nü(SADA) kurdular. SADA, bir çok grevi ve direniş desteklemeye, fiilen alternatif bir konfederasyon gibi çalışmaya başladı. Bu dönemde, sınıfın devrimci önderi partisi olmadığı için, sınıfın bu devrimci çıkışı, TİP(Türkiye İşçi Partisi) revizyonizminin yörüngesine sokuldu. SADA'nın bir çok yöneticisi aynı zamanda TİP üyesiydi. SADA da TİP çizgisinde hareket etti.

12 Şubat 1967'de Lastik-İş, Maden-İş, Basın-İş yaptıkları kongrelerle Türk-İş'ten ayrıldı. Bu sendikalar, yanlarına bağımsız sendika Gıda-İş'i de alarak 13 Şubat 1967'de Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nu (DİSK) kurdular. ■

Şubat ayında şehit düşen devrimci komünistler

Atilla Acartürk
9 Şubat 1978

Nurettin Demir
16 Şubat 1997

TIKB(B) 4. Konferans Belgelerinden...

C) YENİ EMPERYALİST KAMPLAŞMA ve UYANAN DEV ÇİN

TIKB(Bolşevik)'in Ekim 2005'te gerçekleştirdiği 4. Konferans belgeleri arasında yer alan Uluslararası Durum Raporu'nu yayınlamaya devam ediyoruz. Elimize posta yoluyla ulaşan belgelerin birinci bölümünde Amerika için savaş kaçınılmaz kılan ekonomik koşullar, ikinci bölümünde ise 11 Eylül saldırıları ve savaşın Irak cephesinden bugüne yaşanan gelişmeler değerlendiriliyordu. Bu bölümde Çin'i ABD'nin en büyük rakibi haline getiren koşullar anlatılıyor. Önümüzdeki sayılda da Çin ile giderek ilişkilerini güçlendiren Latin Amerika ülkelerinde esen 'sol' rüzgarlar; arkasından da Türkiye Raporu yayınlamaya devam edilecek.

Kongremizden bu yana gelişmelere baktığımızda, Rusya ve Çin'in daha fazla yakınlaştığını ve ABD karşısında saflarını netleştirme konusunda daha fazla yol aldıklarını söylemek mümkündür.

Bu savaşın başlamasından önce ve başlangıç aşamasında, ABD'nin rakiplerinin durumunu ve nasıl bir politika izlediklerini, I. Kongre belgelerimizde ayrıntılı olarak ele almıştık. Başından itibaren, İngiltere dışında bütün emperyalistler, ABD'nin karşısında yer aldılar. Kimi zaman ABD'nin politikalarını onaylamış gibi göründüler ve manevralar yaptılar, kimi zaman açıktan karşı çıktılar, kimi zaman birlik-beraberlik mesajları verdiler. Gerçekte ise, çıkarlarının ABD ile çeliştiğinin çok iyi farkındaydılar. Ancak kendi aralarında da bir blok değildiler. Bu nedenle savaşın gelişen aşamalarında, güçler dengesine ve kendi çıkarlarının kesişme noktalarına bağlı, dönemsel olarak değişen, her biri ayrı yorumlanması gereken politikalar izlediler.

Emperyalistler arası dengeler

Fransa, başından itibaren daha sessiz görünen bir emperyalisttir. Politikalarını çok açıktan koymayan, ancak ABD'nin her hamlesine kendi çapında bir direnç geliştiren yapıyı iki yönü birden göstermektedir. Bir taraftan ABD ile çıkarları kesişmeyen, onu kendisi için bir tehlike olarak gören bir durumdayken, bir taraftan da ABD'ye karşı açıktan ve cepheden savaş başlatacak bir gücünün olmadığını da farkındadır. Zaten ne ekonomik olarak çok büyük bir iddiası vardır, ne de askeri olarak sınırsız gücü. Bu nedenle, ABD emperyalizmi, Afrika ve Ortadoğu'daki eski Fransız sömürgeci ülkelerden uzak durduğu sürece, gelişmelere çok fazla karışmamıştır. Son AB anayasası referandumunda, kendi halkından istediği oyu alamaması, referandumun reddedilmesi de kitlelerin Fransız devletine ne kadar 'bağlı' oldu-

ğunun göstergesi olmuştur. Ekonomik gücünün yeterli olmamasının yanında, Fransız emekçilerinin devlet politikalarına karşı bu mesafeli duruşu, Fransız emperyalizminin fazla iddialı bir biçimde ortaya çıkamamasının temel nedenidir.

Almanya ise, son yirmi yıldır, 'ekonomik olarak dev, askeri olarak cüce' tanımlamasından kurtulmak için fazlasıyla çaba göstermiştir. İki savaşta da yenilmiş olmasının ağırlığını üzerinden atmak kolay olmamıştır. II. Emperyalist savaş sonrasında ABD'nin hegemonyası altına girmiş olmasının, SB'ye karşı ABD'ye sığınmış olmasının bağımlılığını hala sürdürmektedir. ABD, sadece çeşitli yaptırımları ve yasalarıyla değil, Alman sermayesi içinde yarattığı kendi işbirlikçileriyle de Alman politikaları üzerinde belli düzeylerde etkiye bulunmaktadır. Topraklarında hala ABD askerleri vardır. Hatta, II. Emperyalist savaş sırasında Alman topraklarının bir kısmını işgal eden Belçika bile, geride bıraktığımız yıl içinde bu işgali kaldırmıştır. Askeri konseptini bile 2000'lerin başında değiştirmiş; II. Emperyalist savaş sonrasında yenik ve işgal edilmiş durumdayken hazırlanan askeri konseptinden daha yeni kurtulmuştur. Ekonomik olarak oldukça güçlüdür. Dünyanın her tarafında kendine pazar alanları açmıştır. Bu durum ona bir güç verse bile, siyasi ve askeri olarak geri olması en büyük hadikapidir. Son iki yıldır, Alman halkının eylemlerinde yaşanan yükseliş ise, bir başka sıkıntıdır. Hartz 2010 adı verilen, II. Emperyalist savaştan bu yana uygulanmakta olan sosyal hakların gaspedilmesini hedefleyen saldırı, güçlü kitle eylemleriyle karşılaşmıştır. Sadece Almanya'da değil, Avrupa genelinde ciddi bir saldırı

olarak gündeme gelen bu pakete karşı, gösterilen güçlü direniş ve eylemler, kitlelerin, kendi devletlerine karşı önemli bir başkaldırıdır.

Her iki emperyalist ülke de, hem birbirleriyle, hem de Çin ve Rusya ile güçlü ilişkiler içindedirler, bu ilişkileri de geliştirmektedir. ABD ile çıkar çatışması yaşamaları da önemli bir veridir. Ancak henüz saflarını kesinleştirmemişlerdir.

Her iki ülkenin de petrol ve doğal gaz konusunda dışa bağımlı-ihalatçı konumunda olmaları önemlidir. Ortadoğu'da petrol yatakları olan ülkeler arasında bu emperyalistlerin sömürgeleri de vardır ve onlarla kalıcı anlaşmaları mevcuttur. Mesela Fransa'nın Suriye ile, Almanya'nın İran ile geçmişten gelen ilişkileri, en yaygın bilinen şeylerden biridir. Ancak Suriye ve İran gibi ülkeler bile, son dönemde Çin ile ilişkilerini daha fazla geliştirdikleri için ve ABD karşısında Çin'i daha güçlü bir 'müttefik' olarak gördükleri için, giderek daha fazla Çin'e eklenmektedirler. Bu durum, Fransa ve Almanya'nın ekonomilerinin, petrolün durumundan fazlasıyla etkileneceğini göstermektedir.

Her iki ülkenin, II. Emperyalist savaştan kalma, birbirlerine ve ABD'ye karşı tepkileri de henüz etkisini yitirmemiştir. Savaş sonrasında Almanya doğrudan ABD'nin işgali ve tahakkümü altına girmişti. Almanya'daki ABD etkisi bugün daha hala belli yönleriyle devam etmekte, Almanya'nın dış politikası zaman zaman ABD'nin rotasına girebilmektedir; geçtiğimiz günlerde gerçekleşen seçimlerde Merkel'in bu kadar öne çıkmasında bu etki belirleyici olmuştur. Fransa ise, işgal altında geçirdiği günlerden kalma tepkisini korumaktadır. Almanya'ya karşı. Sonrasında da, hemen yanbaşında ABD tahakkümünde bir Almanya'nın varlığı, Fransa için tedirginliği artırıcı bir durum olagelmıştır. Savaşın hemen sonrasında çelik tröstünün kurularak AB'nin temellerinin atılması gibi, Fransız-Alman ittifakının göstergeleri olan pek çok ilişki ve ittifak söz konusu olmasına rağmen, iki ülkenin tam bir işbirliği içinde olduğunu söylemek mümkün değildir. Benzer biçimde, savaşın galibi olarak dünya hegemonyasını ilan eden ABD'ye karşı da temkinli bir duruşu söz konusudur. Savaş sonrasındaki her gelişimde Fransız politikası, ABD'nin karşısına açıktan çıkmayan, ancak sessiz ve etkili bir direnç geliştiren bir çizgide ilerlemiştir.

Bu koşullar altında, Almanya ile Fransa'nın güçlü ve kalıcı ittifaklar kurması oldukça zordur. Keza, ABD'nin asıl rakibinin Fransa ve Almanya olacağını, ABD karşıtı cephenin bu iki ülkenin etrafında şekilleneceğini söylemek mümkün değildir. Ancak yine de her iki ülkenin duru-

nu, savaşın ilerleyen aşamalarında daha fazla netleşecektir.

Kongremizden bu yana gelişmelere bakıldığında, Rusya ve Çin'in daha fazla yakınlaştığını ve ABD karşısında saflarını netleştirme konusunda daha fazla yol aldıklarını söylemek mümkündür.

Rusya, birçok konuda, diğer emperyalistlerden daha avantajlı durumdadır. Diğer emperyalist ülke halkları, haklı olarak kendi sömürgeci geçmişlerine tepki duymaktadır. Oysa Rus halkının hafızalarında, sosyalizmin büyük gücü, halkların kardeşçe yaşaması, Stalin'in faşist orduları dize getirmesi gibi onur duyulacak bir yakın geçmiş vardır ve hala sıcaklığını korumaktadır. Onların asıl özlemleri, sosyalizmdir; Lenin ve Stalin gibi liderlere sahip olmaktır.

Rus devleti de -Rus halkından farklı bir amaçla- 'eski güzel günleri' özlemektedir. Eski SB toprakları üzerinde tam bir hegemonya kurabilmek, dünyanın üçte birini oluşturan bölgeyi kendi pazarları haline getirebilmek için duyulan bir özlemdir bu. SB'nin dağılmasının ardından yaşanan ise, onlar açısından utanç verici bir biçimde ABD hegemonyasını kabullendikleri bir dönemdir. IMF reçetelerinin peşpeşe dayatıldığı, 1997 Asya krizinden en fazla etkilenen ülke olarak Rus ekonomisinin oldukça büyük bir sarımsı geçirdiği günlerdir bunlar. Bu nedenle, Putin'in gelişi, Rus sermayesinin ABD'ye başkaldırısıdır aynı zamanda. Putin ile birlikte Rus sermayesi, eski SB cumhuriyetlerini yeniden ele geçirebilmek için oldukça büyük bir savaşım vermiş, bu konuda belli oranlarda başarılı da olmuştur. Hem kendi topraklarındaki petrol ve doğalgaz kaynakları, hem de çevre ülkelerdeki yataklar üzerinde belli düzeylerde kurduğu hegemonya, petrol ve doğalgaz hakimiyeti konusunda Rusya'nın avantajı haline gelmiştir.

Rus emekçilerinin ise, bugün yaşadığı ekonomik sıkıntılar oldukça derindir, yoksulluk çok yaygındır. Bunun bir sonucu olarak protesto eylemleri, grevler, hak talepli hareketler eksik olmamaktadır. Ancak diğer taraftan, eski günlere özlem çok yoğunudur. Keza, 'ABD emperyalizmine' karşı II. Emperyalist savaştan kalma tepki ve refleksleri canlıdır. Bütün bunlar, Rusya'nın avantajları, ABD karşısında kendisini daha güçlü hissetmesinin sebepleridir.

Bu savaşın 'yükselen emperyalisti' ise Çin'dir. Her şeyden önce siyaset sahnesine yeni çıkmış olmasıyla diğerlerinden ayrılmaktadır. Sessizce ama çok etkili bir biçimde ilerlemektedir. ABD'li stratejistlerin, 1997'den itibaren bütün strateji değerlendirmeleri ve raporlarında Çin'e çok özel ve önemli bir yer vermeleri boşuna değildir. ABD'nin karşısına ekonomik olarak

da, siyasi olarak da, askeri olarak da çıkabilecek en etkili güç Çin'dir. Üstelik her geçen gün bu etkisi büyümektedir.

ABD karşıtı blokun Çin merkezli olarak gelişmesi, diğer emperyalistlerin buna göre konumlanmaları ihtimali yüksektir. Gerek Çin ekonomisinin durumu, gerek diğer emperyalistlerin kendi durumları ve Çin'e yaklaşımları, gerekse Çin'in dünya pazarlarındaki ekonomik ve siyasi hegemonyasının son hızla artıyor oluşu, bu sonuca varmamıza kolaylaştırmaktadır. Çin çok hızlı bir gelişim göstermektedir. Tam da ABD'nin dünya hakimiyetini ilan ettiği '90'lı yılların başlarında, Çin de kendi sessiz ama etkili atağını başlatmış, son onbeş yılda inanılmaz bir büyüme gerçekleştirmiştir. Aynı dönem, ABD emperyalizminin baskısından kurtulmak isteyen bağımlı ülkelerin, hızlı bir biçimde Çin ile ilişkilerini geliştirdiği dönemdir de.

Çin'in değişim süreci

Çin'i farklı kılan etkenlerden biri, revizyonist blokun dağıldığı, duvarların yıkılıp 'elveda sosyalizm' çığlıklarının atıldığı dönemde, rüzgarı kapılamasıdır. O dönem 'demode' olmasına rağmen, sosyalist söylemleri özenle korudu, ABD emperyalizminin pazarı haline gelmek için direndi. Rusya bile 90'lı yıllar boyunca IMF reçetelerinin pençesinde boğulurken, Çin, IMF'nin reçetelerini hiç dikkate almadı. Böylece ekonomisi güçlü, kendisi bağımsız kaldı. Diğer ülkeler ABD'nin yağması altında hızla tükenirken, Çin, yavaş ama sistemli ve etkili politikalarla devlet kapitalizminden uzaklaşmaya, liberal ekonomiye geçmeye başladı.

Ancak bu bile tamamlanmış bir süreç değildir. Ekonomi, devletçi yanlarını fazlasıyla korumakta, özelleştirmeler yavaş ilerlemektedir. Üretim anarşisini ve krizleri doğuran kapitalist ekonomi kuralları Çin'de şimdilik daha tali durumdadır, çünkü Çin halen büyük oranda merkezi planlamacı bir ekonomiyi sürdürmektedir. Devrim sonrasında 60 yıllık dönem boyunca, sermayenin yapısı, devlet kapitalizmi ile fazlasıyla uyumlu olarak geliştiğinden, bu durum sermayenin dezavantajı değil, tercihidir. Asya ekonomilerini yerle bir eden '97 krizinin Çin'e hiç uğramaması olmasının ve Çin'in '90'ların başından bu yana kaydettiği çok hızlı ve önlenemez yükselişinin açıklaması, ekonomisinin devletçi yapısındadır.

Yaklaşık 3 yıl önce Çin'de yapılan seçimlerle Hu Jintao'nun işbaşına gelmesinin ardından, ekonomik yapıyı değiştirmede atılan adımlar kontrollü bir biçimde hızlandırıldı. Özelleştirmeler artırıldı, merkezi planlama gevşetildi, böylece devlet kapitalizminden beslenen sermaye, kendini daha açık-

tan ifade etmeye, tekelci konumunu daha ağırtan ortaya koymaya başladı.

Çin büyümeye, ekonomisi göz doldurmaya başladıktan sonra, emperyalist tekeller de bu pazara göz dikmeye başladılar. Bu dönemde Çin, kapılarını yabancı şirketlere açmakta bir sakınca görmedi. Ancak Çok Uluslu Şirket (ÇÜŞ) olarak tanımlanan emperyalist tekellerin ülke topraklarına girmesine izin vermedi. Bu tekeller, Çin ile ilişkilerini ancak paravan şirketler kurmak, başka ülkeleri aracı olarak kullanmak, başka ülkelerde kurdukları yan şirketleri kullanmak gibi dolaylı biçimlerde yürütebiliyorlar. Çin böylece emperyalist sermayenin, kendi topraklarında pervasızca cirit atmasını engellemiş, iç pazarı kendi kontrolünde tutmuş oluyor.

Çin'de işsizlik oranı, yüzde 4 ile hemen hemen bütün emperyalist ülkelerden daha düşüktür. Nüfusu yaklaşık 1,5 milyardır. Ancak buna rağmen, işsizlik rakamları bu kadar düşük olabilmektedir. Bunun iki nedeni vardır. Birincisi, Çin'in büyümekte olan bir ekonomi olmasıdır. Bu durum, yatırımların çok olmasına, yeni yeni fabrika ve işletmelerin açılmasına, bunun sonucu olarak istihdamın artmasına yol açmaktadır. İkincisi ise, devrim döneminin kalıntıları ile ilgilidir. Çin devriminin arkasından, kitleler büyük bir istekle üretime katılmış, olağanüstü bir fedakarlıkla çalışmışlardır. Devrim dönemi yaratılan kitle seferberliği, emperyalist devlet tarafından ucuz işgücü sömürüsüne dönüştürülmüştür.

Ancak özelleştirmeler ve uygulanan ekonomik politikalarla birlikte, işsizlik oranı da giderek yükselmektedir. İşgücünün ucuzlamasıyla birlikte, yedek işsizler ordusu büyümektedir. Önümüzdeki yıllarda, Çin, bu soruyla daha fazla boğuşmaya başlayacaktır.

Bunun yanında, Çin'de çalışma koşulları da her geçen gün daha fazla kötüleşmektedir. Hemen her gün basında bir maden ocağı kazasının gerçekleştiğini, onlarca insanın öldüğünü duyar, okuruz. Sömürünün büyümesi ve sermaye birikiminin artabilmesi için; işçilerin çalışma saatlerinin artması, emek sömürüsünün yoğunlaşması, gerçek ücretlerin düşmesi, çalışma koşullarının kötüleşmesi bir zorunluluktur zaten.

Üstelik, kapitalist ekonominin işleyiş yasaları gereği, her zaman üretim ve gelirler toplamında artarken, gelir dağılımındaki uçurum da derinleşir. Çin'de de son on yıldır giderek artan bir biçimde yoksullaşma artmakta, zengin ile yoksul arasındaki açığı büyümektedir. Çin'de bugün, günde 2 dolarla geçinmek zorunda olan kişi sayısı, toplam nüfusun yarısına ulaşmış durumdadır.

Kendi ülkesinde sömürüyü yoğunlaştırırken, bu sayede büyüyen sermaye,

Tam da ABD'nin dünya hakimiyetini ilan ettiği '90'lı yılların başlarında, Çin de kendi sessiz ama etkili atağını başlatmış, son onbeş yılda inanılmaz bir büyüme gerçekleştirmiştir. Aynı dönem, ABD emperyalizminin baskısından kurtulmak isteyen bağımlı ülkelerin, hızlı bir biçimde Çin ile ilişkilerini geliştirdiği dönemdir de.

yesi, dünyanın dört bir yanına daha hızlı ve daha güçlü olarak yayılmaktadır. Üstelik bu yayılmayı, asıl olarak ABD emperyalizminin mutlak hegemonyasını ilan ettiği '90'lı yılların başından itibaren gerçekleştirmeye başlamıştır.

Çin ekonomisi pupa yelken

Çin'i ABD açısından korkutucu hale getiren en önemli etken, 'geleceğin ekonomisi' olma yolunda gerçekleştirdiği çok hızlı ilerlemedir. Çin, görünürde daha çok ucuz işçiliğe dayalı basit konfeksiyon ve elektronik ürünleriyle öne çıkıyor. Gerçekte ise, Çin bilim ve teknoloji alanında önemli mesafeler kaydediyor. Tarihe 'bilimin anavatanı' olarak geçen, Avrupa'dan yüzyıllar önce kağıdı, barutu, baskı makinasını keşfeden Çin, yeniden bilim ve teknolojisindeki başdöndürücü ilerlemeyle öne çıkmaya başlıyor.

Çin ekonomisinin büyüme hızı yaklaşık yüzde on civarındadır. Araştırma harcamalarındaki büyüme ise bunun çok üzerindedir. Ar-Ge (Araştırma-Geliştirme) harcamaları 2003'te yüzde 19,6 artmıştır, temel bilimlerdeki artış ise yüzde 18,8'dir. Çin'de bilim adamlarına çok büyük kolaylıklar, dev olanaklar sağlanıyor ve onların üretim tekniklerini ve bilimi geliştirmeleri için bütün koşullar oluşturuluyor. Çin'in bugün bu kadar önemli bir güç haline gelmesinin önündeki en önemli etken budur.

Çin'in en fazla öne çıkan yanı, ekonomik üstünlüğüdür. Yaklaşık on yıllık bir süredir, büyümenin merkezinde sanayideki büyüme gelmektedir. GSYİH'nin sektörlere göre dağılımı şöyledir: Sanayi ve inşaat yüzde 52,9; tarım yüzde 13,8; hizmetler yüzde 33,3.

Çin ekonomisinin en büyük gücünün ucuz işgücü olduğu düşünülür. Ancak bunun yanında gözden kaçırılmaması gereken, ekonomisinin sabit sermaye yatırımlarına dayalı olarak büyümekte oluşudur. Bu da ekonomisinin giderek gelişip güçlenmesine ve bu sürecin hızlı yaşanmasına neden olmaktadır. Sadece tekstil, oyuncak, ayakkabı gibi hafif sanayide değil, ileri teknoloji gerektiren TV, DVD player, cep telefonu gibi sektörlerde, hatta ağır sanayi ürünlerinde ABD ile rekabet edebilecek düzeyde oldukça gelişkin bir üretimi var. Çip gibi adeta ABD ile özdeşleşmiş bir sektörde bile o kadar gelişkin bir üretim yapıyor ki, ABD malı Cherokee'lerden hiçbir eksiği olmayan Çin malı cipleri, Ortadoğu ülkelerinde çok ucuza satabiliyor. Bir Çin firması, kısa bir zaman önce, IBM'in kişisel bilgisayar bölümünü satın aldı ve dünyanın en büyük üçüncü şirketi haline geldi. Keza, Çin dünyanın bir numaralı çelik üreticisidir.

Çin bugün için fotoğraf makinaları

rında dünya piyasalarının % 50'sini, klimaların % 30'unu, televizyonların % 25'ini, buzdolaplarının % 20'sini ele geçirmiş durumdadır. Sadece Guangdong Galanz firması Avrupa firmalarının % 40'lık payını elinde bulundurmaktadır.

Çin, bir ihracat şampiyonudur. 1983'te 25 milyar dolarlık ihracat yapan ve cari işlemler bilançosu 4 milyar dolarlık fazla veren Çin, 20 yıl sonra 2003'te ihracatını neredeyse yarım trilyon dolara ve cari fazlasını 46 milyar dolara yükseltmiştir. Bu devasa büyüme, asıl olarak '90'ların ikinci yarısından sonra gerçekleşmiştir.

Çin, dünyanın en fazla elektrik üretimini ve tüketimi yapan 3. ülkesidir. Enerjisinin yüzde 75'ini kömürden karşılamaktadır. Aslında Çin toprakları kömür yönüyle zengindir. Günlük petrol tüketiminde 3. ve ithalatında 4. sıradadır. Çin'in günlük petrol tüketimi 6.7 milyon varil tona ulaşmaktadır. Elektrik üretimini yüzde 80,2 oranında petrolle gerçekleştirilmektedir. Hem kömüre hem de petrole bağımlılığını azaltmak için Çin yeni arayışlara girmiştir. Bazı kentlerde kömür yerine güneş enerjisi kullanması bunlardan biridir. Brezilya'da giderek yaygınlaşmakta olan, otomobillerde petrol yerine şeker kamışından elde edilen etanolün kullanılması konusuyula da yakından ilgilenmektedir.

Çin, petrol ithalatının yaklaşık yarısını Ortadoğu'dan gerçekleştirmektedir. Bunun yanında Venezuela gibi OPEC'in (Petrol ihraç eden ülkeler örgütü) en etkili üyeleri arasında yer alan devletlerle kurduğu ilişkiler de Çin'in petrol ihtiyacının önemli bir kısmını karşılamaktadır. Keza petrol yataklarıyla dolu Kafkas ülkeleri de Çin'in petrol ve doğalgaz ihtiyacını karşılamaktadır. Mesela Şanghay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) üyesi olan Kazakistan, Çin'e kadar uzanan bir petrol boru hattı ile Çin'e yaptığı petrol ihracatını büyütmeyi hedeflemektedir. Bu petrol boru hattının 2005 sonlarında tanınlanması planlanmaktadır. 2006 yılından itibaren ise, Kazak petrol boru hattından yılda 10 milyon ton petrolün Çin'e akıtılması hedeflenmektedir. Çin bu boru hattıyla, Kafkas ülkelerinden de petrol ithal etmeyi planlamaktadır.

Çin, bu devasa büyüme ve gelişimi gerçekleştirirken, oldukça büyük miktarlarda doğal kaynaklara ve hammaddeye ihtiyaç duymaktadır. Çin'in kendi doğal kaynakları, madenleri ve yeraltı yerüstü zenginlikleri, bu ihtiyacı karşılamaya yetmemektedir. Bu nedenle Çin, oldukça büyük bir hammadde ithalatçısıdır aynı zamanda. Yaptığı üretim, onu dünyanın hammadde ve doğal kaynak depolarına hızlı bir biçimde yönelmesine ve bu alanları sömürmesine yol açmaktadır.

Dünyada üretilen alüminyumun yüzde 25'ini, demir cevherinin yüzde 30'unu, kömürün yüzde 31'ini, çeliğin yüzde 27'sini ve hazır betonun yüzde 40'ını Çin tek başına tüketmektedir. Çin'in bu kadar büyük oranlarda ithalat ve tüketim yapması, onun ekonomisinin gelişme hızının da çok önemli bir göstergesidir. Çünkü bu ithal mallar, Çin fabrikalarına hammadde olarak girmekte, Çin'in sanayisini, inşaat sektörünü, genel olarak üretimini büyütmektedir. Zaten Çin ekonomisinin asıl olarak sanayi yönüyle gelişmesi, onun en üstün yanıdır. Sanayi için gerekli olan hammadde kaynaklarını dünyadan çekmekte, bunlarla ürettiği malları yeniden dünyaya satarak dünya ekonomisi üzerinde söz sahibi olmaktadır.

Dünyada en fazla yabancı yatırım çeken ülkeler sıralamasında, 2002 yılından beri Çin, ABD'yi geride bırakarak birinci sıraya yerleşti. 2003 yılında Çin'e yapılan doğrudan yabancı yatırımlar 53 milyar dolara ulaştı. Bu durum, Çin'in kendi geniş pazarını emperyalist sermayeye açarken, belli koruma önlemlerini elden bırakmamasına rağmen böyledir. ABD, AB, Japonya ve Kanada'dan sonra en büyük dış ticaret hacmine sahiptir.

İMF ve Dünya Bankası Grubuna da üye olan Çin'in, 2001 yılında DİÖ'ye girmesinin ardından, ülke ekonomisi yabancı sermaye girişine biraz daha açıldı. Ancak, özellikle büyük emperyalist tekellerin ülkeye girişi konusunda daha ciddi kısıtlamalar getirdi. Diğer taraftan, kendisi Latin Amerika'dan Avrupa'ya, Asya ülkelerinden Ortadoğu'ya kadar, her yere el attı, bütün ülkelere sermaye ihracına başladı.

Mesela Çin, İngiltere'ye en fazla yabancı yatırım yapan ülkeler arasında ilk beşin içinde yer alıyor. Ayrıca petrol, havayolu taşımacılığı, iletişim gibi pek çok önemli sektörde, Çinliler Avrupalı şirketlerle 'evlilik' yapıyorlar.

1949 yılında devrimini gerçekleştirek kurulan Çin Halk Cumhuriyeti'ni, dünya uzun bir süre tanımadı. Fransa 1964 yılında, diğer Avrupa ülkeleri ise 1972 yılında, Vietnam savaşının sona erdiği dönemde tanıdılar. Avrupa ülkeleriyle ilişkilerin gelişmeye başlaması ise, 1975 sonrasına denk düşüyor. 1989'da Tiananmen olaylarının arkasından Avrupa ülkeleri bir süreliğine Çin'le ilişkilerini dondurmışlarsa da, öncesinde kurulmuş güçlü ticari bağlar nedeniyle ilişkiler kısa sürede normale döndü. Hatta 1990'ların ortalarında Avrupa ülkeleri Tayvan'a silah satışı durdurarak, Çin ile ilişkilerine, ABD ile olan ilişkilerinden daha fazla önem verdiklerini gösterdiler.

2003 yılında Altıncı AB-Çin Zirvesi sırasında taraflar Stratejik Ortaklık Anlaşması imzalamışlardır. 2004 yılında ise AB, Japonya'yı geride bırakarak

Çin'i ABD açısından korkutucu hale getiren en önemli etken, 'geleceğin ekonomisi' olma yolunda gerçekleştirdiği çok hızlı ilerlemedir. Çin, görünürde daha çok ucuz işçiliğe dayalı basit konfeksiyon ve elektronik ürünleriyle öne çıkıyor. Gerçekte ise, Çin bilim ve teknoloji alanında önemli mesafeler kaydediyor. Tarihe 'bilimin anavatanı' olarak geçen, Avrupa'dan yüzyıllar önce kağıdı, barutu, baskı makinasını keşfeden Çin, yeniden bilim ve teknolojisindeki başdöndürücü ilerlemeyle öne çıkmaya başlıyor.

Çin'in en büyük ticari ortağı haline gelmiştir. Çin ise AB'nin ABD'den sonraki en büyük ticari ortağıdır. 2004 yılında Çin ile AB 210 milyar dolarlık ticaret hacmine ulaşmıştır.

AB ülkeleri, hem Çin ile ilişkilerini geliştirmek için ASIANVEST gibi çeşitli çok yönlü ortaklık projeleri hazırlıyorlar, hem de Çin'e yönelik silah ambargosunun kalkması için uğraşıyorlar. Ekonomik ve askeri işbirliğini birarada geliştirmek için çaba harcıyorlar. Mesela, Çin'in AB öncülüğündeki GALILEO adlı radar ve iletişim donanımı projesine 200 milyon dolarlık yatırım yapması, bu yatırımla ABD'nin uydu haberleşmesindeki tekeli kırma katkısı, AB açısından oldukça önemli bir destektir.

2004'te dünya ticaretindeki artışın yüzde 60'ı Çin'deki gelişmeden kaynaklanmıştır. Çin dünya ticaretinin yüzde 10'unu yaratmaktadır. Toplam dünya üretimindeki payı yüzde 1'e erişmiştir. Satın alma gücü paritesi ile hesaplanan GSYİH rakamının 2004 yılı tahminlerine göre Çin, 7,2 trilyon dolar ile, ABD ve AB'den sonra dünyanın üçüncü büyük ekonomisidir. Ayrıca Çin, 610 milyar dolarlık altın ve döviz rezerviyle oldukça önemli bir güce sahiptir.

Japonya ve Güney Kore gibi ABD'ye bağımlılığı ile bilinen iki ülkenin ihracatlarının yüzde 30'u Çin'e yapılmaktadır. Bu durum, bir taraftan bu iki ülkenin üretimini olumlu etkilerken, aynı zamanda Çin'in satın alma politikalarına bağımlı hale getirmektedir.

Emperyalist ekonomi kurumları içinde de dengeler Çin'in gelişmeye başlamasıyla birlikte bir değişim sürecine girmiştir. Asya-Pasifik Ülkeleri Ekonomik İşbirliği Örgütü (APEC) üzerinde Çin'in etkisi giderek artmaktadır. Kasım 2004'te Çin, Güney Doğu Asya Ulusları Birliği (ASEAN) ile, ABD ve AB'ninkilere rakip olan bir ticaret bloku kurmayı amaçlayan bir anlaşma imzaladı. Bu anlaşma 2 milyar dolarlık bir pazar alanı yaratıyor. Çin ile Güneydoğu Asya arasındaki yeni yol ve demiryolu bağlantıları da bu anlaşmaya dahil. Oysa her iki kurum da yakın zamana kadar ABD'nin hegemonyasının sürdüğü kurumlardı.

Ama Çin, en büyük etkiyi DTÖ (Dünya Ticaret Örgütü) üzerinde kurmaktadır. Ekim 2003'te Meksika'da yapılan DTÖ toplantısı, Çin'in manevraları sonucu dağıldı. Bu toplantıya Çin, kendi hegemonyası altında hareket eden G-23 grubu ile birlikte katıldı. Tarıma dönük ABD yanlısı yeni yasalar çıkarmak için bir araya gelmiş olan DTÖ, Çin'in G-23 ile birlikte bastırmasıyla birlikte dağıldı. DTÖ'deki bu değişim, ABD açısından daha büyük bir önem taşımaktadır. Çünkü DTÖ, II. Emperyalist savaş sonrasında kurulan,

On yılda Çin'in aldığı mesafe, yaygınlığı ve etki gücü başdöndürücü bir boyuttadır. Çin bugün, ABD işbirlikçisi ülkelerin topraklarında bile iş yapmakla, onlarla bir biçimde ekonomik ilişki kurmaktadır. Girmedığı tek bir ülke, ulaşmadığı tek bir pazar kalmamıştır.

Hatta ABD içinde bile o kadar etkili bir hale gelmiştir ki, ABD'nin en büyük tekellerini satın almak için hamleler geliştirmektedir. Mesela, geçtiğimiz aylarda, ABD'nin dev petrol tekeli Unocal'ın satışı sırasında Çin de ihaleye katıldı, ABD sermayesinin 'artık bu kadar da olmaz' diyen sert tepkileri karşısında ibaleden çekilmek zorunda kaldı.

dünyayı ABD'nin yakın bahçesine çeviren, ABD'li tekellerin istedikleri gibi dünya pazarlarında etkili olmasını sağlayan en etkili kurumlardan birisiydi.

On yılda Çin'in aldığı mesafe, yaygınlığı ve etki gücü başdöndürücü bir boyuttadır. Çin bugün, ABD işbirlikçisi ülkelerin topraklarında bile iş yapmakta, onlarla bir biçimde ekonomik ilişki kurmaktadır. Girmedığı tek bir ülke, ulaşmadığı tek bir pazar kalmamıştır.

Hatta ABD içinde bile o kadar etkili bir hale gelmiştir ki, ABD'nin en büyük tekellerini satın almak için hamleler geliştirmektedir. Mesela, geçtiğimiz aylarda, ABD'nin dev petrol tekeli Unocal'ın satışı sırasında (Unocal ismini Afganistan işgalinden hatırlarız. Kafkaslardan alınan petrolün Afganistan ve Pakistan üzerinden güneye taşınması projesi Unocal'a aitti), Çin de ihaleye katıldı, ABD sermayesinin 'artık bu kadar da olmaz' diyen sert tepkileri karşısında ibaleden çekilmek zorunda kaldı. Keza, Çin, ihracatının yüzde 12'sini, Amerikan hipermarket devi WallMart'a yapıyor. ABD'nin 2003 yılında Çin'den ithal ettiği ürünlerin toplam fiyatı 152 milyar doları buluyor.

Bulduğu bir gedikten akarken sürekli çoğalan ve deliği de genişleten bir su gibi, önündeki bütün kaplara dolmaktadır Çin. Onu ABD'nin korkulu rüyası haline getiren yanı da budur.

Çin'deki asıl büyümenin Ar-Ge konusunda olduğunu söylemiştik. Bu durum, Çin ekonomisinin geleceğini doğrudan etkileyen bir faktördür. Çin bugün dünyanın en büyük petrol ithalatçılarından biridir. Ancak yazımızın başlarında da belirttiğimiz gibi, petrolün ömrü sınırlıdır ve bugünkü tüketim koşullarıyla bile sadece 30-40 yıl yetecek bir miktarda kalmıştır. İşte bu durumda, ekonominin yeni enerji kaynaklarına ihtiyacı vardır. Bir taraftan rüzgar, akarsu, güneş gibi yenilenebilir enerji kaynaklarına, bir taraftan da bor gibi henüz yeterince etkin kullanılmayan enerji kaynaklarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Ancak petrol üzerine kurulu bir ekonominin bütün yönleriyle hızlı bir değişim geçirmesi ve kendisini yeni duruma uyarlaması beklenemez. Çünkü her türden makinalar, teçhizatlar, üretim araçları petrole çalışacak biçimde düzenlenmiştir ve petrol tekellerinin hegemonyası bunların üzerine kurulmuştur. Bu yanı sıra, ABD ekonomisinin, sermayesinin, tekellerinin, her türden ekonomik altyapısının kendisini bu kadar radikal bir değişime göre düzenlemesi, kapitalist ekonominin kuralları içinde mümkün değildir. Bugün ABD'de petrol ve doğalgaz dışında çeşitli enerji ve yakıt kaynakları konusunda kimi çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye'de de 'Bio benzin' adıyla

la kullanıma sokulan bitkisel yağlarla çalışan otomobil motorları gibi yenilikler ABD'de bir süredir kullanılmaktadır. Ancak, gelişimin ve değişimin bütün ekonomide gerçekleştirilmesi olanaklı değildir. Diğer taraftan Çin, ekonomisini yeni kuran, üretim araçlarını yeni inşa eden, makinalarını, fabrikalarını yeni oluşturan bir durumdadır. Bunların bir kısmı petrole bağımlı olsa bile, ekonomisinin ağırlıklı yanını farklı yakıt ve enerji kaynakları üzerinden inşa etmesi olanaklıdır. Çin ekonomisinin, ABD ekonomisine en büyük üstünlüğü de budur.

Rusya ve Çin; düşmanlıktan ortaklığa

II. Emperyalist savaş sonrasında, dünyada peşpeşe devrimler patlak verir, devrimlerini gerçekleştiren ülkeler sosyalist SB ile destek ve dayanışma ilişkilerine geçerken, Çin bundan uzak kalmakta son derece kararlı bir tutum izlemiştir. Hatta, hızlı bir biçimde araya mesafe koymuş, Sovyet-Çin tartışmalarını, o dönemde oldukça önemli bir yer tutmuştu.

İki ülke arasındaki ilişkilerin düzelmesi, ancak SB'nin yıkılmasının ardından gündeme geldi. 1992 yılında iki ülke arasında, birbirlerini 'dost ülke' olarak gördüklerini ilan ettikleri bir bildiri açıklandı. Sonraki yıllarda, Çin ile Rusya arasındaki ilişkiler sistemli bir biçimde ilerledi ve güçlendi. '94 yılında, stratejik nükleer silahların birbirlerine doğru yöneltildiği durumda bulunmaması konusunda anlaşmaya vardılar. Hemen arkasından Shanghai İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) içinde daha önemli askeri ve ekonomik anlaşmalar gerçekleştirdiler, stratejik işbirliği kurdular. '97 yılında, 'çok kutuplu dünya ve yeni dünya düzeninin oluşmasına dair Çin-Rusya ortak bildirisi' imzaladılar. İki ülkenin tarihten gelen sınır sorunları 2005'te imzalanan bir anlaşmayla çözüldü.

İlişkileri düzeltmeye dönük diğer anlaşmalar bir yana, özellikle '97 yılında imzaladıkları sözkonusu anlaşma, iki ülkenin ABD karşıtı bloku oluşturmaları yönünde bir başlangıç adımı olarak görülebilir. Çünkü adımda da vurgulandığı gibi, bu anlaşma, dönemin 'tek kutuplu-ABD merkezli' hegemonya ilişkilerine karşı bir başkaldırı anlamını taşıyordu. O günden bu yana, Çin-Rusya ittifakı, somut olarak ABD karşıtlığı konusunda daha açığa çıkmaya başlamıştı.

'90'lı yıllar boyunca, Çin ve Rusya ilişkileri giderek büyüdü. Bütün ülkelere olduğu gibi, Rusya'ya da Çin malları girdi, Rus pazarı da Çinliler tarafından 'istila edildi'. Rusya'nın kalabalık nüfusu, Çin'in ucuz ve hafif sanayi malları için iyi ve geniş bir pazar oldu.

Sosyal ilişkiler de bu dönemde ol-

dukça gelişti. Mesela Rusya sınırları içinde giderek insansızlaşmakta olan, aynı zamanda Rusya'nın doğal kaynaklarının yüzde 90'ını barındıran Sibirya bölgesi, Çinlilerin akınına uğradı ve ekonomisi canlanarak gelişti. (Çin'in başka ülkelere insan göçü sadece Sibirya ile sınırlı değil. Mesela 2003 yılına Çin devleti, Kazakistan'da on yıllığına 7 bin hektarlık arazi kirala- dı ve buraya tahıl yetiştirmek üzere 3 bin çiftçi getireceğini açıkladı. Çin, çevre ülkelerde doğal kaynakları güçlü arazilere insan yerleştirerek, gelecek açısından oldukça önemli bir yatırım yapıyor.) Sibirya'da giderek büyüyen Çinli yerleşimciler dolayısıyla ekonomik ve toplumsal ilişkileri yeni bir boyut kazandı. Bu iki komşu ülke, birbirlerine, birçok bağla bağlanmaya başladı.

Çin, Rusya'nın petrol ve doğalgaz kaynaklarına, silah ve askeri teknolojisine ihtiyaç duymaktadır. Çünkü giderek büyüyen ekonomisi nedeniyle, her geçen gün daha fazla petrole ihtiyaç duymaktadır. Çin'in temel hedefi Kafkas ve Rus petrol ve doğalgazını kendi topraklarına taşıyabilmektir. Rusya'nın Baykal Gölü yakınlarındaki Angarsk şehrinde Çin'in Daqing şehrine uzanması planlanan petrol boru hattı, bu amacı taşıyan yollardan biridir.

Ancak iki ülkeyi bir araya getiren en temel etken, bölgedeki ABD etkisidir. Hem Rusya, hem de Çin, 'dünyanın öbür ucundan' kendi burunlarının dibine kadar uzanan bu etkiden rahatsızdırlar. Asya topraklarını kendi arka bahçeleri olarak görmekte, burada Amerikan postasını görmek istememektedirler. Bunu sadece ortaklık ilişkileriyle gerçekleştirmiyorlar. Herbiri kendi hegemonyasını güçlendirirken de ABD ile yarışmak, rekabet etmek, çatışmak durumunda kalıyor.

Rusya'nın ABD karşılığı

Rusya için, bu sorun daha da boyutlu. Çünkü ABD etkisi Rusya'nın içlerine kadar sınırmış durumda.

En başta, Rus sermayesi içindeki ABD işbirlikçileri oldukça önemli bir sorun: '90'lı yıllar, ABD'nin Rusya topraklarında cirit attığı, özelleştirme ihalelerine katılarak en büyük parsaları kaptığı, Rus sermayesi içinde kendisine bağlı işbirlikçi bir kesim yarattığı bir dönem olmuştu. Rusya Devlet Başkanı Putin, bir taraftan da bunları 'temizlemekle' karşı karşıya kalıyor. 2000 yılından bu yana, ABD işbirlikçisi Rus sermayesinin etkisizleştirilmesi, hatta petrol devi Yukos gibi, yönetiminde doğrudan Amerikalı işadamlarının yer aldığı önemli şirketlerin devletleştirilmesi konusunda önemli adımlar atıldı. Bu şirketlerin sahipleri içinden önemli bir kesimi tutuklandı, bazıları ABD'ye kaçmak zorunda kaldılar. Bu

kesim tümünden bitirilemese bile, önemli oranda etkilerini yitirdiler.

Rusya'nın bir başka 'iç' sorunu, Çeçenistan oldu. ABD'den önemli bir destek ve yardım alan Çeçen savaşçılar, Rusya'yı zorlayan önemli bir savaş yürüttüler, Moskova'da tiyatro baskınından, Ossetya'da okul baskınına kadar çok çeşitli eylemler yaptılar. Putin ise, başa geldiği andan itibaren Çeçenlere karşı çok acımasız bir savaş yürüttü, önderlerini yakaladı, öldürttü, her ülke ile yaptığı işbirliği anlaşmasına, 'Çeçen terörüne karşı' maddeler ekledi. Bütün bu adımlarını, ABD'nin engelleme çabalarına rağmen attı ve sonuçta Çeçen hareketinin hızını kesti, etkisini düşürdü.

İçteki ABD etkisini bu kadar kesin adımlarla durdururken, eski SB toprakları üzerindeki hegemonyasını da güçlendirmek üzere harekete geçti. Ancak her adımda, ABD'nin şiddetli karşı saldırısı ile karşı karşıya kaldı. ABD, Irak savaşı başladıktan sonra yaptığı hamlelerle kimilerinde oldukça önemli başarılar elde etti. Bunların arasında en önemlileri, 'kadife' darbeler olarak literatüre geçen yönetim değişiklikleri oldu. Gürcistan, Ukrayna ve Kırgızistan'da 'renkli' darbeler gerçekleştirildi. Özbekistan'daki darbe girişimi ise, Rusya'nın desteği ve hükümetin hakimiyetini kurması sayesinde başarıya ulaşmadı.

İşin ilginç olan yanı, bu darbelerin, BDT'nin dağıldığı dönemde en ABD'ci davranan ülkelerde gerçekleşmesidir. BDT'nin dağılmasının hemen ardından GUUAM adıyla kurulan birlik üyesi devletler (kısaltma, isimlerinin baş harflerinden oluşuyor, Gürcistan, Ukrayna, Özbekistan, Azerbaycan ve Moldova), bugün ABD darbelerinin hedefi halindeler. Bu ülkeler, SB'nin dağılması sürecinde hızlı bir biçimde Rusya'da uzaklaşmış olmakla birlikte, zaman içinde yeniden Rusya ile yakınlaştılar, hatta Rusya ile ilişkilerini, ABD'nin buralardaki hegemonyasını tehdit edecek kadar güçlendirdiler. Bunun üzerine, bu ülkelerde ünlü spekülör George Soros patentli, 'Açık Toplum' etiketli, milyonlarca dolar maliyetli darbeler gerçekleştirildi.

Bunda en önemli etken, Rusya'nın sadece bu ülkelerle değil, eski SB üyesi olan ülkelere geçmişten gelen bağlarını hiçbir zaman koparmamış olmasıdır. Zaten bu kadar köklü bir tarihsel beraberliğin kolay kolay bozulması da mümkün değildir. Rusya bu ülkelerle çeşitli askeri, siyasi ve ekonomik ilişkiler geliştirdi, anlaşmalar imzaladı. Çeşitli birlikler, ittifaklar, örgütler kurdu ve eski BDT ülkelerinin bu kurumlara üye olmasını sağladı.

Kolektif Güvenlik Anlaşması Teşkilatı (KGAT) bu örgütlerden biridir. Örgüt, 1992 yılında Ermenistan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Özbekis-

tan ve Rusya'nın imzaladıkları anlaşmayla kurulmuştur. 1993 yılında Gürcistan, Azerbaycan ve Beyaz Rusya da bu örgüte katılmışlardır. Ancak 1999'da, Azerbaycan, Gürcistan ve Ukrayna KGAT'tan ayrılmışlardır. Bir başka askeri örgüt ise Karadeniz Gücü'dür. Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler (Türkiye, Rusya, Gürcistan, Ukrayna, Romanya) bu örgüte üyedirler. Her ikisi de asıl olarak askeri içerikte kurulmuştur ve birincisi Kafkaslar ve Orta Asya'da, ikincisi ise Karadeniz bölgesinde Rusya'nın askeri hegemonyasını güçlendirmeyi hedeflemektedirler.

Bunun dışında çok çeşitli ikili askeri ve ekonomik anlaşmaları da mevcuttur. Mesela, Gürcistan, Özbekistan, Kırgızistan gibi kimi ülkelerde Rus askeri üsleri vardır. Gürcistan'ın sınır güvenliği de Rusya'ya devredilmiş durumdadır. Ukrayna gibi kimi ülkelerde nüfusun yarısı ya da daha fazlası Rus kökenlidir. Özbekistan ile Azerbaycan KGAT'a üye değildiler, ama Özbekistan'la Rusya arasında stratejik ortaklık anlaşmaları vardır. Azerbaycan ise, özellikle son yıllarda Rusya lehine değişen bir politika izlemekte, Rusya ile yakınlığını artırmaktadır. Bunun bir sonucu olarak, sıradaki renkli darbenin Azerbaycan'da gerçekleşeceği yolundaki yorumlar da az değildir.

Eski SB cumhuriyetlerinin herbiri, zengin petrol ve doğalgaz yatakları, stratejik önemdeki coğrafyaları, ya da çeşitli yeraltı ve yerüstü zenginliklerinden dolayı, ABD ile Rusya arasında önemli bir çatışma arenasıdır. Son on yıldır, Çin'in bu bölgelerdeki güç ve etkisinin artması, onun da bu alandaki pazar kavgasına dahil olmasını getirmiştir.

ABD ile Rusya arasındaki bir başka çatışma alanı, Ortadoğu'dur. Ortadoğu'da ABD'nin hegemonyasını kabul lenmeyen ülkelerin herbiri, başta Suriye ve İran, Rusya ile yakın bir ilişkiye giriyorlar. Rusya'nın, Suriye ile daha SB döneminden kalma askeri ve ekonomik ilişkileri, İran'la kurduğu nükleer silah üretimi, ekonomik anlaşmalar vb. ilişkileri, hatta Iraklı hala bir biçimde devam eden bağları, bunların herbiri ABD açısından tehdit olma özelliğini sürdürüyor.

Rusya, 11 Eylül'den bu yana, ABD ile en yakın görünen emperyalist ülkelerden birisidir. Her önemli aşamada, iki ülkenin yöneticileri birlik, beraberlik ve dayanışma mesajları veriyorlar, ortak açıklamalar yapıyorlar, karşılıklı ziyaretler gerçekleştiriyorlar. Bu tablo da yanıltıcı bir etki yaratıyor. Gerçekte ise, Rusya, ABD ile en yakın görüldüğü dönemde bile, göstermelik açıklamaları sürdürürken, kendi çıkarlarını garanti altına alacak adımlar atmıyor ihmal etmiyor. Bu açıklamaları ise, sadece zaman kazanmak, düşmanın uyanıklığını köreltmek, kendini

Ancak iki ülkeyi bir araya getiren en temel etken, bölgedeki ABD etkisidir. Hem Rusya, hem de Çin, 'dünyanın öbür ucundan' kendi burunlarının dibine kadar uzanan bu etkiden rahatsızdırlar. Asya topraklarını kendi arka bahçeleri olarak görmekte, burada Amerikan postasını görmek istememektedirler. Bunu sadece ortaklık ilişkileriyle gerçekleştirmiyorlar. Herbiri kendi hegemonyasını güçlendirirken de ABD ile yarışmak, rekabet etmek, çatışmak durumunda kalıyor.

gizleyerek daha rahat hareket etmek gibi gerekçelerle yapıyor. Çünkü Rusya'nın çıkarları, öncelikle de kendisinin eski hegemonya alanındaki çıkarları, ABD ile değil, Çin ile birlikte ABD'ye karşı hareket etmesini zorunlu kılıyor.

İki ülkenin geçtiğimiz Ağustos ayında birlikte gerçekleştirdikleri askeri tatbikatı, bütün bu söylediklerimizin ışığında yorumlamak gerekir. Bu tatbikat, Gürcistan, Ukrayna ve Kırgızistan'da gerçekleştirilen ve Özbekistan'da başarısızlığa uğrayan darbelerin ardından düzenlenmiştir. Bu tatbikat, bir taraftan ABD'ye bir tehdit niteliği taşımakta, bir taraftan da Rus-Çin ilişkilerinin ABD karşısı blok olarak daha kesin bir yönelime girdiğini göstermektedir.

Rusya'nın en etkili silahının Sovyet geçmişi olduğunu söylemiştik. Rusya'daki kitlelerin bilincinde, sosyalizm özemleri son derece güçlü ve canlı bir biçimde varlığını sürdürüyor. Yaşadıkları her sıkışmada, kitleler yüzlerini Lenin ve Stalin dönemine dönüyor, o günlere olan özlemelerini haykırıyorlar. Bu durumu çok iyi değerlendiren Rus sermayesi, kendi politikalarını, bu argümanları kullanarak kitlelere benimsetmeye çalışıyor. Rus politikacılarının yeni sloganı "Sovyet tarihi olmadan, Rusya bir Avrasya İmparatorluğu olamaz!" Bu slogan etrafında yeni bir milliyetçilik dalgası estirmek, kitleleri buna seferber ederek kendi yaşam koşullarındaki olumsuzlukları unutmalarını sağlamak istiyorlar. Son iki yıldır, peşpeşe SB'nin Afganistan işgalini anlatan savaş filmleri çekiliyor ve bu filmler 'kapalı gişe' oynuyor. Devlet başkanı Putin, II. Emperyalist savaşın bitmesinin yıldönümlerinde görkemli törenler düzenliyor ve SB'nin Hitler faşizmiyle birlikte tüm dünyanın emperyalistlerini nasıl yendiğini tekrar tekrar hatırlatacak seremoniler düzenliyor.

Rusya'nın savaş hazırlıkları arttıkça, bu yöndeki ideolojik bombardıman ve kitleleri manipüle etme çabalarının da artacağını görmek zor değil.

Şanghay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ)

Örgüt ilk olarak 1996 yılında, Şanghay Beşlisi ismiyle kuruldu. İlk katılımcılar Rusya, Çin, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan'dı. Bu örgüt, sözkonusu ülkeler arasındaki kimi sınır sorunlarını çözmek gibi bir gerekçeyle bir araya gelmişti. Gerçekte ise, hem Rusya, hem de Çin, Orta Asya'ya giderek daha doğrudan girmekte olan ABD karşısında, yeni bir mevzi oluşturma çabasıydılar. O dönemde çok etkili olamasalar bile, bu ülkelerle belli kontakları ellerinde tutmak, belli anlaşmalar imzalamak, geleceğe ilişkin planlar yapmak gibi hedefler, Şanghay Beşlisi'nin bir arada kalmasını sağladı.

İşin ilginç olan yanı, bu darbelerin, BDT'nin dağıldığı dönemde en ABD'ci davranan ülkelerde gerçekleşmesidir. BDT'nin dağılmasının hemen ardından GUUAM adıyla kurulan birlik üyesi devletler (kısaltma, isimlerinin başharflerinden oluşuyor, Gürcistan, Ukrayna, Özbekistan, Azerbaycan ve Moldova), bugün ABD darbelerinin bedeli balindeler.

Birliğe katılan üç Orta Asya ülkesi, asıl olarak stratejik önemleriyle öne çıkıyorlar. Özellikle Kırgızistan ve Tacikistan, diğer bölge ülkelerine göre oldukça yoksul sayılabilir. Kazakistan ise, Hazar denizi petrollerinde oldukça önemli bir paya ve zengin petrol yataklarına, ayrıca Orta Asya'nın en büyük coğrafyasına sahiptir.

2001 Haziranında birliğe katılan Özbekistan ise (onun katılmasıyla birliğin adı Şanghay İşbirliği Örgütü olarak değiştirildi), Orta Asya Cumhuriyetleri içinde en yoğun nüfusu, en güçlü askeri yapılanması ve Türkistan devletlerine sınıra sahip olmasıyla öne çıkıyor.

Özbekistan'ın katılması, tam da 11 Eylül saldırısı öncesinde, gerek Çin, gerekse Rusya cephesinden yaşanan oldukça önemli ABD karşısı kimi hareketlerin hemen üzerine gelmişti. Rusya kendi ülkesindeki 50 kadar Amerikalıyı casus oldukları gerekçesiyle sınırışı etmişti. Çin ise, havasahasını ihlal eden bir ABD casus uçağını Çin'e mecburi iniş yapmaya zorlayarak içindekileri esir almış, ABD'nin teknolojisini incelemiş, topladığı bilgileri ele geçirmiş ve ABD'nin bütün baskılarına rağmen, uçağı oldukça geç teslim etmişti. Küçük görünen, ancak ABD'ye başkaldırı anlamında oldukça etkili olan bu tutumlar, Özbekistan'ın da birliğe katılmasıyla daha da tehlikeli hale gelmişti ve ABD'nin bölgedeki çıkarları ve hedefleri açısından önemli bir tehdit oluşturuyordu.

2003 Eylülünde, Birlik, kendi ilişkilerini güçlendirmek için 'dönemin konseptine' uygun bir karar aldı. Özbekistan'ın başkenti Taşkent'te ortak bir Terörle Mücadele Merkezi'nin kurulmasına karar verdiler. Bu, ABD'nin giderek artan etkisi ve Özbekistan, Kırgızistan gibi ülkelerde kendi hakimiyetini güçlendirme yolunda attığı adımlara karşı bir cevaptı aynı zamanda. Çin ve Rusya, kendi etkinliğini artırmak, birlik ülkeleri üzerindeki ABD basıncını nötralize etmek için, 'teröre karşı mücadele'yi ortak yürütme adı altında askeri ilişkilerini güçlendirmek istiyorlardı.

2004 yılında yapılan zirvede ise Moğolistan, gözlemci üye statüsüyle örgüte alındı.

Temmuz 2005'te yapılan toplantıda birlik yeniden genişledi. İran, Pakistan ve Hindistan'ın da birliğe gözlemci statüsüyle üye oldular. Üstelik bu defa, katılımcılar oldukça çarpıcı bir ortak noktada birleşiyordu.

OPEC içinde ikinci büyük petrol üreticisi olan, bu nedenle de petrol savaşında oldukça önemli bir role sahip olan İran, ABD ile tarihsel düşmanlığı olan bir ülkediydi. Üstelik, birliğe katılır katılmaz, buradan aldığı güçle, nükleer çalışmalarını başlayacağını duyurdu. İran'ın bu tutumu, emperyalist güçler

dengesinde oldukça önemli bir değişimin su yüzüne vurması anlamına da geliyordu. Bugüne kadar asıl olarak Almanya'ya bağımlı durumda bulunan, politikalarını Almanya ile birlikte belirlemeye çalışan İran, bu defa AB'nin ve Almanya'nın karşı çıkmasına rağmen bu kararı alıyordu. Çin ve Rusya ile kurduğu ittifakın, Almanya'dan daha güçlü ve ABD karşısında daha etkili olduğunu görmüştü İran.

Pakistan, Afgan savaşına ABD'nin müttefiki olarak katılmıştı. Ancak Afgan savaş sırasında, Pakistan'da öylesine büyük gösteriler ve ABD karşısı protestolar yaşandı ki, Devlet Başkanı Müşerref, sonrasında Irak savaşına destek vermeyen ülkeler arasında yer aldı. Pakistan bir süredir Çin ile daha yakın ilişkiler geliştiriyordu zaten. Daha 11 Eylül öncesinde, Çin nükleer yapımında kullanılacak malzeme ve teknoloji satıyordu Pakistan'a. Sonrasında da bu ilişkiler daha fazla derinleşti.

Hindistan, ABD ve İngiltere'nin yakın ilişkiler kurduğu, kendilerine bağlı tutmaya çalıştığı bir ülkedir. Ama özel olarak ABD'nin '97'den bu yana stratejik hedefi olan 'Hindistan-Çin-Rusya ittifakını engellemek' politikası, Hindistan'ın ŞİÖ'ye girmesiyle boşa çıkmış, en büyük korkusu gerçekleşmiştir.

Son katılımlar, ŞİÖ'nün oldukça önemli bir güce ulaşmasını sağlamıştır. Bu yeni durumla, dünya nüfusunun üçte biri (2.583 milyar) bu örgüte dahildir artık. Tüm ŞİÖ üyelerinin toplam asker sayısı 6.100 milyon kişiye ulaşmıştır.

Türkiye de bu örgüte üye olmak istemektedir. Bu bir yanıyla Türkiye'nin ABD dışındaki emperyalistlerle de ittifak kurma arayışının göstergesidir. Ancak bir yanıyla da ittifak içinde ABD'nin Truva Atı olması tehlikesi vardır. Türkiye'deki işbirlikçi burjuvazinin parçalı yapısından dolayı, Rusya ve Çin ona tam olarak güvenmemekte, bu nedenle de birliğe alınmasına karşı çıkmaktadırlar.

Salt bu katılımlar bile, ABD karşıtlarının artık kendilerini yeni bir oluşum içinde ifade etmeye çalıştıklarını, güçlerinin birleştirilerek ABD'nin karşısına daha etkili çıkmaya hazırlandıklarının göstergesidir.

Temmuz 2005'teki zirve bir yandan gerçekleştirdiği katılımlarla büyük bir önem taşımaktadır. Bir yandan da zirve sonrasında yapılan ABD karşısı açıklamalar, birliğin yönelimini göstermesi açısından önemlidir.

Öncelikle zirvenin hemen arkasından ŞİÖ ülkeleri, ABD'ye Kırgızistan ve Özbekistan'daki ABD üslerini boşaltmak için harekete geçmesi ve bu boşaltmanın takviminin bildirilmesini isteyen bir nota verdi. ABD açısından yaşamsal önemde olan Orta Asya ül-

kelerinin bu tutumu, oldukça önemli bir tehdit içermektedir. ABD'ye karşı bu açıktan başkaldırı, Orta Asya'daki çarpışma ve rekabetin keskinleşeceği'nin en çarpıcı göstergelerinden biridir. Üstelik, ABD'ye üslerden çekilme baskısı, tam da Rusya'nın Gürcistan'daki askeri varlığını geri çekmeyi ertelediği yolundaki açıklamasının arkasından gündeme gelmiştir.

Zirvenin hemen ardından, ikinci meydan okuma İran'dan gelmiştir. İran nükleer silahlarını geliştireceğini açıklayarak hem ABD'ye hem de AB'ye restini çekmiştir. Rusya ve Çin ise, İran'ın bu restini destekleyen açıklamalar yapmışlardır.

Keza yine aynı günlerde Çin Genelkurmay başkanının yaptığı açıklama da yangına körükle gider niteliktedir. Genelkurmay Başkanı, Tayvan ile oluşabilecek bir çatışmada Çin'in nükleer güç kullanmaktan kaçınmayacağını açıkladı. Başkan'ın yaptığı açıklamada "Xian'in doğusundaki bütün şehirlerin yok olmasına hazırız. Ama Amerikalılar da Çin tarafından yüzlerce şehirlerinin yok edilmesine hazır olmalıdır" sözleri, ABD açısından oldukça ciddi bir tehdit anlamına geliyor. Tayvan'ın ABD ile Çin arasındaki en önemli sorun olduğu biliniyor. Tayvan, Çin anakarasını çevreleyen adalar zinciri içinde yer alan küçük bir adada kurulu bir ABD üssü gibidir. ABD emperyalizmi, bu adadaki silahlarını doğrudan Çin'i hedef alacak şekilde düzenlemiş, adayı, Çin'in bağrına saplanmış bir hançer haline getirmiştir. Çin açısından ise, Tayvan'ı anakaraya bağlamak, vazgeçilmez bir hedeftir. Bu nedenle Genelkurmay Başkanı'nın açıklamaları, ABD'ye dönük oldukça önemli bir tehdit anlamına gelmektedir.

ŞİÖ, ilk etkin politika izlemeye başladığı andan itibaren, yani 2000'lerin başından itibaren, 'Çin ve Rusya'nın NATO'su' olarak tanımlanmış bir örgüttür. Son toplantı, bunun ne kadar önemli bir güç olduğunu göstermiştir. Çin ve Rusya, ABD'nin askeri gücünün karşısına, daha geniş katılımlı, daha etkili ve güçlü bir ittifakla çıkmayı planlamaktadırlar. Şu an için, nükleer güç bakımından en güçlü blok durumundadır. Çünkü Çin, Rusya, Pakistan ve Hindistan, önemli nükleer güçler arasındadır.

ŞİÖ'nün iki üyesinin, Rusya ve Çin'in BM Güvenlik Konseyi daimi üyesi olması da gözardı edilmemesi gereken bir başka yandır. Veto yetkisi olan iki üyenin, BM'den çıkacak kararlarda belirleyici olması kaçınılmazdır.

Çin askeri olarak da devleşiyor

Çin genel olarak ekonomik gücüyle öne çıkar. Ancak oldukça büyük bir

askeri güce, gelişkin bir ordu mekanizmasına da sahiptir. Askeri harcamalar sıralamasında ABD'den sonra ikinci sırada gelmekte, dünyanın en büyük ikinci ordusunu beslemektedir.

Çin'in 2004 yılında gerçekleştirdiği askeri harcamalar, 68 milyar dolara ulaşmıştır. Zaten son yıllarda savunma bütçesini sürekli ve düzenli olarak yüzde 10, yüzde 15 oranında artırmaktadır. Bu oldukça önemli bir artıştır.

Çin oldukça eski bir silah sanayi-ne sahiptir. Ancak son yıllarda bu alanda hızlı bir modernizasyon gerçekleştirilmektedir. Hatta bu modernizasyon faaliyeti, planlanandan iki yıl önde gitmekte, yeni uçak, gemi ve tanklar, planlanandan çok daha önce orduya katılmaktadır. Keza askeri personelin eğitimini için de önemli bir bütçe ayrılmaktadır. Savunma alanında kurulu 11 tane araştırma birimi, Çin'in askeri gücünü artırmak için her tür çalışmayı yürütmektedir.

Çin, Rusya'nın en önemli silah alıcılarından biridir. '92 yılından bu yana, Rusya Çin'e 16,5 milyar dolarlık silah satışı gerçekleştirmiştir. Yalnız 2004 yılında gerçekleşen satış ise 2,16 milyar dolardır. Emperyalist ülkeler, kendilerine bağımlılığın sürekli olması için silah satışları sırasında teknolojiyi satmayı, ya da üretim izni vermeyi tercih etmezler. Ancak Çin, silah alırken teknolojiyi de satın almakta, kendi ülkesinde üretim yapmak için gerekli koşulları da edinmektedir. Üstelik ayırdığı kaynak, gelişen teknolojiyi ve ar-g-e faaliyetlerinin büyüklüğü nedeniyle, çoğu kez başkalarından aldığı silahları, kendi ülkesinde çok daha gelişkin olarak üretebilmektedir.

Çin'in silah satın aldığı ülkelere biri de İsrail'dir. Üstelik bu alışveriş, ABD'nin muhalefetine rağmen gerçekleştirilmektedir. '90'lı yılların sonlarından itibaren, Çin İsrail'den silah satın almak için girişimlere başladı. İsrail silahlarını son derece gelişkin bir teknolojik üstünlüğe dayalı olduğu için istiyordu. İsrail'le bu yönde anlaşmalar da yaptı. Bu anlaşmalar her seferinde ABD'nin engeline, kesin karşı çıkışlarına takıldı. Ancak pek çok defa İsrail, ABD'ye rağmen Çin'e gizli ya da açık yöntemlerle silah satmayı başardı.

Çin'in AB ülkeleriyle de yakın askeri ilişkiler kurması ABD'yi rahatsız eden bir başka konudur. AB içinde Almanya-Fransa-İspanya ittifakının kurulmasıyla birlikte, Çin'in AB ile ilişkileri de hız kazandı. Çin'in AB'den en büyük beklentisi, kendisine yönelik silah ambargosunun kaldırılmasıdır. AB'nin bu yönde birkaç girişimi olmuştur. Ancak bu da ABD'nin engeline takılan konulardan

biridir. ABD Savunma Bakanlığı danışmanlarından Daniel Goure "Avrupa, ya Çin'le, ya da ABD ile savunma işbirliği ve ticareti yapabilir, ama ikisiyle birden yapamaz" diyerek bu durumu çok çarpıcı bir biçimde ifade etmektedir.

Çin 1964'te ilk nükleer denemesini yapmış, böylece nükleer silahları sahip olma yolunda ilk adımı atmıştı. Bugün ise, Kuzey Kore, Pakistan, İran gibi ABD'ye muhalif pek çok ülkeye nükleer teknoloji ve hammadde satıyor, onların nükleer faaliyetlerini destekliyor. Bugün Çin'in toplam nükleer silah kapasitesi 400 atom başlığından fazladır. Nükleer silahlarının uzun mesafelere taşıyabilecek hava gücünden henüz mahrum olduğu için, ağırlığı balistik füze sistemlerini geliştirmeye vermiş ve bunda da oldukça başarılı olmuştur. Çin füze programlarını geliştirmeye 1956'da başlamış, özellikle 1981'den sonra uzun menzilli füzeler geliştirmeye ağırlık vermiştir.

Çin'in yönelimi sadece kendi savunma sistemlerini geliştirmek üzerine değildir. Bunun yanı sıra, özellikle ABD'nin savunma sistemlerini de yakından takip ederek, onların silahlarının güçlü ve zayıf yönlerini anlamaya, buna uygun olarak kendi silahlarını geliştirmeye çalışmaktadır. Mesela ABD Patriot ve Rus S-300 füzelerinin benzerlerini üretmeye çalışmaktadır.

Çin, sadece bir silah alıcısı değil, aynı zamanda oldukça önemli bir silah satıcısıdır da. Daha İran-Irak savaşı döneminde, İran Çin'den yüklü miktarda silah satın almaya başlamış, sonrasında da bu ilişki devam etmiştir. İran'a özellikle de nükleer silahlar satarak karşılığında petrol ve doğal gaz almaktadır. Pakistan da bir başka alıcıdır Çin için. Çin, her iki ülkeyle de teknoloji transferi ve ortak üretim programları yürütmeye de hazırlanmaktadır.

Çin, ekonomik olarak ABD'nin pazarları üzerinde oldukça önemli hamleler yapıyor, hatta ABD'nin kimi pazarlarını önemli oranda eline geçiriyor. Ekonomi konusunda ABD'nin karşısına bu kadar güçlü bir biçimde dikilirken, askeri yönünün zayıf kalması düşünülemezdi. Pazar kavgasını yürütebilmenin tek yolu askeri olarak da büyük bir güç haline gelmektir çünkü. Almanya ve Japonya'nın ekonomik üstünlüklerine rağmen, ABD'nin karşısına ciddi bir rakip olarak çıkamamalarında, askeri güçlerinin zayıflığı önemli etkenlerden biridir. Bugün de Çin emperyalizmi, ABD ile büyük çarpışmaya hazırlanırken, askeri alanda da hızlı ve etkili bir biçimde büyüme gerçekleştirmektedir.

Tarihimiz onurumuzdur!

Onlar ki bir yeraltı
nehridirler.

Her gün bin beladan
kurtulur,

bin engelden
geçerler.

Bazen durulur,
yayılır,

gerinirler.

Bazen coşar,
kabarmı,

köprüleri.

Karalarda görünmeden
kimselere,

denizlerde gınesi
gösterirler.

Okul yolunda bir öğrenci,
işyerinde bir görevlidir
ortık.

Okunan kitapta,

yazılan defterdedirler.

Yükselen bilinçte,

ve eriyen cevherdedirler.

Yeraltında o nehirler, o
nehirler..."

Adnan Yücel